ecommbx

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 21 Μαΐου 2025 • Ετος 11ο • Αρ. φύλλου 545* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

ecommbx

ΘΕΜΑ

Επιστροφή στην πυρηνική ενέργεια

Σελ. 13

Ο ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ

Το πρωτοφανές μπλακ άουτ σε Ισπανία και Πορτογαλία προκαλεί εξελίξεις

Η ΖΗΤΗΣΗ

Τα ενεργειακά αδηφάγα data centers δημιουργούν νέες ανάγκες

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΟΙ ΔΑΣΜΟΙ ΧΑΜΗΛΩΝΟΥΝ Η ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ

Σελ. 10

ΑΝΟΔΟΣ 40%

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ Ο ΚΑΛΠΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Σελ. 11

Ψάχνουν τον νέο διευθυντή Γραφείου Δημόσιου Χρέους

Σε διαδοχή του Φαίδωνα Καλοζώη, ο οποίος αφυπηρετεί στο τέλος του έτους

Σε νέα εποχή θα περάσει στο τέλος του έτους ένα από τα πιο νευραλγικά πόστα της οικονομίας της Κύπρου. Το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, το οποίο έφερε χρήματα στη χώρα σε εύκολες, αλλά και σε πολύ δύσκολες καταστάσεις. Ο σημερινός επικεφαλής Φαίδωνας Καλοζώης θα έχει αφυπηρετήσει και θα πρέπει το Γραφείο να προχωρήσει σε διαδικασία για αντικατάστασή του. Είναι νωρίς για να υπάρξει ονοματολογία, όμως βασικοί υποψήφιοι θα πρέπει να θεωρούνται πρόσωπα μέσα από το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, τα οποία ήταν για χρόνια στο «πλευρό» του κ. Καλοζώη και τον συνόδευαν, μεταφορικά, στις αποφάσεις για τις εξόδους στις αγορές, αλλά και κυριολεκτικά στα «roadshows» στο εξωτερικό. Σύντομα αναμένεται να προκηρυχθεί η διαδικασία για πλήρωση της θέσης, μία διαδικασία που σίγουρα θα πρέπει να καταλήξει σε πρόσωπο που να «γεμίζει την καρέκλα» και να συνεχίσει την καλή πορεία των εξόδων στις αγορές, αναλόγως πάντα με τις οικονομικές συγκυρίες. **Σελ. 3**

Οι κροίσοι ξοδεύουν τρελά σε είδη πολυτελείας

Η ακριβή σαμπάνια συνεχίζει να ρέει, τα αυτοκίνητα πολυτελείας συνωστίζονται σε ακριβούς προορισμούς και οι κρατήσεις σε ξενοδοχεία της χλιδής καταγράφουν αύξηση. Ο πληθωρισμός και η αβεβαιότητα που προκάλεσαν οι δασμοί Τραμπ και οι αναταράξεις στην εφοδιαστική αλυσίδα, φαίνεται πως δεν «αγγίζουν» τους βαθύπλουτους του πλανήτη, οι οποίοι εξακολουθούν να ξοδεύουν τρελά, όπως δείχνουν μεταξύ άλλων οι πωλήσεις σε ιστορικούς οίκους μόδας και premium αυτοκινητοβιομηχανίες. **Σελ. 12**

Να χτίσουμε ένα βιώσιμο ενεργειακό μοντέλο

Συνέντευξη Φ. Καραντώνη

Η Κύπρος χρειάζεται ένα πραγματικά βιώσιμο μοντέλο που να βασίζεται στην ιδιοκατανάλωση, στον ενεργό ρόλο του καταναλωτή ως prosumer και στην αποκέντρωση της παραγωγής, τονίζει ο πρόεδρος του Συνδέσμου Εταιρειών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου, Φάνος Καραντώνης. Αναφέρθηκε και στην ΑΗΚ, σημειώνοντας ότι δημιουργεί σοβαρά εμπόδια στην ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού. **Σελ. 4**

Το όραμα της αειφορίας στον τουρισμό

Δηλώσεις Κώστα Κουμή

Το όραμα του υφυπουργείου Τουρισμού είναι να πρασινίσουν όλοι οι προορισμοί, με σύνθημα «greening the destinations», δήλωσε ο Κώστας Κουμής. Πέρα από τα νούμερα των καλών τουριστικών επιδόσεων και τις αφίξεις τουριστών έχει τεθεί ψηλά στην ατζέντα η αειφορία. **Σελ. 5**

Πωλούν μαζικά αμερικανικά ομόλογα

Εκτίναξη των αποδόσεων

Οι επιλογές Τραμπ και η υποβάθμιση του αμερικανικού χρέους από τη Moody's οδήγησαν τους επενδυτές σε μαζικές πωλήσεις αμερικανικών ομολόγων. Το αποτέλεσμα ήταν η εκτίναξη των αποδόσεων των αμερικανικών τίτλων. Η απόδοση του 30ετούς του δημοσίου έφτασε τη Δευτέρα στο 5%. **Σελ. 9**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Σελ. 6

- «Στρες τεστ» από την Αγκυρα στον Χαν
- Χείρα βοηθείας στους Σύρους από Ε.Ε.

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

ΕΛΛΑΔΑ

Δουλεύουν πολύ αλλά παράγουν λίγο

Μια ενδιαφέρουσα αλλά άκρως ανησυχητική αντίφαση παρουσιάζει η ελληνική αγορά εργασίας: Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, ενώ οι Ελληνες εργάζονται περισσότερο, και η χώρα αναδεικνύεται πρωταθλήτρια στις ώρες εβδομαδιαίας εργασίας, η παραγωγικότητα της εργασίας αυτής παραμένει χαμηλότερη από τον μέσο όρο της Ε.Ε. **Σελ. 16**

5 291296 000378

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / του Γιαννου Σταυρινιδη

Η Ευρώπη χρειάζεται να αλλάξει

Η δεύτερη θητεία Τραμπ φέρνει αλλαγές στο διεθνές εμπόριο, την εξωτερική πολιτική και στις πολιτικές άμυνας και ασφάλειας. Τρεις τομείς που για χρόνια υπήρξαν το υπόβαθρο πάνω στο οποίο στηρίχθηκε η παγκοσμιοποίηση. Για την Ευρώπη, αυτές οι αλλαγές δεν θα πρέπει να ιδωθούν ως εμπόδια αλλά ως ευκαιρίες για περισσότερη εμβάθυνση. Η συγκυρία ανέδειξε την προβληματική εξάρτηση της Ευρώπης σε τρίτους όσον αφορά στους κρίσιμους τομείς της ενέργειας, της άμυνας και των επενδύσεων. Τομείς οι οποίοι μόνο με αναβαθμισμένη εσωτερική συνεργασία μπορούν να αντιμετωπιστούν.

Για να τα καταφέρει, η Ευρώπη θα πρέπει να αξιοποιήσει τα δυνατά της σημεία όπως είναι η αγορά 450 εκατομμυρίων πολιτών και το γεγονός ότι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος είναι ο ίδιος της ο εαυτός. Μια πραγματικότητα που συνήθως παραβλέπεται και δεν αξιοποιείται στον βαθμό που θα μπορούσαν να απαντηθούν οι προκλήσεις της νέας αμερικανικής πολιτικής. Η Ευρώπη, που για χρόνια αποτελεί ένα σταθερό οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον, έχει να επιδείξει ένα ισχυρό νόμισμα και μια πανίσχυρη αλλά κυρίως ανεξάρτητη κεντρική τράπεζα. Δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει ότι σε αυτή την κρίσιμη στιγμή αβεβαιότητας είναι το ευρώ που ανατιμήθηκε έναντι του δολαρίου και όχι το αντίθετο όπως θα αναμενόταν

Το επόμενο διάστημα η Ευρώπη θα κληθεί να διαπραγματευτεί τους δασμούς Τραμπ. Για να έχει επιτυχία το εγχείρημα χρειάζεται να εντοπιστούν τα δυνατά σημεία τα οποία θα προβληθούν αν οι διαπραγματεύσεις εκτροχιαστούν. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να συνεχιστεί η προσπάθεια για εξεύρεση κοινού εδάφους συνεννόησης με άλλες περιοχές όπως είναι η Λατινική Αμερική, η Ινδία, η Ινδονησία και η νοτιοανατολική Ασία.

Παράλληλα, θα πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών-μελών για αντιμετώπιση των προκλήσεων, όπως είναι τα θέματα άμυνας και ασφάλειας. Όλοι πλέον έχουν αντιληφθεί την ανάγκη για μια νέα στρατηγική στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ. Η αισιοδοξία ότι τα πράγματα θα κινηθούν με αποφασιστικότητά πηγάζει και από το NextGenerationEU, όχι τόσο για το αποτέλεσμα, αλλά για την τόλμη να αναζητηθεί μια αμοιβαία λύση για ένα κοινό πρόβλημα. Άλλωστε η μεγάλη κληρονομία της Ευρώπης υπήρξε διαχρονικά η διαφορετικότητα στην εσωτερική της οργάνωση.

Σε κάθε μεγάλη ευρωπαϊκή προσπάθεια ο γαλλογερμανικός άξονας είναι σημαντικός και η πρόσφατη προσέγγιση των δύο ηγετών θεωρείται εξαιρετικής σημασίας. Σημαντικές είναι και οι εξαγγελίες του νεοεκλεγέντα καγκελάριου που μαρτυρούν μια διαφορετική προσέγγιση στη γερμανική λογική. Ενδεικτικό αυτής της νέας προσέγγισης οι ανακοινώσεις για έργα υποδομής ύψους 500 δισ. ευρώ πλέον των δαπανών που θα απαιτηθούν για εξοπλιστικά προγράμματα. Ανακοινώσεις που δημιουργούν την αισιοδοξία ότι και άλλες δράσεις που είχαν κολλήσει λόγω γερμανικής άρνησης θα προχωρήσουν, όπως είναι η κοινή ευρωπαϊκή αγορά κεφαλαίων.

Η κατάσταση όπως διαμορφώνεται δεν χωρεί απαισιοδοξία. Η αγορά εργασίας παραμένει ισχυρή, η αγοραστική δύναμη βελτιώνεται και ο πληθωρισμός υποχωρεί. Απομένει να πάρουν μπρος οι επενδύσεις και η κατανάλωση, την ίδια ώρα που η ευρωπαϊκή οικονομία θα διορθώνει τις εξαρτήσεις που τόσο απερίσκεπτα επέτρεψε να δημιουργηθούν. Η ευρωπαϊκή οικονομία χρειάζεται νέα οργάνωση, η οποία ενώ θα απαντά στις σύγχρονες προκλήσεις, δεν θα θέτει σε κίνδυνο το κοινωνικό της μοντέλο που παραδοσιακά υπήρξε ένα ισχυρό δίκτυ προστασίας για τους πολίτες.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback**!

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK | μπλε

Μέλος του Ομίλου EUROBANK

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η μέθεξη της Βάβλας

Διοργανώθηκε για τρίτη συνεχόμενη χρονιά το Σάββατο 17 Μαΐου, ο Μουσικός Περίπατος στη Βάβλα, την ορεινή κοινότητα της Λάρνακας, για τον οποίο κοπίασε και δεν χρησιμοποιώ τη λέξη τυχαία, το Σωματείο Ανάπτυξης Βάβλας, με τη συμπαράσταση πολλών ανθρώπων, που μένουν στο χωριό, αναφέρω μερικά ονόματα και ζητώ συγγνώμη, αν ξέχασα κάποιο, των μουσικών Μάρως Κραμβή, Λευτέρη Μουμτζή, Αναστασίας Δημητριάδου, της ακαδημαϊκού Σόφης Φετοκάκη, του Γιώργου Βενιζέλου, των καλλιτεχνών Πασχάλη Αναστάση, Κωνσταντίνου Κυρτή, Carolina Souss και Αχιλλέα Λειβαδιώτη, και όλων των εθελοντών σε όλα τα πόστα.

Για να είμαι ειλικρινής, ήταν η πρώτη φορά που πήγαινα στη Βάβλα, άρα και στον Μουσικό Περίπατο και πραγματικά χάρηκα αυτή μου την εξόρμηση στο σύνολό της. Διαπίστωσα ιδίοις όμμασι αυτό που μου είχε πει η Σόφη Φετοκάκη, εκ των διοργανωτών, στη συνέντευξή μας: «Δεν "εμπλέκουμε την κοινότητα", είμαστε η κοινότητα». Πράγματι, ο δημόσιος και ο ιδιωτικός χώρος έγιναν ένα, με μουσικές απ' όλον τον κόσμο, να αντηχούν σε κάθε σοκάκι του χωριού. Στον Περίπατο παρουσιάστηκε ένα αληθινά πλούσιο μουσικό πρόγραμμα, μουσική παραδοσιακή της καθ' ημάς Ανατολής, ρυθμοί της της Δυτικής Αφρικής και της Ινδίας, funk και songwriting ήχοι, θρησκευτική μουσική, και όλες αυτές τις νότες τις άκουγες μέσα σε αυλές σπιτιών, στον ενοριακό ναό του Αγίου Γεωργίου, στην πλατεία ή σε κάποιο δρόμο του χωριού, στο προαύλιο του παλιού δημοτικού σχολείου της κοινότητας.

Ο Μουσικός Περίπατος της Βάβλας δεν είναι απλώς ένα μουσικό φεστιβάλ, είναι ένα μουσικό και κοινωνικό πείραμα για το πώς με απλά υλικά μπορεί να φτιαχτεί μία κοινωνική συμμαχία.

Σε κάθε μουσική σκηνή το σχήμα έπαιζε για 25 λεπτά, με δύο παραστάσεις, έτσι ώστε να μη χάσει κάποιος καμία μίνι συναυλία. Στον Μουσικό Περίπατο συμμετείχαν οι καλλιτέχνες: Alexis Sunder, Androula, Βυζαντινή χορωδία «Κοσμάς ο Μελωδός», Hayat Sebep και Cemre Arca, Gaba Project, Το Κάλεσμα, Kazandibi, Mande Drummers, Pelva Naik (Ινδία), Λεφτοκάρυα (Ελλάδα). Παράλληλα με τις μουσικές διαδρομές στο δημοτικό σχολείο του χωριού οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να δουν την έκθεση των ζωγράφων, κατοίκων του χωριού, Πασχάλη Αναστάση, Carolina Souss και Κωνσταντίνου Κυρτή. Πηγαίνοντας από σκηνή σε σκηνή, ή καλύτερα από αυλή σε καντούνι και από καντούνι σε πλατεία, έκανα μουσικές βουτιές σε πολλούς και διαφορετικούς μουσικούς πολιτισμούς, αισθανόμουν ότι τελικά η μουσική μπορεί να ενώσει και να καταργήσει σύνορα, όσο και αν αυτό ακούγεται ρομαντικό, χωρίς όμως να έχει απωλέσει κανείς την ιδιοσυστασία του και την πολιτισμική του ταυτότητα. Ακόμα και οι πάγκοι με τα διάφορα είδη φαγητού και ποτού και με τα τοπικά προϊόντα ανάδυαν αυτή την αίσθηση, ότι μπορούμε να υπάρχουμε όλοι, ο καθένας με αυτό που φέρει ο ίδιος. Ταυτόχρονα όμως να επιτελείται και ενός είδους συγκρητισμός.

Ο Μουσικός Περίπατος της Βάβλας δεν είναι απλώς ένα μουσικό φεστιβάλ, είναι ένα μουσικό και κοινωνικό πείραμα για το πώς με απλά υλικά μπορεί να φτιαχτεί μία κοινωνική συμμαχία, αλλά και πώς μπορεί η μουσική και τα διαφορετικά της είδη να συνυπάρξουν σε μία φαινομενικά Βαβυλωνία, που όμως οι γλώσσες των ανθρώπων εν τέλει μεταπλάθονται σε κάτι που πάει πιο πέρα από τις νότες και τους ρυθμούς, γίνεται μέθεξη.

Υγ. Το μικρό κορίτσι που ενθουσιάστηκε με τον ήχο της κρητικής λύρας της Χριστίνας Πολυκάρπου και ο μικρός που άκουγε με αφοσίωση τις Hayat Sebep και Cemre Arca, είναι η απόδειξη πως κάτι έγινε σωστά στη Βάβλα.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

«Γραφέως κάτοπτρον»: Εκδήλωση για το Γιάννη Πατίλη

Διοργανώνεται από το Πολιτιστικό Κέντρο «Μιχάλης Πιερής» του Πανεπιστημίου Κύπρου σε συνεργασία με την ομάδα ΠοίηΣυν

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Τον ποιητή και εκδότη Γιάννη Πατίλη τιμούν σε εκδήλωση, με τίτλο «Γραφέως κάτοπτρον», που διοργανώνουν το Πολιτιστικό Κέντρο Μιχάλης Πιερής και η ομάδα φυσικών προσώπων ΠοίηΣυν. Αφορμή για την εκδήλωση είναι η συγκεντρωτική έκδοση των ποιημάτων του Γιάννη Πατίλη «Το Σπασμένο είναι πιο Ανθεκτικό (Ποιήματα 1970-2022)» που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ύψιλον το 2023. Στην εκδήλωση ο ποιητής θα δώσει ομιλία με θέμα «Ποίηση και Πολιτική», πλαισιώνοντάς την με ποιητικές αναγνώσεις από το έργο του.

Ποιος είναι όμως ο Γιάννης Πατίλης; Όπως σημειώνουν η Αυγή Λίλλη και ο Παναγιώτης Νικολαΐδης, συντονιστές της εκδήλωσης «ο Πατίλης αποτελεί μία από τις σημαντικότερες και πιο διακριτές και δραστικές ποιητικές φωνές της μεταπολιτευτικής περιόδου». Βέβαια, ο Πατίλης, όπως άλλωστε έχει πει και ο ίδιος σε συνέντευξή του στο λογοτεχνικό μπλογκ «Τεφλόν»: «Είναι σκόπιμη η κατάταξη των ποιητών σε γενιές;… Υπάρχουν δύο (τουλάχιστον) προσεγγίσεις

Η εκδήλωση δεν αποσκοπεί μόνο στην προβολή και παρουσίαση του συγκεντρωμένου έργου του ποιητή, αλλά παράλληλα και στην ισχυροποίηση των δεσμών του λογοτεχνικού κόσμου του νησιού με έναν σημαντικό άνθρωπο των Γραμμάτων.

στο θέμα [σ.σ. για τις λογοτεχνικές γενιές]: η γραμματολογική και η αγωνιστική (ή καλύτερα αγωνιακή)», και συνεχίζει λέγοντας πως «Τα αποτελέσματα αυτής της σπουδής δεν είναι μόνο ηθελημένες ή αθέλητες παραλείψεις και παραμορφώσεις που άνετα αναδεικνύει η άμπωτις του χρόνου, αλλά και παγίδευση απροαίρετη ενίων από τους ίδιους τους ποιητές της γενιάς, οι οποίοι εξελισσόμενοι συν τω χρόνω υπερέβησαν τα όριά της».

Εκτός βέβαια από τη δική του ποιητική φωνή, η οποία έως σήμερα έχει δώσει εννέα ποιητικές συλλογές, ο Πατίλης εξέδιδε από το 1986 έως το 2012 το σημαντικό λογοτεχνικό περιοδικό «Πλανόδιον», το οποίο έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην προβολή και τη διαμόρφωση της ποιητικής φωνής των σύγχρονων Ελλήνων ποιητών, και έχει φιλοξενήσει στις σελίδες του εκτενείς μεταφραστικές εργασίες πάνω σε σημαντικούς ξένους ποιητές, όπως των Λάρκιν, Μοντάλε, Ντάγκλας Νταν, Γκεόργκε, Τσέλαν, Ουίτμαν κ.ά.

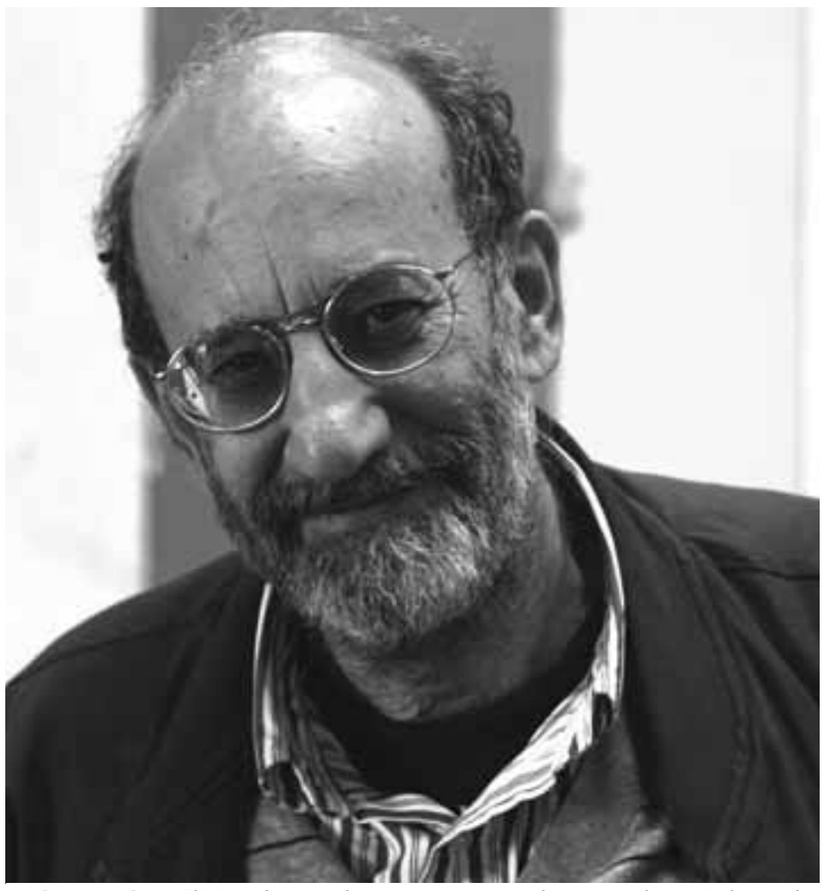

Ο Γιάννης Πατίλης εξέδιδε από το 1986 έως το 2012 το σημαντικό λογοτεχνικό περιοδικό «Πλανόδιον», το οποίο έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην προβολή και τη διαμόρφωση της ποιητικής φωνής των σύγχρονων Ελλαδιτών και Κύπριων ποιητών.

Πατίλης και Κύπρος

Η σχέση του Γιάννη Πατίλη με την Κύπρο είναι μακρά και ο ποιητής/εκδότης έχει δημιουργήσει στέρεες σχέσεις με πνευματικούς ανθρώπους του τόπου, όπως μου λένε η κα Λίλλη και ο κ. Νικολαΐδης. Άλλωστε στο «Πλανόδιον» έχουν φιλοξενηθεί αρκετά σημαντικά δοκιμιακά και ποιητικά κείμενα Κύπριων συγγραφέων και στοχαστών, αλλά και έχει εκδώσει τα βιβλία πολλών και σημαντικών Κύπριων ποιητών και ποιητριών, μερικά από τα οποία μάλιστα έχουν διακριθεί ή βραβευθεί από τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας. Και όπως σημειώνουν αυτή η εκδήλωση δεν αποσκοπεί μόνο στην προβολή και παρουσίαση του συγκεντρωμένου έργου του ποιητή, αλλά παράλληλα και στην ισχυροποίηση των δεσμών του λογοτεχνικού κόσμου του νησιού με έναν σημαντικό ποιητή, λόγιο και εκδότη. Η τελευταία φορά που βρέθηκε ο Γιάννης Πατίλης στην Κύπρο ήταν το 2016, όταν έδωσε μια ομιλία του με τίτλο «Το σπασμένο είναι πιο ανθεκτικό» στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Μάλιστα, ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η συζήτηση «Πάνω στην Πράσινη Γραμμή», που έγινε το 1994, και διοργανώθηκε από το «Πλανόδιον» και όπως αναφέρεται έγινε κοντά στην «Πράσινη Γραμμή», στη Λευκωσία, με τη συμμετοχή των Μιχάλη Γκανά, Κωστή Δανόπουλου, Ξενοφώντος Κοκόλη, Νίκης Μαραγκού, Γιάννη Πατίλη, Γιώργη Παυλόπουλου, Σάββα Παύλου, Μιχάλη Πιερή και Βάσου Φτωχόπουλου. Η συζήτηση αυτή επικεντρώθηκε στην πολιτική και λογοτεχνική κατάσταση τότε στην Κύπρο, είκοσι χρόνια μετά την τουρκική εισβολή. Το μεγαλύτερο μέρος της συζήτησης τελικά δημοσιεύθηκε στο τεύχος 21 (Δεκέμβριος 1994) του περιοδικού, όπου εκδίδονται και δύο ποιήματα του Κυριάκου Χαραλαμπίδη. Σε αυτή τη συζήτηση αναφύονται πολλά και ενδιαφέροντα ζητήματα, που εν πολλοίς τρεις δεκαετίες μετά ακόμα απασχολούν τον δημόσιο λόγο όσο αφορά τη λογοτεχνία και την πολιτική.

Ο Γιάννης Πατίλης

Γεννημένος στην Αθήνα το 1947, ο Γιάννης Πατίλης είναι ποιητής, μεταφραστής, δοκιμιογράφος και ένας από τους πιο επιδραστικούς εκδότες των τελευταίων δεκαετιών. Έχει διατελέσει καθηγητής φιλολογίας στη Μέση Δημόσια Εκπαίδευση και υπήρξε εκδότης και ιδρυτής του ιστορικού περιοδικού «Πλανόδιον» (1986–2021). Η ποιητική του φωνή διακρίνεται για την ειρωνεία, την αυτοαναφορικότητα, τον στοχασμό πάνω στην καθημερινότητα και τις αντιφάσεις του σύγχρονου ανθρώπου, την κριτική στάση απέναντι στα ιδεολογικά μορφώματα, καθώς και για την τολμηρή συνάρθρωση λόγου και πολιτικής θέσης. Έργα του έχουν μεταφραστεί σε διάφορες γλώσσες και έχουν παρουσιαστεί διεθνώς, ενώ έχει συμμετάσχει ενεργά σε λογοτεχνικές εκδηλώσεις στην Κύπρο, διατηρώντας μακρόχρονη σχέση με τον κυπριακό πνευματικό χώρο, τόσο μέσω συνεργασιών, όσο και μέσω δημοσιεύσεων σε λογοτεχνικά έντυπα του νησιού.

Πληροφορίες: Πολιτιστικό Κέντρο «Μιχάλης Πιερής», Πανεπιστήμιο Κύπρου – Αρχοντικό Αξιοθέας, Αξιοθέας 8, Παλιά Λευκωσία. Παρασκευή 23 Μαΐου, ώρα 7:00 μ.μ. Η εκδήλωση είναι ανοικτή στο κοινό. Επικοινωνία: τηλέφωνο 22894531, www.ucy.ac.cy/cucentre

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Orchestra 4 All 3

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου φέρνει τη μουσική κοντά στον κόσμο, σε χωριά και κοινότητες. Έτσι τον Μάιο, η Ορχήστρα πάει σε έξι καταπληκτικούς χώρους συναυλιών και πλατείες της Κύπρου παρουσιάζοντας ένα πολύ ενδιαφέρον πρόγραμμα, υπό τη διεύθυνση της ανερχόμενης Ελληνίδας μαέστρου Ιωάννας Βλαγκούλη. Οι μουσικοί της Ορχήστρας θα ερμηνεύσουν ένα ποικίλο «μουσικό μπουκέτο» από κομμάτια γεμάτα φωτεινή ενέργεια, κέφι, ενέργεια και πάθος! Από τη σπιρτάδα και ζωντάνια των οπερατικών εισαγωγών στους παθιασμένους Ισπανικούς χορούς Seguidilla και Habanera του Bizet από την Κάρμεν, από τα διασκεδαστικά ορχηστρικά του Leroy Anderson στον αισθησιασμό του Libertango του Piazzolla και απολαυστικούς χορούς από Ευρώπη και Κύπρο. Συναυλίες σε: Τάλα, 23 Μαΐου, Αμφιθέατρο Τάλας, Περβόλια, Δευτέρα 26 Μαΐου, Δημοτικό Θέατρο Περβολιών «Ανδρέας Πασιουρτίδης», Δερύνεια, Τρίτη 27 Μαΐου, Δημοτικό Αμφιθέατρο Δερύνειας, Περιστερώνα, Τετάρτη 28 Μαΐου, Πλατεία Εκκλησίας Περιστερώνας, Δάλι Πέμπτη 29 Μαΐου, Δημοτικό Αμφιθέατρο Ιδαλίου και Γαλάτα, Παρασκευή 30 Μαΐου, Πολιτιστικό Κέντρο Γαλάτας. Ώρα έναρξης συναυλιών 8:00 μ.μ. Είσοδος ελεύθερη. Πληροφορίες www.cyso.org.cy

Μια φούστα παραμύθκια

Η παράσταση της παραγωγής «Μια φούστα παραμύθκια» από το θέατρο Piccolo, σε σκηνοθεσία Βασιλικής Ανδρέου, ανεβαίνει για μία τελευταία παράσταση, Πανόραμα Ιδαλίου. Τρία λαϊκά κυπριακά παραμύθια («Αχ το γιο μου το Βασίλη», «Οι τρεις συμβουλές», «Η χαμένη βασιλοπούλα») σε μια παράσταση γεμάτη χιούμορ, συγκίνηση και μαγεία, ιδανική για όλη την οικογένεια. Με σκηνικό μια τεράστια φούστα από την οποία ξεδιπλώνονται τα παραμύθια, η παράσταση συνδυάζει με ευρηματικό τρόπο ηθοποιούς και σύγχρονες τεχνικές κούκλας που ζωντανεύουν τους ήρωες της κυπριακής μας παράδοσης και τις περιπέτειές τους. Μια μαγική θεατρική εμπειρία, για όλη την οικογένεια, που υπόσχεται να ταξιδέψει μικρούς και μεγάλους θεατές στον πλούτο του λαϊκού μας πολιτισμού. Θεατρική Απόδοση/Μουσική επιμέλεια: Μάριος Στυλιανού. Παίζουν: Μάριος Στυλιανού, Βασιλική Ανδρέου, Σάββας Μενοίκου, Πωλίνα Ματθαίου. Κυριακή, 25 Μαΐου, ώρα 11:00 π.μ. στο Πανόραμα Ιδαλίου. Πληροφορίες τηλέφωνο 94409100.

Περφόρμανς: Hymen

Η διαδραστική περφόρμανς Ντοκουμέντο Hymen, μιλάει για το γυναικείο συλλογικό σώμα και όσα αυτό φέρει –ως αναμνήσεις, ως εμπειρίες, ως ύλη. Η δραματουργία δημιουργήθηκε εξ ολοκλήρου από μία 8μηνη σειρά βιωματικών θεατροκινητικών εργαστηρίων που σχεδίασε και εμψύχωσε η Νάγια Τ. Καρακώστα σε Ελλάδα και Κύπρο. Οι ηχογραφήσεις που ακούγονται είναι αυτούσιο υλικό απο τα εργαστήρια, έχοντας νοείται λάβει τη συναίνεση των συμμετεχουσών. Ποιο το αφήγημα που φέρουν τα σώματά μας; Πώς η αφήγηση του πραγματικού μετουσιώνεται και δημιουργεί ένα γυναικείο συλλογικό σώμα; Συντελέστριες, ιδέα | Έρευνα | Κείμενο | Ερμηνεία: Νάγια Τ. Καρακώστα. Βίντεο: (με σειρά εμφάνισης) Κωνσταντίνα Σκαλιώντα, Ελευθερία Σωκράτους, Μπελίντα Παπαβασιλείου, Δήμητρα Καμάρη, Αφροδίτη Σκίννερ, Ελένη Βάρδα. Απτική & ακουστική ξενάγηση: Αγγέλα Σταύρου. Διερμηνεία στην Κυπριακή Νοηματική γλώσσα: Παναγιώτα Θεμιστοκλέους. Κυριακή 25 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ. Δημοτικός Κήπος Λευκωσίας. Στο πλαίσιο του 4ου Φεστιβάλ Προώθησης της Έμφυλης Ταυτότητας «Femme Fest». Είσοδος ελεύθερη.

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου φέρνει τη μουσική κοντά στον κόσμο, σε χωριά και κοινότητες της Κύπρου, υπό τη διεύθυνση της Ελληνίδας μαέστρου Ιωάννας Βλαγκούλη.

Φέτος, το Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής Δωματίου Φάρος περιλαμβάνει πέντε συναυλίες μουσικής δωματίου, από τις 27 έως και τις 31 Μαΐου, στη Μεσαιωνική Έπαυλη των Κουκλιών, με τη συμμετοχή 19 διεθνούς φήμης βιρτουόζων.

Το Δημοτικό Μουσείο Χαρακτικής Χαμπή παρουσιάζει από τις 22 Μαΐου στο κυπριακό κοινό δύο σημαντικούς καλλιτέχνες, τη Βάσω Κατράκη και τον Δημήτρη Αληθεινό.

Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής Δωματίου

Φέτος, το Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής Δωματίου Φάρος περιλαμβάνει πέντε συναυλίες μουσικής δωματίου, από τις 27 έως και τις 31 Μαΐου, στη Μεσαιωνική Έπαυλη των Κουκλιών, με τη συμμετοχή 19 διεθνούς φήμης βιρτουόζων. Το Φεστιβάλ θα κορυφωθεί την 1η Ιουνίου, στον υπαίθριο χώρο του Ιδρύματος Τεχνών Φάρος, το ειδυλλιακό The Olive Grove, όπου τέσσερις από τους σολίστες του Φεστιβάλ θα συμπράξουν με τη Συμφωνική Ορχήστρα Νέων Κύπρου. Μεσαιωνική Έπαυλη, Κούκλια 27 – 31 Μαΐου: Πέντε συνεχόμενες συναυλίες με 19 διεθνούς φήμης σολίστες, σε ένα εντυπωσιακό εύρος ρεπερτορίου μουσικής δωματίου. 1 Ιουνίου, The Olive Grove, Δελίκηπος: Συναυλία–γκαλά με τέσσερις από τους σολίστες του Φεστιβάλ να συμπράττουν με τη Συμφωνική Ορχήστρα Νέων Κύπρου, υπό τη διεύθυνση του Γιώργου Κουντούρη. Οι συναυλίες αρχίζουν στις 8:30 μ.μ. Πληροφορίες: Ίδρυμα Τεχνών Φάρος www.pharosartsfoundation.org, τηλέφωνο 22663871.

Βάσω Κατράκη-Δημήτρης Αληθεινός

Το Δημοτικό Μουσείο Χαρακτικής Χαμπή παρουσιάζει από τις 22 Μαΐου στο κυπριακό κοινό δύο σημαντικούς καλλιτέχνες, τη Βάσω Κατράκη και τον Δημήτρη Αληθεινό, δύο ανθρώπους που αν και από διαφορετικές γενιές σημάδεψαν με το έργο τους τον εικοστό αιώνα. Η πρώτη συνάντηση των δύο καλλιτεχνών γίνεται στις αρχές της δεκαετίας του 1970 και μισό αιώνα μετά, συναντώνται ξανά σε μια κοινή έκθεση. Η πολιτική διάσταση της τέχνης τους, καθώς και το πνεύμα εναντίωσής τους, ενάντια σε κάθε είδους καταπιεστικό μηχανισμό εξουσίας, είναι τα σημεία σύγκλισης των δύο εικαστικών με τους τόσο διαφορετικούς εκφραστικούς τρόπους και διαδρομές. Η έκθεση προέκυψε από την επιθυμία του Αληθεινού να συνυπάρξει με τη Βάσω μια επιθυμία βαθιάς αγάπης και εκτίμησης για τη γυναίκα, τη δημιουργό, την αγωνίστρια. Επιμελητής: Γιάννης Μπόλης. Διάρκεια έως 20 Δεκεμβρίου. Δημοτικό Μουσείο Χαρακτικής Χαμπή, Αμμοχώστου 55-59 εντός των τειχών Λευκωσία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδοσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαριπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Προς αναζήτηση διαδόχου του Φαίδωνα Καλοζώη

Αφυπηρετεί στο τέλος του έτους ο σημερινός γενικός διευθυντής του Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους - Προχωρούν οι διαδικασίες

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Ο γενικός διευθυντής του Γραφείου του Δημοσίου Χρέους, κ. Φαίδωνας Καλοζώης, αφυπηρετεί το 2025, αφήνοντας την Κύπρο να είναι πλέον στην κατηγορία Α' σε τρεις από τους τέσσερις βασικούς Οίκους Αξιολόγησης. Έτσι, σε νέα εποχή θα περάσει σίγουρα ένα από τα πιο νευραλγικά πόστα της οικονομίας της Κύπρου, το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, το οποίο έφερε χρήματα στη χώρα σε εύκολες, αλλά και σίγουρα σε πολύ δύσκολες καταστάσεις. Μέχρι το τέλος του έτους ο κ. Καλοζώης θα έχει αφυπηρετήσει και θα πρέπει το Γραφείο να προχωρήσει σε διαδικασία για αντικατάστασή του.

Ακόμα είναι νωρίς για να υπάρξει ονοματολογία, όμως βασικοί υποψήφιοι θα πρέπει να θεωρούνται πρόσωπα μέσα από το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, τα οποία ήταν για χρόνια στο «πλευρό» του κ. Καλοζώη και τον συνόδευαν, μεταφορικά, στις αποφάσεις για τις εξόδους στις αγορές, αλλά και κυριολεκτικά στα «roadshows» στο εξωτερικό. Στο άμεσο μέλλον αναμένεται να προκηρυχθεί η διαδικασία για πλήρωση της θέσης, μία διαδικασία που σίγουρα θα πρέπει να καταλήξει σε πρόσωπο που να «γεμίζει την καρέκλα» και να συνεχίσει την καλή πορεία των εξόδων στις αγορές, αναλόγως πάντα με τις εγχώριες και διεθνείς οικονομικές συγκυρίες.

Όπως έχει ανά καιρούς «ακουστεί» στα πηγαδάκια του Υπουργείου, σε εποχές που η Κύπρος ένεκα των γνωστών σε όλους μας οικονομικών εξελίξεων δεν είχε την καλύτερη εικόνα «έξω», ο κ. Καλοζώης ήταν ένα από τα πρόσωπα που οι αγορές εμπιστεύονταν. Ήταν ένα εκ των «στελεχών-κλειδιών», εξάλλου, για όσα προηγήθηκαν και ακολούθησαν της κρίσης του 2013. Το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, άλλωστε, είχε σημαντικό ρόλο στην οικονομική διαχείριση του κράτους κατά τα χρόνια της οικονομικής κρίσης, ενώ συνάμα ήταν και είναι και μέχρι σήμερα ο συνδετικός κρίκος μεταξύ κράτους, οίκων αξιολόγησης και επενδυτικής κοινότητας. Κομβική επίσης είναι η συμβολή

Σε εποχές που η Κύπρος ένεκα των γνωστών οικονομικών εξελίξεων δεν είχε την καλύτερη εικόνα «έξω», ο κ. Καλοζώης ήταν ένα από τα πρόσωπα που οι αγορές εμπιστεύονταν.

Ακόμα είναι νωρίς για να υπάρξει ονοματολογία, όμως βασικοί υποψήφιοι θα πρέπει να θεωρούνται πρόσωπα μέσα από το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, τα οποία ήταν για χρόνια στο «πλευρό» του κ. Καλοζώη.

του Γραφείου όχι τόσο μόνο για τις χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους που κρίνονται σε ετήσια βάση, αλλά κυρίως για τη χρονική στιγμή που επιλέγεται να βγει η Κύπρος στις αγορές. «Το Γραφείο αποτελεί μόνο ένα μικρό, αλλά θεμελιώδους σημασίας, μέρος όλου του θεσμικού μηχανισμού οικονομικής διαχείρισης του κράτους», καταγράφεται στο ετήσιο ριπόρτ του Γραφείου για το 2024.

Οι αποφάσεις για εξόδους στις αγορές από την κρίση τουλάχιστον και μετά ήταν όλες επιτυχημένες, με κομβικό σημείο να είναι ο Σεπτέμβριος του 2018 όταν ο Standard and Poor's αποφάσισε να δώσει ισχυρή ώθηση στη χώρα, βγάζοντάς την από την κατηγορία των «σκουπιδιών». Έκτοτε, η χώρα δανείζεται ολοένα και πιο φθηνά, αφού οι αξιολογήσεις της από τους Οίκους είναι είτε σταθερές (επιβεβαίωση των προηγούμενων), είτε αναβαθμίζεται.

Θα βγούμε από Σεπτέμβριο;

Οι χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους για το τρέχον έτος φτάνουν τα 1,1 δισ. ευρώ, αντιστοιχούν στο 3,2% ως ποσοστό του ΑΕΠ, ενώ το χρέος που λήγει τον Νοέμβρη του 2025 υπολογίζεται στα 1,8 δισ. ευρώ. Όπως είχε ενημερωθεί και είχε γράψει τον Ιανουάριο η «Κ», πιθανώς θα βγει στις αγορές η Κύπρος μετά τον Σεπτέμβριο. Εξάλλου, το 2025 χαρακτηρίζεται από ήπιες χρηματοδοτικές ανάγκες. Έτσι, πιθανώς θα δούμε την τελευταία έξοδο της Κύπρου στις αγορές με υπεύθυνο της έκδοσης τον κ. Καλοζώη να επιτυγχάνεται από Σεπτέμβριο και μετά, για 1 δισ. ευρώ δανεισμού. Πλέον, η αξιολόγηση της Κύπρου στην «Α» κατηγορία αναμένεται να μειώσει το κόστος δανεισμού της και πιθανώς να είναι η πιο φθηνή έκδοση που έχει καταγραφεί για χρόνια.

Η νέα στρατηγική

Όπως βρίσκουμε στην ετήσια έκθεση του Γραφείου για το 2024, τον Οκτώβριο του 2024, εγκρίθηκε η νέα στρατηγική διαχείρισης δημόσιου χρέους 2025-2027 από το Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία αποτελεί συνέχιση της υφιστάμενης στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους 2024-2026, λαμβάνοντας υπόψη διάφορους κινδύνους που σχετίζονται με το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον όπως γεωπολιτικοί παράγοντες, τυχόν αναζωπύρωση του πληθωρισμού, η συνέχιση των κυρώσεων προς τη Ρωσία, η παγκόσμια κλιματική αλλαγή και η πολιτική αστάθεια ανά το παγκόσμιο.

Οι κύριες κατευθυντήριες γραμμές της νέας στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους παραμένουν οι ίδιες, ωστόσο μια νέα κατευθυντήρια γραμμή προστίθεται που σχετίζεται με τη βελτίωση της πιστοληπτικής αξιολόγησης. Συγκεκριμένα, η νέα στρατηγική επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στη συνεχή βελτίωση της πιστοληπτικής αξιολόγησης μέσω της επίτευξης δύο επιμέρους στόχων: (α) συνεχής επαφή με τους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης προκειμένου να παρέχεται αξιόπιστη και έγκαιρη πληροφόρηση για την κυπριακή οικονομία και (β) περαιτέρω βελτίωση του μηχανισμού αλληλοενημέρωσης των εμπλεκόμενων μερών για τις εκθέσεις αξιολόγησης των οίκων. Στις 22 Ιανουαρίου 2025, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την πρόταση του ΓΔΔΧ για διατήρηση του στόχου κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό εντός του εύρους ρευστότητας των 9-12 μηνών για το πρώτο τρίμηνο του 2025, ενόψει της αβεβαιότητας που χαρακτηρίζει την παγκόσμια οικονομία.

Σύμφωνα με την Έκθεση του 2024, από το 2013, τα επίπεδα ρευστότητας της κυβέρνησης είναι πολύ ικανοποιητικά, λόγω των καλύτερων από ό,τι αναμένονταν, δημοσιονομικών αποτελεσμάτων, καθώς επίσης και των επιτυχών εκδόσεων EMO (EMTN), που οδήγησαν στην ενίσχυση των ταμειακών αποθεμάτων. Το συνολικό απόθεμα ρευστών διαθεσίμων στο τέλος του 2020 αυξήθηκε σημαντικά για αντιμετώπιση της αβεβαιότητας για την εξέλιξη της πανδημίας του κορωνοϊού και της ενδεχόμενης επίδρασής της στα δημόσια οικονομικά, προσεγγίζοντας τα 3,6 δισ. ευρώ. Από το έτος 2021 και εντεύθεν η καλύτερη από την αναμενόμενη απόδοση των δημόσιων οικονομικών και ο συνδυασμός μιας πειθαρχημένης δημοσιονομικής πολιτικής και μιας ορθολογικής στρατηγικής διαχείρισης του δημόσιου χρέους, συγκράτησαν τις ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες σε χαμηλά επίπεδα διατηρώντας τα ρευστά διαθέσιμα σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο, προσεγγίζοντας τα 2,7 δισ. ευρώ στο τέλος του 2024.

Ειδοποίηση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης

MINERVA INSURANCE

Με την παρούσα δίδεται ειδοποίηση ότι θα πραγματοποιηθεί Εκτακτη Γενική Συνέλευση της ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ (η «Εταιρεία ») η οποία θα λάβει χώρα στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας στην οδό Αθαλάσσας 165, Anna Maria Court, 2024 Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος την Τετάρτη, 18 Ιουνιου 2025, στις 10:15 π.μ. για να εξετάσει και, εάν κρίνει σκόπιμο, να εγκρίνει το πιο κάτο ψηφίσμα.

ΕΙΔΙΚΟ ΨΗΦΙΣΜΑ
Οπως το Καταστατικό της εταιρείας τροποποιηθεί ως ακολούθως:
Με την αντικατάσταση στην παραγράφο 19 του άριθμού τριών με τον αριθμό τεσσάρων με αποτέλεσμα η παράγραφος 19 να είναι ως ακολούθως:

Η Εταιρεία έχει δικαίωμα ν' αρνηθεί να εγγράψει πέραν των τεσσάρων προσώπων ως συνιδιοκτήτες μίας μετοχής, αλλά το δικαίωμα αυτό δεν θα έχει εφαρμογή σε περίπτωση που συνιδιοκτήτες είναι διαχειριστές ή εκτελεστές της διαθήκης αποθανόντος μετόχου

Σημειώσεις:

1. Οποιοσδήποτε μέτοχος που δικαιούται να παραστεί και να ψηφίσει στην πιο πάνω Ετήσια Γενική Συνέλευση δικαιούται να διορίσει πληρεξούσιο αντιπρόσωπο, που μπορεί να μην είναι μέτοχος, για να παραστεί και να ψηφίσει στη θέση του. Το έγγραφο με το οποίο διορίζεται ο πληρεξούσιος αντιπρόσωπος πρέπει να κατατεθεί στο εγγεγραμμένο Γραφείο της Εταιρείας, Λεωφόρος Αθαλάσσας 165, Anna Maria Court, 2024 Στρόβολος, Τ.Θ. 23554, 1684 Λευκωσία, τουλάχιστο 48 ώρες πριν από τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης. Σε διαφορετική περίπτωση το πληρεξούσιο θα θεωρείται άκυρο και δεν θα αναγνωρίζεται.

2. Σε περίπτωση που ο μέτοχος είναι νομικό πρόσωπο (π.χ. εταιρεία), είναι αναγκαίο το πληρεξούσιο έγγραφο να φέρει την επίσημη σφραγίδα του νομικού προσώπου και να υπογράφεται από τα εξουσιοδοτημένα προς τούτο πρόσωπα.

3. Σε περίπτωση πολλών από κοινού μετόχων, πληρεξούσιο μπορεί να δώσει μόνο ο μέτοχος του οποίου το όνομα του εμφανίζεται πρώτο στο Μητρώο Μελών.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Τάκης Αντωνίου
(Γραμματέας)

Λευκωσία, 05 Μαΐου 2025

ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟ

Προς τη ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ
Λεωφ. Αθαλάσσας 165, Τ.Κ. 2024 Στρόβολος
Τ.Θ. 23554, 1684 Λευκωσία
Τηλ.: 22551616, Φαξ: 22551717

ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ ΜΕΤΟΧΟΥ

Εγώ/εμείς .....

από τ ..... μέτοχος/μέτοχοι της πιο πάνω Εταιρείας διορίζω/ζουμε τον/την

κ..... με ΑΔΤ ..... ή αν

αυτός κωλύεται τον/την κ. ..... με ΑΔΤ.....

σαν Πληρεξούσιο Αντιπρόσωπο μου/μας για να παραστεί και να ψηφίσει για μένα/μας και για λογαριασμό μου/μας κατά την Έκτατη Γενική Συνέλευση στις 18 Ιουνιου 2025 και σε οποιανδήποτε αναβολή της.

ΥΠΟΓΡΑΦΗ | ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

Ειδοποίηση Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης

MINERVA INSURANCE

Με την παρούσα δίδεται ειδοποίηση ότι θα πραγματοποιηθεί η Ετήσια Γενική Συνέλευση της ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ (η «Εταιρεία ») η οποία θα λάβει χώρα στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας στην οδό Αθαλάσσας 165, Anna Maria Court, 2024 Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος την Τετάρτη, 18 Ιουνίου 2025, και ώρα 10:30 π.μ.

Θέματα Ημερήσιας Διάταξης:

1.! Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανεξάρτητων Ελεγκτών και υποβολή και έγκριση των ελεγμένων Οικονομικών Καταστάσεων της Εταιρείας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2024. Όλα τα πιο πάνω έγγραφα θα είναι διαθέσιμα στα κεντρικά γραφεία της εταιρείας και το κάθε μέλος που δικαιούται να τα ζητήσει και να τα λάβει μπορεί, αν το επιθυμεί, να επικοινωνήσει προς τούτο με το τμήμα Μετοχών της Εταιρείας.

2.! Εκλογή Διοικητικών Συμβούλων σε αντικατάσταση των εκ περιτροπής απερχομένων.

3.! Καθορισμός της αμοιβής των Διοικητικών Συμβούλων.

4.! Επαναδιορισμός των Ανεξάρτητων Ελεγκτών Ernst & Young Cyprus Ltd και εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου για καθορισμό της αμοιβής τους.

5.! Οποιονδήποτε άλλο θέμα που μπορεί, σύμφωνα με τους κανονισμούς της Εταιρείας, να παρουσιαστεί στην Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Σημειώσεις:

1.! Οποιοσδήποτε μέτοχος που δικαιούται να παραστεί και να ψηφίσει στην πιο πάνω Ετήσια Γενική Συνέλευση δικαιούται να διορίσει πληρεξούσιο αντιπρόσωπο, που μπορεί να μην είναι μέτοχος, για να παραστεί και να ψηφίσει στη θέση του. Το έγγραφο με το οποίο διορίζεται ο πληρεξούσιος αντιπρόσωπος πρέπει να κατατεθεί στο εγγεγραμμένο Γραφείο της Εταιρείας, Λεωφόρος Αθαλάσσας 165, Anna Maria Court, 2024 Στρόβολος, Τ.Θ. 23554, 1684 Λευκωσία, τουλάχιστο 48 ώρες πριν από τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης. Σε διαφορετική περίπτωση το πληρεξούσιο θα θεωρείται άκυρο και δεν θα αναγνωρίζεται.

2.! Σε περίπτωση που ο μέτοχος είναι νομικό πρόσωπο (π.χ. εταιρεία), είναι αναγκαίο το πληρεξούσιο έγγραφο να φέρει την επίσημη σφραγίδα του νομικού προσώπου και να υπογράφεται από τα εξουσιοδοτημένα προς τούτο πρόσωπα.

3.! Σε περίπτωση πολλών από κοινού μετόχων, πληρεξούσιο μπορεί να δώσει μόνο ο μέτοχος του οποίου το όνομα του εμφανίζεται πρώτο στο Μητρώο Μελών.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Τάκης Αντωνίου
(Γραμματέας)

Λευκωσία, 07 Απριλίου 2025

ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟ

ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ ΜΕΤΟΧΟΥ

Προς τη ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ
Λεωφ. Αθαλάσσας 165, Τ.Κ. 2024 Στρόβολος
Τ.Θ. 23554, 1684 Λευκωσία
Τηλ.: 22551616, Φαξ: 22551717

Εγώ/εμείς .....

από τ ..... μέτοχος/μέτοχοι της πιο πάνω Εταιρείας διορίζω/ζουμε

τον/την..... με ΑΔΤ .....

ή αν αυτός κωλύεται τον/την κ. ..... με ΑΔΤ .....

σαν Πληρεξούσιο Αντιπρόσωπο μου/μας για να παραστεί και να ψηφίσει για μένα/μας και για λογαριασμό μου/μας κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση στις 18 Ιουνίου 2025 και σε οποιανδήποτε αναβολή της.

ΥΠΟΓΡΑΦΗ | ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

21 Μαΐου 2025

Αγαπητέ Μέτοχε,

Ενόψει της τροποποίησης του περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ. 113, και σύμφωνα με αυτήν, η Εταιρεία μας δεν έχει πλέον την υποχρέωση να αποστέλλει ταχυδρομικώς την Ετήσια Έκθεση, που περιλαμβάνει το σύνολο των Οικονομικών Καταστάσεων, την Έκθεση Συμβούλων και την Έκθεση των Ελεγκτών. Επίσης ενόψει της τροποποίησης του καταστατικού κατά την περσινή Έκτακτη Γενική Συνέλευση και σύμφωνα με αυτήν δεν έχει πλέον την υποχρέωση να αποστέλλει ταχυδρομικός τις ειδοποιήσεις και τα πληρεξούσια των Ετήσιων ή Εκτάκτων Γενικών Συνελεύσεων.

Η Ετήσια Έκθεση καθώς επίσης η ειδοποίηση Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης και η ειδοποίηση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, και τα σχετικά πληρεξούσια μετά από σχετική ανακοίνωση αναρτώνται στην ιστοσελίδα του διαδικτυακού χώρου του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου www.cse.com.cy καθώς επίσης και στην ιστοσελίδα της Εταιρείας www.minervacy.com

Σημείωση: Παρακαλείστε όπως σε περίπτωση αλλαγής των στοιχείων σας σε οποιοδήποτε χρόνο να επικοινωνείτε με το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου για επικαιροποίηση των στοιχείων σας.

Φάνος Καραντώνης

Πρόεδρος του Συνδέσμου Εταιρειών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου

Μπορούμε να χτίσουμε βιώσιμο και αποδοτικό ενεργειακό μοντέλο

Να βασίζεται στην ιδιοκατανάλωση και τον ενεργό ρόλο του καταναλωτή

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Η Κύπρος χρειάζεται ένα πραγματικά βιώσιμο μοντέλο που να βασίζεται στην ιδιοκατανάλωση, στον ενεργό ρόλο του καταναλωτή ως prosumer (παραγωγός-καταναλωτής) και στην αποκέντρωση της παραγωγής, ανέφερε στην «Κ» ο πρόεδρος του Συνδέσμου Εταιρειών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου (ΣΕΑΠΕΚ) Φάνος Καραντώνης. Ο κ. Καραντώνης επισήμανε ότι η ενεργειακή μετάβαση ξεκινά με την ενδυνάμωση του καταναλωτή, ώστε να μπορεί να αποφασίζει για την ενέργεια που παράγει, καταναλώνει και ανταλλάσσει. Ο πρόεδρος της ΣΕΑΠΕΚ αναφέρθηκε και στην ΑΗΚ σημειώνοντας ότι δημιουργεί σοβαρά εμπόδια στην ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

–Ποιες οι εισηγήσεις σας για την άμεση μετάβαση της Κύπρου σε ένα φτηνό και βιώσιμο ενεργειακό μοντέλο;

–Η ενεργειακή μετάβαση της Κύπρου χρειάζεται όραμα, πλάνο και στρατηγική – στοιχεία που, δυστυχώς, παραδοσιακά απουσιάζουν από τον τρόπο που πολιτευόμαστε και κυβερνούμε. Αν θέλουμε πραγματικά να περάσουμε σε ένα βιώσιμο και οικονομικά αποδοτικό ενεργειακό μοντέλο, πρέπει να αξιοποιήσουμε στο έπακρο τις ευρωπαϊκές ευκαιρίες και να χτίσουμε ένα μοντέλο που ενισχύει την αυτονομία και την αυτάρκεια των πολιτών, των επιχειρήσεων και της χώρας συνολικά. Ένα πραγματικά βιώσιμο μοντέλο βασίζεται στην ιδιοκατανάλωση, στον ενεργό ρόλο του καταναλωτή ως prosumer (παραγωγός-καταναλωτής) και στην αποκέντρωση της παραγωγής. Είναι αυτό το μοντέλο που μειώνει την εξάρτησή μας από τις εισαγωγές καυσίμων, βελτιώνει το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας και ενισχύει την ανθεκτικότητα της κοινωνίας και της οικονομίας απέναντι σε διεθνείς ενεργειακές κρίσεις. Η Ευρώπη έχει χαράξει ξεκάθαρη πορεία προς αυτή την κατεύθυνση, με εργαλεία, κανονισμούς και χρηματοδοτικά μέσα που οφείλουμε να αξιοποιήσουμε. Η ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά ενέργειας, η διευκόλυνση της αυτοπαραγωγής με αποθήκευση, η στήριξη των ενεργειακών κοινοτήτων και η ενδυνάμωση του καταναλωτή είναι τα θεμέλια ενός τέτοιου μοντέλου. Όχι μόνο γιατί είναι τεχνικά εφικτό και περιβαλλοντικά αναγκαίο, αλλά γιατί είναι κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά έξυπνο. Ο ΣΕΑΠΕΚ υποστηρίζει αυτή τη μετάβαση μέσα από συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής και νομοθεσίας, και καλεί όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να δούμε την ενέργεια όχι ως εμπόρευμα, αλλά ως μέσο ενδυνάμωσης της κοινωνίας μας.

> **Η ΑΗΚ δημιουργεί σοβαρά εμπόδια στην ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.**

> **Το άνοιγμα της αγοράς θα πρέπει να συνοδευτεί από πραγματικές τομές, ισχυρή ρυθμιστική εποπτεία και δίκαιη πρόσβαση όλων στο δίκτυο.**

–Τι ρόλο μπορούν να παίξουν οι πολίτες ως prosumers;

–Η ενεργειακή μετάβαση δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την ενεργή συμμετοχή των πολιτών. Ο ρόλος του prosumer βρίσκεται στον πυρήνα της ευρωπαϊκής πολιτικής για ένα δίκαιο, ανθεκτικό και βιώσιμο ενεργειακό σύστημα. Ο πολίτης δεν είναι πλέον παθητικός δέκτης, αλλά ενεργός συμμετέχων στην παραγωγή, αποθήκευση, διαχείριση και κατανάλωση της ενέργειας. Για να μπορέσει όμως να αναλάβει αυτό τον ρόλο, οφείλουμε ως πολιτεία και θεσμοί να του δώσουμε τα εργαλεία:

• Πρόσβαση σε φωτοβολταϊκά στέγης και τοπική αποθήκευση, χωρίς αυθαίρετους περιορισμούς.

• Δικαίωμα σε ενεργειακές κοινότητες, όπου πολίτες και μικρές επιχειρήσεις μπορούν να ενώσουν δυνάμεις για παραγωγή και κατανάλωση καθαρής ενέργειας.

• Συμμετοχή στην αγορά απόκρισης ζήτησης, ώστε να ανταμείβονται όσοι προσαρμόζουν τη χρήση τους ανάλογα με τις ανάγκες του συστήματος.

• Ψηφιακά και διαφανή εργαλεία παρακολούθησης και διαχείρισης της κατανάλωσης.

Ο ΣΕΑΠΕΚ συμμετείχε ενεργά στην πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση που θωρακίζει το δικαίωμα στην ιδιοκατανάλωση, διασφαλίζει την τεχνική δυνατότητα σύνδεσης και θέτει τις βάσεις για περαιτέρω ενίσχυση της τοπικής ευφυούς αποθήκευσης και ηλεκτροκίνησης. Η ενεργειακή μετάβαση ξεκινά με την ενδυνάμωση του καταναλωτή, ώστε να μπορεί να αποφασίζει για την ενέργεια που παράγει, καταναλώνει και ανταλλάσσει. Μόνο έτσι μπορούμε να χτίσουμε ένα δίκαιο, συμμετοχικό και βιώσιμο μοντέλο για όλους.

Εμπόδια από ΑΗΚ

–Εκτιμάτε ότι το άνοιγμα της αγοράς ενέργειας στα μέσα του 2025, θα επιφέρει μείωση στις τιμές του ηλεκτρικού ρεύματος για τους καταναλωτές;

–Το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρισμού είναι ένα σημαντικό βήμα προς τον εκσυγχρονισμό του τομέα ενέργειας στην Κύπρο. Ωστόσο, από μόνο του δεν εγγυάται μειώσεις στις τιμές για τον καταναλωτή. Για να μπορέσει ο ανταγωνισμός να λειτουργήσει υπέρ της κοινωνίας, πρέπει να υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις σε επίπεδο υποδομών, θεσμικού πλαισίου και ρυθμιστικής ανεξαρτησίας. Σήμερα, το κόστος ηλεκτρισμού στην Κύπρο παραμένει υψηλό, όχι μόνο λόγω της υπερεξάρτησης από τα εισαγόμενα καύσιμα, αλλά και λόγω της μακράς καθυστέρησης στην έλευση του φυσικού αερίου. Η απουσία αποθήκευσης, προημερήσιας αγοράς και ψηφιακής μέτρησης (έξυπνοι μετρητές) επιδεινώνει το πρόβλημα, δημιουργώντας ένα ανελαστικό σύστημα, που δεν μπορεί να αξιοποιήσει επαρκώς τις ΑΠΕ και τις ευκαιρίες της αγοράς. Ταυτόχρονα, η ύπαρξη υπερδεσπόζοντος οργανισμού, όπως είναι η ΑΗΚ στην κυπριακή αγορά, δημιουργεί σοβαρά εμπόδια στην ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού. Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι σε τέτοιες περιπτώσεις απαιτείται πολιτικό σθένος και βούληση για ουσιαστική μεταρρύθμιση. Παρεκκλίσεις από μια πλήρως φιλελευθεροποιημένη αγορά, διατήρηση μονοπωλιακών προνομίων και η μη διασφάλιση ανεξάρτητων θεσμών και λειτουργίας του δικτύου λειτουργούν ως τροχοπέδη στην ομαλή και δίκαιη λειτουργία της αγοράς. Αν δεν συνοδευτεί από πραγματικές τομές, ισχυρή ρυθμιστική εποπτεία και δίκαιη πρόσβαση όλων στο δίκτυο, τότε ο κίνδυνος να δούμε «φιλελευθεροποίηση μόνο στα χαρτιά» είναι υπαρκτός. Η πρόκληση είναι θεσμική και πολιτική, όχι μόνο τεχνική.

Να δούμε την ενέργεια όχι ως εμπόρευμα, αλλά ως μέσο ενδυνάμωσης της κοινωνίας μας, τονίζει ο κ. Φάνος Καραντώνης.

Περιφερειακός κόμβος

–Μπορεί η Κύπρος να εξελιχθεί σε περιφερειακό κόμβο «πράσινης ενέργειας»;

–Η Κύπρος διαθέτει όλα τα φυσικά πλεονεκτήματα για να μετατραπεί σε περιφερειακό κόμβο πράσινης ενέργειας. Ωστόσο, το να γίνουμε κόμβος δεν είναι τίτλος που απονέμεται. Είναι ρόλος που κερδίζεται μέσα από συστηματική δουλειά, διακρατικές συνεργασίες, καινοτομία και θεσμική αξιοπιστία. Προς το παρόν, οι καθυστερήσεις, η αποσπασματική πολιτική και η περιορισμένη πρόοδος σε κρίσιμες υποδομές μας κρατούν πίσω. Το στοίχημα είναι η Κύπρος να μεταβεί από ενεργειακός καταναλωτής-εισαγωγέας σε παραγωγός-εξαγωγέας πράσινης ενέργειας και τεχνογνωσίας. Η διασύνδεση με το ευρωπαϊκό και περιφερειακό δίκτυο, η ανάπτυξη υδρογόνου, καινοτόμων τεχνολογιών ΑΠΕ και έξυπνων ενεργειακών κοινοτήτων, μπορούν να μας βάλουν στον χάρτη ως δυναμικό παίχτη της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Με όραμα, διαφάνεια και αξιοποίηση των δυνατοτήτων που μας προσφέρει η συμμετοχή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορούμε όχι μόνο να καλύψουμε τις ανάγκες μας, αλλά να συμβάλουμε ενεργά στη διαμόρφωση του ενεργειακού μέλλοντος της περιοχής μας.

Με κεντρική αποθήκευση η πολιτεία δημιούργησε ένα ακόμα μονοπώλιο

–Ποιος ο ρόλος της κεντρικής αποθήκευσης για τη μετάβαση ενός πραγματικά βιώσιμου μοντέλου που βασίζεται στην ιδιοκατανάλωση;

–Η αποθήκευση ενέργειας, είτε πρόκειται για κεντρική είτε για υβριδική και διεσπαρμένη, αποτελεί βασικό πυλώνα της πράσινης μετάβασης. Χωρίς αποθήκευση, το σύστημα παραμένει ευάλωτο, ο κορεσμός επιδεινώνεται και η ενσωμάτωση ΑΠΕ γίνεται με το σταγονόμετρο. Αντί να αποτελέσει ευκαιρία για την ενίσχυση της αγοράς και των μηχανισμών εξισορρόπησης, η πολιτεία –με καθαρά πολιτική επιλογή– προχώρησε στη δημιουργία ενός ακόμα κρατικού μονοπωλίου, αυτή τη φορά στην κεντρική αποθήκευση, εξυπηρετώντας τον υπερδεσπόζοντα ρόλο της ΑΗΚ. Εν μέσω μιας υποτιθέμενης φιλελευθεροποίησης της αγοράς ηλεκτρισμού, η Κύπρος –και συγκεκριμένα το υπουργείο Ενέργειας– ζήτησε και έλαβε εξαίρεση από κρίσιμες διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, και συγκεκριμένα από το άρθρο 40(4) και το άρθρο 54(2). Αυτό σημαίνει ότι ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς δεν είναι πλέον υποχρεωμένος να προμηθεύεται υπηρεσίες εξισορρόπησης μέσω διαφανών, αμερόληπτων και βασισμένων στην αγορά διαδικασιών, ούτε να διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση όλων των συμμετεχόντων. Αυτό πρακτικά κλειδώνει την αγορά και ανατρέπει το θεσμικό κεκτημένο που προσπαθεί να εδραιώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η αποθήκευση θα μπορούσε να γίνει μοχλός καινοτομίας και επενδύσεων, να ενισχύσει την αυτονομία των καταναλωτών, να στηρίξει την ηλεκτροκίνηση και να επιτρέψει τη συμμετοχή μικρών και μεγάλων παικτών σε ένα σύγχρονο ενεργειακό οικοσύστημα. Αντ' αυτού, σήμερα έχουμε ένα καθεστώς που εξυπηρετεί τη διατήρηση ισχύος και την ακινησία. Χρειάζεται άμεση επαναξιολόγηση της στρατηγικής αυτής, με επιστροφή σε θεσμικά ισορροπημένες λύσεις και ενίσχυση των αγορών αποθήκευσης και απόκρισης ζήτησης, όπου όλοι οι φορείς μπορούν να συμβάλουν στην ενεργειακή ασφάλεια και ευστάθεια.

> **Χρειάζεται άμεση επαναξιολόγηση της στρατηγικής με θεσμικά ισορροπημένες λύσεις και ενίσχυση των αγορών αποθήκευσης.**

Η ακριβή ενέργεια πλήττει την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Ενα ακόμη μήνυμα αφύπνισης προς την Ε.Ε. για το υψηλό κόστος ενέργειας και τις επιπτώσεις στον κλάδο της μεταλλουργίας έστειλε ο επικεφαλής της Metlen Ευάγγελος Μυτιληναίος από το βήμα του Global Metals, Mining and Steel Conference 2025 της BofA Securities. «Η ήπειρός μας βρίσκεται σε μειονεκτική θέση. Οι τιμές ενέργειας είναι τρεις έως πέντε φορές υψηλότερες σε σύγκριση με τις ΗΠΑ και την Κίνα. Εργοστάσια κλείνουν. Κι όμως, η στρατηγική επανεξοπλισμού της Ε.Ε. δεν συνοδεύεται από πολιτικές που να στηρίζουν τη μεταλλουργία», είπε ο κ. Μυτιληναίος μιλώντας σε πάνελ του συνεδρίου, στο οποίο μετείχε μαζί με τον επικεφαλής της Rio Tinto, με την οποία η Metlen υπέγραψε στρατηγικής σημασίας συμφωνία προ τριμήνου.

Ο κ. Μυτιληναίος επεσήμανε επίσης ότι η στρατηγική επανεξοπλισμού της Ε.Ε. δεν συνοδεύεται από πολιτικές που να στηρίζουν τη βιωσιμότητα της μεταλλουργίας, καθώς η όποια χρηματοδότηση κατευθύνεται αλλού.

Απέναντι σ' αυτή τη δυσμενή πραγματικότητα, η Metlen εφαρμόζει ένα μοντέλο «shop-in-shop» με πλήρη καθετοποίηση: παραγωγή και διαχείριση ενέργειας in-house, ώστε να διασφαλίζονται η αυτάρκεια και η ανθεκτικότητα σε ακραίες διακυμάνσεις. Οπως ανέφερε ο κ. Μυτιληναίος, «είναι ο μόνος τρόπος να διατηρήσουμε βιώσιμη δραστηριότητα υπό τις παρούσες συνθήκες».

> **Οι τιμές ενέργειας είναι τρεις έως πέντε φορές υψηλότερες σε σύγκριση με τις ΗΠΑ και την Κίνα, τόνισε ο Ευάγγελος Μυτιληναίος σε συνέδριο της BofA Securities.**

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε και στις πρωτοβουλίες ανάκτησης μετάλλων από βιομηχανικά απόβλητα, στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας. Τα πιλοτικά προγράμματα της Metlen, όπως είπε, ήδη αποδίδουν και ανοίγουν νέους δρόμους για το μέλλον της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

Σχολιάζοντας τις προοπτικές για στρατηγικά μέταλλα, όπως το γάλλιο, τόνισε τις δυσκολίες που έχουν ιστορικά αποτρέψει επενδύσεις, λόγω του μονοπωλίου της Κίνας στην παραγωγή και στον καθορισμό των τιμών, σημειώνοντας ωστόσο ότι η Metlen ήταν αυτή που τόλμησε να αναλάβει την παραγωγή αυτού του τόσο κρίσιμου μετάλλου για ημιαγωγούς και αμυντικές εφαρμογές.

Αναφερόμενος στους δασμούς σημείωσε ότι δημιουργούν χαμένους σε όλες τις πλευρές. «Λειτουργούν ως lose-lose πολιτικές, δημιουργώντας στρεβλώσεις και επιβαρύνοντας τις διεθνείς αλυσίδες αξίας. Αν και η Metlen δεν εξάγει άμεσα στις ΗΠΑ, η αμερικανική αγορά επηρεάζει τη ζήτηση στην Ευρώπη», τόνισε. «Οσο λιγότερο παγκοσμιοποιούμαστε, τόσο περισσότερο περιφερειοποιούμαστε», ανέφερε χαρακτηριστικά, εξηγώντας πως το νέο τοπίο στις αγορές ενέργειας και μετάλλων δημιουργεί νέα σύνθετα δεδομένα που απαιτούν ευελιξία, ανθεκτικότητα και στρατηγικό σχεδιασμό.

Το Global Metals, Mining and Steel Conference της Bank of America θεωρείται το κορυφαίο συνέδριο στον χώρο των μετάλλων με ιστορία άνω των 40 ετών. Στο φετινό event συμμετείχαν περίπου 70 από τις μεγαλύτερες εταιρείες του κόσμου σε επίπεδο CEO.

ΑΡΘΡΟ / *Της* **ΝΤΕΦΝΕ ΣΑΝΤΙΚΛΑΡ ΑΡΣΛΑΝ**

Ενεργειακή ασφάλεια σε ένα μεταβαλλόμενο κλίμα

Βρισκόμαστε πλέον σε μια εποχή που διαμορφώνεται κυρίως από την πολιτική της νέας αμερικανικής κυβέρνησης, η οποία καθιστά σαφές ότι δεν μπορούμε να μιλήσουμε για ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης χωρίς να λάβουμε υπόψη τις παγκόσμιες προκλήσεις που σχετίζονται με το εμπόριο και την ασφάλεια. Η κυβέρνηση Τραμπ ανακοίνωσε δασμούς στις εισαγωγές προς τις ΗΠΑ, η σύγκρουση Ρωσίας - Ουκρανίας συνεχίζεται και υπάρχουν ακόμη πολλά ερωτήματα σχετικά με το μέλλον της Συρίας υπό την προσωρινή κυβέρνηση που ανακοινώθηκε πρόσφατα. Η μεταστροφή της αμερικανικής πολιτικής προς τα ορυκτά καύσιμα δημιουργεί έντονη αβεβαιότητα και πολλαπλές προκλήσεις τόσο για την Ευρώπη όσο και για τη διεθνή κοινότητα.

Σε αυτό το ιστορικό σημείο καμπής, το Φόρουμ των Δελφών προσφέρει μια ευκαιρία για ουσιαστικό διάλογο γύρω από τις ποικίλες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν η Ευρώπη και ο υπόλοιπος κόσμος, αλλά και για την εξέταση εναλλακτικών πολιτικών επιλογών που θα μπορούσαν να ανοίξουν τον δρόμο σε νέες ευκαιρίες.

Το ενεργειακό σύστημα αντιμετωπίζει δύο κυρίαρχες πιέσεις – τη διασφάλιση ενός ασφαλούς, οικονομικά προσιτού και αξιόπιστου εφοδιασμού και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Στην Ευρώπη, η ενεργειακή ασφάλεια υπήρξε ανέκαθεν ζήτημα υψίστης προτεραιότητος, ακόμη περισσότερο μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και τις προσπάθειες απεξάρτησης των ευρωπαϊκών αγορών από το ρωσικό φυσικό αέριο. Η διαχείριση αυτής της κρίσιμης συγκυρίας στον ενεργειακό τομέα απαιτεί προσοχή στις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες ανάγκες, χωρίς εκτροπή από τους μακροπρόθεσμους στόχους της ενεργειακής μετάβασης.

> **Η Ανατολική Μεσόγειος προσφέρει πρόσθετες δυνατότητες για διαφοροποίηση του φυσικού αερίου.**

Η αντιμετώπιση αυτής της συγκυρίας απαιτεί καινοτομία, πολιτική βούληση και μια δόση ρεαλισμού. Οι εξελίξεις αυτές μπορούν να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες για την Ευρώπη, τόσο σε επίπεδο αγορών όσο και συνεργασιών. Παράλληλα, η τεχνολογική πρόοδος καθιστά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας –και ιδιαίτερα την αιολική και την ηλιακή– ολοένα και πιο ανταγωνιστικές έναντι των επιλογών που βασίζονται στα ορυκτά καύσιμα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Η παγκόσμια κοινή ευθύνη για το μέλλον του πλανήτη συνιστά κάλεσμα για δράση και συνεργασία. Παράλληλα, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής οφείλουν να αναγνωρίσουν τον διαρκή ρόλο και τη σημασία του φυσικού αερίου στο ενεργειακό μείγμα κατά την περίοδο της μετάβασης, ως μια συγκριτικά καθαρότερη επιλογή σε σχέση με πηγές όπως ο άνθρακας. Μακροπρόθεσμα, η πυρηνική ενέργεια – τόσο μέσω των παραδοσιακών μεγάλων μονάδων όσο και των μικρών αρθρωτών αντιδραστήρων– μπορεί να προσφέρει μια καθαρή επιλογή για την παροχή σταθερής ενεργειακής βάσης.

Τόσο η Τουρκία όσο και η Ελλάδα έχουν επιδείξει προνοητικότητα, προωθώντας την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και επενδύοντας παράλληλα σε τερματικούς σταθμούς υγροποιημένου φυσικού αερίου, με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας στον εφοδιασμό με φυσικό αέριο για εγχώριες ανάγκες, αλλά και για τη συμβολή στη διαφοροποίηση του ενεργειακού μείγματος στα Βαλκάνια. Η Ανατολική Μεσόγειος, επιπλέον, προσφέρει πρόσθετες δυνατότητες για διαφοροποίηση του φυσικού αερίου, με άμεσες προεκτάσεις για την ευρωπαϊκή ενεργειακή ασφάλεια. Η αξιοποίηση αυτής της «win-win» ευκαιρίας προϋποθέτει συνεργασία και ενεργό συμμετοχή όλων των περιφερειακών δρώντων. Αντίστοιχα, το Αιγαίο παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες στον τομέα της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας. Μια σχετικά ρεαλιστική πρωτοβουλία για την προώθηση της καθαρής ενέργειας σε περιφερειακό επίπεδο είναι η αύξηση της ικανότητας μεταφοράς των δικτύων και των διασυνδέσεων, καθώς και η βελτίωση των ρυθμιστικών πλαισίων και των μηχανισμών αγοράς. Η δέσμευση και η συνεργασία των Ηνωμένων Πολιτειών σε ολόκληρη την περιοχή είναι σημαντική για την αντιμετώπιση των οριζόντιων ενεργειακών προκλήσεων.

Η κ. Ντεφνέ Σαντικλάρ Αρσλάν είναι Senior Director, Atlantic Council in Turkiye.

Στην πράσινη μετάβαση εστιάζει το υφυπ. Τουρισμού

Πέρα από τα νούμερα των καλών τουριστικών επιδόσεων και τις αφίξεις τουριστών έχει τεθεί ψηλά στην ατζέντα η αειφορία

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Πέραν από τις καλές τουριστικές επιδόσεις με τις αφίξεις τουριστών που καταγράφουν αυξήσεις 15,6% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, και που φέρνουν καλές προοπτικές στο τουριστικό προϊόν της χώρας, το υφυπουργείο Τουρισμού βλέπει «παρακάτω», θέλοντας να «πρασινίσει» τους προορισμούς. Το Υπουργείο στο πλαίσιο παρουσίασης του στρατηγικού του πλάνου για το 2025 εξάλλου, έχει ψηλά στην ατζέντα την ανάληψη εντονότερης δράσης σε θέματα αειφορίας / πράσινης μετάβασης, ώστε να καταστεί η Κύπρος ένας από τους πιο περιβαλλοντικά ευαίσθητους τουριστικούς προορισμούς της περιοχής.

Στο περιθώριο του Green Agenda Summit 2025, που ακολούθησε μεσημεριανό γεύμα, ο υφυπουργός Τουρισμού, κ. Κώστας Κουμής, σε ομιλία που παραχώρησε σε στενό κύκλο καλεσμένων, τόνισε πως ο στόχος της πολιτείας είναι να συνεχιστεί η ανάπτυξη του τομέα με επικέντρωση στους κανόνες της αειφορίας, με όραμα να μετατραπεί η χώρα σε προορισμό πρότυπο. Όπως εξήγησε, πρέπει όμως να υπάρχει όραμα και ότι μπορεί να επιτευχθεί μόνο αν ο δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας συντονιστούν. «Όπως καλή ώρα συντονιστήκαμε για την επίτευξη καλών αποτελεσμάτων επικεντρωμένα στις αφίξεις και στα έσοδα, θα πρέπει να συντονιστούμε και προς αυτή την κατεύθυνση. Γιατί αν δεν συντονιστούμε θα απολέσουμε ανταγωνιστικότητα, θα έχουμε δυσαρεστημένους επισκέπτες, δυσαρεστημένους συνεργάτες και το χειρότερο θα καταστρέψουμε το μέλλον των επόμενων γενεών της χώρας», σχολίασε εμφατικά.

Ξεδιπλώνοντας τη σκέψη του, ο κ. Κουμής τόνισε πως επιβάλλεται να γίνουμε πιο αυστηροί. Για να αλλάξουμε κεφάλαιο, όπως είπε, χρειάζονται νέα κριτήρια στα ξενοδοχεία, καινούργιο όραμα και σε αυτό πρέπει να συμμετέχουμε όλοι. Το όραμα του υφυπουργείου Τουρισμού είναι να πρασινίσουν όλοι οι προορισμοί, με

Το όραμα του υφυπουργείου Τουρισμού είναι να πρασινίσουν όλοι οι προορισμοί, με σύνθημα «greening the destinations».

σύνθημα «greening the destinations». Ο κ. υφυπουργός εξήγησε ότι σήμερα δεν μπορούμε να το κάνουμε, αλλά επιβάλλεται η χάραξη ενός νέου οράματος που δεν θα βασίζεται πλέον στην κερδοφορία, αλλά θα επενδύει στη βιωσιμότητα των προορισμών και στην υπευθυνότητα. «Η ανταγωνιστικότητα πλέον αξιολογείται με όρους αειφορίας, βιωσιμότητας και υπευθυνότητας. Η ανταγωνιστικότητα με την υπευθυνότητα απέναντι στο περιβάλλον πλέον συμβαδίζουν. Όσοι δεν ακολουθήσουν, θα μειονεκτούν και θα τιμωρηθούν από την ίδια την αγορά χρόνο με τον χρόνο. Ευθύνη μας να κληροδοτήσουμε στα παιδιά μας ένα φυσικό περιβάλλον, τουλάχιστον, εξίσου καλό με αυτό που κληρονομήσαμε», υπέδειξε στο περιθώριο του Green Agenda.

Δεν επέλεξαν όλοι πράσινο

Ως πολιτεία και συγκεκριμένα στο υφυπουργείο Τουρισμού θεσπίστηκαν κριτήρια πράσινου χαρακτήρα. Στα κριτήρια κατάταξης των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, υπάρχουν αυτά τα κριτήρια. Προσθέτουν μονάδες σε κάθε μονάδα που μπαίνει στον άξονα της αξιολόγησης, αλλά από την ίδια στιγμή δεν είναι υποχρεωτικά. Ακόμα και μία εταιρεία που δεν εφαρμόζει τα πράσινα, μπορεί να λάβει την αξιολόγηση που θέλει. Ο κ. Κώστας Κουμής κατά την ομιλία του σημείωσε ότι το Υφυπουργείο έχει εξαγγείλει αρκετά σχέδια κινήτρων για αναβάθμιση των ξενοδοχείων, ωστόσο αυτά αν και προχώρησαν σε ανακαινίσεις, δεν επέλεξαν αυστηρά να γίνουν και πιο πράσινα. Υπέδειξε ότι, το Υφυπουργείο τα τελευταία 2 χρόνια έχει εξαγγείλει πολλά σχέδια σε σχέση με την αναβάθμιση των ξενοδοχείων σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας, στην ύπαιθρο και στην ορεινή Κύπρο, εκεί που κρίνεται ότι υπάρχει ανταγωνιστικό μειονέκτημα. «Εξαγγείλαμε σχέδια κινήτρων για τα ξενοδοχεία όλης της επικράτειας της χώρας για να μετατραπούν σε κέντρα υγείας και ευεξίας, παρασυρόμενοι από τη διεθνή τάση που επικρατεί. Εξαγγείλαμε σχέδιο κινήτρων για τα εστιατόρια της χώρας μας, επειδή κρίναμε ότι προερχόμαστε από μία δύσκολη τριετία, ενώ εξαγγείλαμε και σχέδια κινήτρων για τις τοπικές αρχές που –κακώς– για πολλά χρόνια απουσίαζαν από τις συζητήσεις τουριστικού χαρακτήρα», συμπλήρωσε.

Σε όλα αυτά τα σχέδια, τόνισε πως υπήρχε πάντα μία «πράσινη διάσταση», που όμως δεν ήταν υποχρεωτική. «Για τα εστιατόρια για παράδειγμα τους δίναμε την ευχέρεια να προχωρήσουν στην αγορά κομποστοποιητών. Την ίδια ώρα όμως τους δίναμε την ευχέρεια να αλλάξουν τις συσκευές τους και να αγοράσουν eco - friendly, ή να αγοράσουν καινούργια έπιπλα γιατί θέλαμε να είναι «up to date» σε επίπεδο παροχής υπηρεσιών. Η πλειονότητα των αιτητών δεν επέλεξε τις πράσινες δράσεις. Συνήθως επένδυαν σε επιλέξιμες δαπάνες που ήταν συνδεδεμένες με την αγορά, και όχι με την πράσινη μετάβαση», υπογράμμισε.

«Για εμένα ήρθε η ώρα, αφού ωριμάσαμε ως προορισμός, να σταματήσουμε να δίνουμε τόση σημασία στους αριθμούς των αφίξεων. Έχουμε χτυπήσει επί της ουσίας κορυφή, δεν γίνεται να συνεχίσουμε να έχουμε τα ίδια κριτήρια», δήλωσε ο υφυπ. Τουρισμού, Κώστας Κουμής.

Πιάσαμε ταβάνι στις αφίξεις τουριστών

Κατά τον υφυπουργό, για μία χώρα που έχει φτάσει «ταβάνι» και τρέχει με την ανώτατη ταχύτητα σε επίπεδο τουριστικών αφίξεων, πρέπει να επικεντρωθεί πλέον στην πράσινη μετάβαση και στον ενεργειακό σχεδιασμό. Για να μην παρεξηγηθεί, ο κ. υφυπουργός εξήγησε πως οι καλές επιδόσεις στις αφίξεις τουριστών είναι πάρα πολύ σημαντικές για τη βιομηχανία, είναι πάρα πολύ σημαντικές για την κυπριακή οικονομία και είναι και πάρα πολύ σημαντικές και για τις τοπικές κοινωνίες.

«Ο τουρισμός αποτελεί είτε θέλουμε είτε όχι τη βαριά βιομηχανία της χώρας μας και επειδή εξαρτώνται πολλά νοικοκυριά και επιχειρήσεις, μικρές ή μεγάλες, πρωταγωνιστές μετά τους επισκέπτες είναι οι τουριστικές επιχειρήσεις», σχολίασε επί τούτου.

Κατά τον υφυπουργό, για να αναπτύσσεται μία τουριστική οικονομία, θα πρέπει να επικρατεί –αυτό που ονομάζουμε– οικονομική ανθεκτικότητα. Αυτό επιτυγχάνεται όταν οι τουριστικές επιχειρήσεις καταγράφουν επί σειρά ετών καλή κερδοφορία και είναι σημαντική, διότι είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ανταγωνιστικότητα. Όπως συμπλήρωσε, καμία επιχείρηση δεν θα προχωρήσει στην αναβάθμιση των προσφερόμενων δομών της, των προϊόντων της, σε νέες επενδύσεις –και αφού μιλάμε για ξενοδοχεία– σε ανακαινίσεις.

Ο κ. Κουμής υπέδειξε κατά την ομιλία του ότι βιώνει η Κύπρος ένα 3ο συνεχές καλό έτος, και είμαστε σε καλό δρόμο. Οι αφίξεις τουριστών τον Απρίλιο 2025 ανήλθαν σε 418.730 σε σύγκριση με 333.563 τον Απρίλιο 2024, σημειώνοντας αύξηση 25,5%. Για την περίοδο Ιανουαρίου - Απριλίου 2025, οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 865.326 σε σύγκριση με 748.814 την αντίστοιχη περίοδο του 2024, σημειώνοντας αύξηση 15,6%. «Για εμένα, ήρθε η ώρα αφού ωριμάσαμε ως προορισμός, να σταματήσουμε να δίνουμε τόση σημασία στους αριθμούς των αφίξεων. Έχουμε χτυπήσει επί της ουσίας κορυφή, δεν γίνεται να συνεχίσουμε να έχουμε τα ίδια κριτήρια», κατέληξε.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Των* **ΚΡΙΣΤΙΑΝ ΜΠΟΓΚΜΑΝΣ, ΠΑΤΡΙΤΣΙΑ ΓΚΟΜΕΖ ΓΚΟΝΖΑΛΕΣ, ΤΖΟΒΑΝΙ ΜΕΛΙΝΑ** *και* **ΣΕΧΑ ΤΟΥΜΠΕ***

Η τεχνητή νοημοσύνη χρειάζεται άφθονη ενέργεια

Η τεχνητή νοημοσύνη αναδύεται ως νέα πηγή παραγωγικότητας και οικονομικής ανάπτυξης, ενώ παράλληλα καθορίζει την απασχόληση και τις επενδύσεις. Διαθέτει το δυναμικό να αυξήσει τον μέσο ρυθμό ετήσιας ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας.

Ωστόσο, η τεχνητή νοημοσύνη χρειάζεται όλο και περισσότερη ηλεκτρική ενέργεια για τα κέντρα δεδομένων που την καθιστούν εφικτή. Το αποτέλεσμα είναι να υφίστανται όλο και μεγαλύτερες πιέσεις τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις του ΟΠΕΚ, το 2023 τα κέντρα δεδομένων ανά τον κόσμο κατανάλωσαν 500 τεραβατώρες ηλεκτρικής ενέργειας. Συνολικά αυτός ο όγκος ενέργειας ήταν υπερδιπλάσιος των αντίστοιχων ετήσιων επιπέδων που είχαν καταγραφεί την περίοδο 2015-2019. Ενδέχεται, άλλωστε, ο αντίστοιχος να είναι τριπλάσιος μέχρι το 2030 και να φθάσει στις 1.500 τεραβατώρες, σύμφωνα πάντα με τον ΟΠΕΚ.

Και μόνο η ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιούν τα κέντρα δεδομένων φθάνει ήδη στην ενέργεια που καταναλώνει η Γερμανία ή η Γαλλία. Το 2030 θα είναι αντίστοιχη με την ενέργεια που καταναλώνει η Ινδία, η τρίτη χώρα στον κόσμο σε χρήση ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό σημαίνει πως θα υπερβεί σε μεγάλο βαθμό την ηλεκτρική ενέργεια που αναμένεται να καταναλώνουν τα ηλεκτροκίνητα οχήματα, καθώς πριν από το τέλος της δεκαετίας θα χρησιμοποιεί 1,5 φορά περισσότερη ενέργεια

Το 2023 τα κέντρα δεδομένων ανά τον κόσμο κατανάλωσαν 500 τεραβατώρες ηλεκτρικής ενέργειας.

από τα ηλεκτροκίνητα οχήματα. Η κατανάλωση ενέργειας από τα κέντρα δεδομένων αυξάνεται με ταχύτερους ρυθμούς στις ΗΠΑ, όπου συγκεντρώνονται τα περισσότερα κέντρα δεδομένων του κόσμου.

Η πυρετώδης δραστηριότητα ανέγερσης νέων κέντρων αποθήκευσης δεδομένων και απαντήσεων στα ερωτηματολόγια τεχνητής νοημοσύνης υπογραμμίζει την επιτακτική ανάγκη να χαράξουν οι πολιτικοί αποτελεσματική ενεργειακή στρατηγική, ώστε να καλυφθεί καταλλήλως η διαρκώς αυξανόμενη ζήτηση. Η αυξανόμενη ζήτηση του τεχνολογικού τομέα για ηλεκτρική ενέργεια θα δώσει το έναυσμα για περισσότερη προσφορά και αν υπάρξει η απαιτούμενη ανταπόκριση, θα είναι μικρή η αύξηση των τιμών της ενέργειας. Αν, όμως, δεν υπάρξει επαρκής ανταπόκριση, το αποτέλεσμα θα είναι η απότομη αύξηση του κόστους που θα πλήξει καταναλωτές και επιχειρήσεις και πιθανώς θα υπονομεύσει την ανάπτυξη του ίδιου του κλάδου της τεχνητής νοημοσύνης. Αν εφαρμοστούν πολιτικές που δίνουν κίνητρα για την ανάπτυξη πολλών πηγών ενέργειας, θα ενισχυθεί η προσφορά ενέργειας, θα περιοριστεί η αύξηση των τιμών της ενέργειας και θα περιοριστούν οι εκπομπές καυσαερίων.

* Οι αρθρογράφοι είναι συνεργάτες του ΔΝΤ και το άρθρο δημοσιεύθηκε στο blog του ΔΝΤ.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Των* **ΜΑΚΕΝΖΙ ΧΟΚΙΝΣ** *και* **ΤΖΕΝΙ ΛΕΟΝΑΡΝΤ / BLOOMBERG**

Τα «γεράκια» της Ουάσιγκτον και οι συμφωνίες με τους Αραβες

Οι επιχειρηματικές συμφωνίες για την τεχνητή νοημοσύνη που συνήψε ο πρόεδρος Τραμπ στην περιοδεία του στη Μέση Ανατολή ανοίγουν μέτωπο με την ίδια την κυβέρνησή του, καθώς τα «γεράκια» κατά της Κίνας ανησυχούν ότι τα σχέδια αυτά θέτουν σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια και τα οικονομικά συμφέροντα των ΗΠΑ. Ο λόγος για τις χιλιάδες των μικροεπεξεργαστών της Nvidia και της Advanced Micro Devices που θα αγοράσει η Σαουδική Αραβία και το ένα εκατ. επιταχυντές που θα εισαγάγουν τα Αραβικά Εμιράτα.

Υψηλόβαθμα στελέχη της κυβέρνησης Τραμπ ανησυχούν πως οι συμφωνίες δεν προβλέπουν επαρκείς ασφαλιστικές δικλίδες, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι εξαγωγές αμερικανικών μικροεπεξεργαστών δεν θα ωφελήσουν την Κίνα, που διατηρεί στενούς δεσμούς με την περιοχή. Οι συμφωνίες περιλαμβάνουν ρητώς την απαγόρευση παράδοσης των μικροτσίπ στην Κίνα, αλλά οι αξιωματούχοι επιμένουν ότι μένουν αδιευκρίνιστες πολλές λεπτομέρειες. Εχουν θορυβηθεί από την προθυμία του Ντέιβιντ Σακς, συμβούλου του Λευκού Οίκου, να υιοθετήσει τις προτάσεις των χωρών του Κόλπου. Πέραν αυτών των ζητημάτων ασφαλείας, ορισμένα κυβερνητικά στελέχη διερωτώνται αν είναι φρόνιμο να μεταφερθούν τόσο μεγάλες ποσότητες μικροεπεξεργαστών εκτός ΗΠΑ, δεδομένου ότι διακηρυγμένος στόχος της κυβέρνησης είναι η κυριαρχία της υπερδύ-

Αρκετοί θεωρούν ότι η προσέγγιση Τραμπ στο Ριάντ απειλεί την εθνική ασφάλεια και τα οικονομικά συμφέροντα των ΗΠΑ.

ναμης στην τεχνητή νοημοσύνη. Τις τελευταίες δύο ημέρες, έχουν ενταθεί οι συζητήσεις μεταξύ στελεχών της κυβέρνησης, που εξετάζουν στρατηγικές για να καθυστερήσουν την υλοποίηση των συμφωνιών με τις χώρες του Κόλπου και να βάλουν φρένο σε σχέδια που δεν έχουν ανακοινωθεί ακόμη. Από τις μεγαλύτερες ανησυχίες τους είναι η συμφωνία ανάμεσα στις ΗΠΑ και στα Εμιράτα γύρω από ένα μεγάλο σχέδιο της OpenAI, που επινόησε το ChatGPT. ΗΠΑ και Αραβικά Εμιράτα ανακοίνωσαν την Πέμπτη πως η εταιρεία G42 με έδρα στο Αμπου Ντάμπι θα συνεργαστεί με πολλές, άγνωστο ποιες, αμερικανικές εταιρείες για να κατασκευάσουν από κοινού ένα κολοσσιαίο κέντρο δεδομένων με παραγωγική δυνατότητα 5 γιγαβάτ. Αν προχωρήσει αυτό το σχέδιο, τα «γεράκια» κατά της Κίνας θα επιχειρήσουν να εμποδίσουν την έκδοση άδειας που προϋποθέτει την έγκριση πολλών ομοσπονδιακών υπηρεσιών.

Ο Ντέιβιντ Σακς, ο οποίος προώθησε τις συμφωνίες, αντιτάσσει ότι το προβάδισμα των ΗΠΑ έναντι της Κίνας στους προηγμένους μικροεπεξεργαστές έχει μειωθεί. Εχει με το μέρος του τους επικεφαλής των εταιρειών τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένου του Γένσεν Χουάνγκ, επικεφαλής της Nvidia, που επιμένουν ότι αν δεν βοηθήσει η Ουάσιγκτον τις ενδιαφερόμενες χώρες να κατασκευάσουν κέντρα δεδομένων, οι χώρες αυτές θα στραφούν στην Κίνα.

«Στρες τεστ» από την Άγκυρα στον Γιοχάνες Χαν

Η Τουρκία επιχειρεί να επιβάλει όρους για συμμετοχή του στις διεργασίες σε Κυπριακό-πολυμερή διάσκεψη

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Ο Γιοχάνες Χαν έχει διοριστεί ειδικός απεσταλμένος της προέδρου της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν στο Κυπριακό, αλλά η ουσιαστική εμπλοκή του στις εξελίξεις, περιλαμβανομένης της συμμετοχής του στην επικείμενη πολυμερή διάσκεψη που αναμένεται να λάβει χώρα στα τέλη Ιουλίου, περνά μέσα από ένα screening ελέγχου προθέσεων, που επιχειρεί να επιβάλει η κυβέρνηση Ερντογάν. Η Άγκυρα επιχειρεί αφενός να υποβαθμίσει τον διορισμό Χαν και αφετέρου να καθορίσει το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινηθεί ο Αυστριακός επίσημος. Από τη μια, χαρακτήρισε ως «εσωτερική ενέργεια» τον διορισμό του Γιοχάνες Χαν ως εκπροσώπου της προέδρου της Κομισιόν, τοποθέτηση διά της οποίας αφήνεται να εννοηθεί ότι δεν επηρεάζει ουδόλως τις εξελίξεις, καθώς σύμφωνα με το τουρκικό αφήγημα, αφορά αποκλειστικά την ίδια την Ε.Ε., «σε εσωτερικό επίπεδο». Και από την άλλη, το ΥΠΕΞ της Τουρκίας φρόντισε να υπομνήσει την τουρκική θέση, για εξασφάλιση «κυριαρχικής ισότητας» του κατοχικού ψευδοκράτους ως προϋπόθεσης για επανέναρξη των συνομιλιών και για διευθέτηση του κυπριακού ζητήματος.

Κύκλοι στις Βρυξέλλες μιλώντας στην «Κ», διατύπωναν την εκτίμηση ότι «η Τουρκία θα επιδιώξει να υποβάλει τον Γιοχάνες Χαν σε "πολιτικές εξετάσεις", προκειμένου να συναινέσει στην ουσιαστική του εμπλοκή στο Κυπριακό, περιλαμβανομένης και της συμμετοχής του στην επικείμενη πολυμερή διάσκεψη» που αναμένεται να πραγματοποιηθεί στα τέλη Ιουλίου. Άλλωστε, η μόνη επί της ουσίας προσδοκία της Άγκυρας, από τον Γιοχάνες Χαν, σύμφωνα με δήλωση του τουρκικού ΥΠΕΞ, είναι να ενθαρρύνει την ελληνοκυπριακή πλευρά να αποδεχθεί επιτέλους τις «πραγματικότητες», προκειμένου να καταστεί σαφές ότι «η ανάληψη οποιασδήποτε νέας διαπραγματευτικής διαδικασίας, δεν θα είναι πλέον μεταξύ δύο κοινοτήτων, αλλά μεταξύ δύο κρατών με κυριαρχική ισότητα». Οι ίδιοι κοινοτικοί κύκλοι εκτιμούν ότι η δήλωση του τουρκικού ΥΠΕΞ αντανακλά σαφέστατα τους όρους της Άγκυρας προκειμένου να συναινέσει σε συμμετοχή του Γιοχάνες Χαν στην όποια προσπάθεια καταβληθεί για λύση του Κυπριακού, περιλαμβανομένης προφανώς και της πολυμερούς διάσκεψης του Ιουλίου.

Δεν «κλείνει πόρτα»

Η Λευκωσία και σημαίνοντες κοινοτικοί επίσημοι, θεωρούν πάντως ότι υπό το φως της προσπάθειας αναθέρμανσης των ευρωτουρκικών σχέσεων, περιλαμβανομένων και των προσδοκιών που έχει η Άγκυρα από τις Βρυξέλλες, για την προώθηση ευρωτουρκικών ντοσιέ, δύσκολα η Τουρκία θα κλείσει την πόρτα στον ειδικό απεσταλμένο της Ούρσουλας φον ντερ Λάιεν, στο Κυπριακό. Άλλωστε, οι συζητήσεις για τα ευρωτουρκικά ντοσιέ συνεχίζονται και η υλοποίηση προχωρά, έστω και μετ' εμποδίων, υπό το φως της εμφανούς νέας οπισθοδρόμησης της Τουρκίας στο κράτος δικαίου και στα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως αυτή καταγράφεται ως αποτέλεσμα της σύλληψης του Εκρέμ Ιμάμογλου. Παρόλα αυτά οι Υψηλοί Πολιτικοί Διάλογοι Ε.Ε.-Τουρκίας βρίσκονται εν ζωή, ο ΥΠΕΞ της Τουρκίας Χακάν Φιντάν συμμετείχε πρόσφατα, για δεύτερη φορά στο άτυπο Συμβούλιο ΥΠΕΞ, Γκίμνιχ, το οποίο έλαβε χώρα στην Πολωνία, ενώ η Άγκυρα έχει προσδοκίες για δρομολόγηση «σύντομα» των πολιτικά σημαντικότερων ευρωτουρκικών ντοσιέ, περιλαμβανομένης της αναβάθμισης της Τελωνειακής της Ένωσης.

> **Η Λευκωσία και σημαίνοντες κοινοτικοί επίσημοι, θεωρούν πάντως ότι δύσκολα η Τουρκία θα κλείσει την πόρτα στον ειδικό απεσταλμένο της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, στο Κυπριακό.**

Ο Γιοχάνες Χαν ήταν ο πρώτος επίτροπος που είχε υποστηρίξει ότι η προοπτική ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε. καθίστατο ολοένα και λιγότερο ρεαλιστική, υπό την ηγεσία του Τούρκου προέδρου.

Κατά συνέπεια, η κοινή αυτή ανάγνωση της Λευκωσίας και σημαινόντων κοινοτικών κύκλων στην Ε.Ε., είναι βάσιμη και καταλήγει στην εκτίμηση ότι η Τουρκία δεν έχει την πολυτέλεια σε αυτό το χρονικό σημείο να προκαλέσει ένταση στις σχέσεις με την Ε.Ε., παραγκωνίζοντας τον απεσταλμένο που διόρισε η πρόεδρος της Κομισιόν, στο Κυπριακό.

Αυτό βεβαίως δεν εμποδίζει την Τουρκία να επιδιώκει να επιβάλει τους δικούς της όρους στη συμμετοχή του Γιοχάνες Χαν στις διεργασίες για το Κυπριακό, υπό τον ΟΗΕ. Όπως δεν την εμποδίζει να προβάλλει προσκόμματα, προκειμένου να εξασφαλίσει την ικανοποίηση των όρων που επί της ουσίας θέτει για διευθέτηση του Κυπριακού.

Τα «προηγούμενα»

Ο Γιοχάνες Χαν, ο οποίος διετέλεσε επίτροπος της Ε.Ε., σε τρεις διαφορετικές ηγεσίες της Κομισιόν (Μπαρόσο, Γιούνγκερ, φον ντερ Λάιεν), είναι παλιός γνώριμος της κυβέρνησης Ερντογάν. Η σχέση των «δύο» καταγράφει τόσο θετικά στοιχεία, όσο και αρνητικά, για την Τουρκία. Τα αρνητικά, αγγίζουν και τον ίδιο τον Ταγίπ Ερντογάν, καθώς ο Γιοχάνες Χαν ήταν ο πρώτος επίτροπος που είχε υποστηρίξει ότι η προοπτική ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε., καθίστατο ολοένα και λιγότερο ρεαλιστική, υπό την ηγεσία του Τούρκου προέδρου. Ο ίδιος, ο Γιοχάνες Χαν, ήταν όμως και αυτός που αποενοχοποίησε την Τουρκία στο Κυπριακό, δίνοντας θετικό στίγμα για τον ρόλο της Άγκυρας, με βάση τα όσα διαδραματίστηκαν στο Κραν Μοντανά, το 2017.

Στην ετήσια έκθεση που εξέδωσαν οι υπηρεσίες διεύρυνσης τον Απρίλιο 2018, υπό την καθοδήγηση του Γιοχάνες Χαν, η Κομισιόν διατύπωσε με κάθε επισημότητα την άποψη ότι «η Τουρκία εξέφρασε στήριξη στις συνομιλίες για λύση του Κυπριακού, μεταξύ των ηγετών των δύο κοινοτήτων και για τις προσπάθειες του γ.γ. ΟΗΕ και του ειδικού του συμβούλου. Μια διάσκεψη στο Κυπριακό, συγκλήθηκε στη Γενεύη τον Ιανουάριο 2017 και στο Κραν Μοντανά τον Ιούλιο 2017, ολοκληρώθηκε χωρίς συμφωνία», κατέληγε η επίμαχη αναφορά. Δημιουργώντας την εντύπωση ότι η Άγκυρα έκανε αυτά που της αναλογούσαν στο Κραν Μοντανά, κάτι που εξ αντανακλάσεως δημιουργεί την εντύπωση ότι η ευθύνη για το αδιέξοδο ανήκει «κάπου αλλού».

Στρέφοντας τους προβολείς των πολιτικών ευθυνών μακριά από την Τουρκία και καθοδηγώντας όλους να εξαγάγουν τα δικά τους συμπεράσματα για τον υπεύθυνο του αδιεξόδου. Σημειώνεται ότι κατά την παρουσίαση της έκθεσης της Κομισιόν, στην Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων COREPER, είχε δικαίως αντιδράσει εντονότατα η διπλωματική υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας, πολιτικός προϊστάμενος της οποίας ήταν ο σημερινός Πρόεδρος, Νίκος Χριστοδουλίδης.

Χείρα βοηθείας στους Σύρους

Άρση οικονομικών κυρώσεων για σταθεροποίηση Συρίας αποφάσισαν οι 27 ΥΠΕΞ παρά τη δύσκολη κατάσταση

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες, **ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ**

Πραγματικότητα έγινε χθες η πρόθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναστείλει τις οικονομικές κυρώσεις που είχαν επιβληθεί την περίοδο Άσαντ, με τη συνέχιση της αναστολής και περαιτέρω κινήσεις από τις Βρυξέλλες να εξαρτώνται από τη συνέχιση της προόδου στο εσωτερικό της χώρας και τη συμπεριφορά του νέου καθεστώτος.

Η απόφαση λήφθηκε σε επίπεδο μόνιμων αντιπροσώπων και επικυρώθηκε από τους υπουργούς Εξωτερικών αργότερα την ίδια ημέρα, με την ύπατη εκπρόσωπο Κάγια Κάλας να εξηγεί στη συνέντευξη Τύπου πως η Ε.Ε. πρέπει να στηρίξει τους Σύρους στο πλαίσιο της προσπάθειας σταθεροποίησης, καθώς όταν υπάρχουν δουλειές και δομές, μειώνεται ο κίνδυνος του εξτρεμισμού. Η άρση των οικονομικών κυρώσεων που είχαν επιβληθεί επί Άσαντ, αλλά όχι των κυρώσεων που είχαν επιβληθεί στα μέλη του καθεστώτος μεταξύ άλλων και για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, γίνεται με δεδομένο πως η Ε.Ε. παρακολουθεί τις εξελίξεις στο εσωτερικό και πως «η απόφαση αυτή είναι αναστρέψιμη και υπό την αίρεση στην επίτευξη προόδου», όπως είπε η κ. Κάλας.

Η ύπατη εκπρόσωπος Κάγια Κάλας εξήγησε πως η Ε.Ε. πρέπει να στηρίξει τους Σύρους στο πλαίσιο της προσπάθειας σταθεροποίησης, καθώς όταν υπάρχουν δουλειές και δομές, μειώνεται ο κίνδυνος του εξτρεμισμού.

Αυτή ήταν και η προσέγγιση της Λευκωσίας κατά τη διάρκεια της συζήτησης που έγινε τους τελευταίους μήνες, με διπλωματικές και κοινοτικές πηγές να επισημαίνουν πως η οπτική της χώρας ως χώρας της περιοχής συνέτεινε στο να κοπάσει ο αρχικός «ενθουσιασμός» πολλών κρατών μελών της Ε.Ε., που ήθελαν να αξιοποιήσουν την ευκαιρία για μεγαλύτερη ομαλοποίηση των σχέσεων – και παράλληλα περισσότερων επιστροφών Σύρων προσφύγων στη χώρα.

Από τη χθεσινή ημέρα ξεχώρισε και η απόφαση των Υπουργών για αναθεώρηση της Συμφωνίας Σύνδεσης με το Ισραήλ λόγω της ανθρωπιστικής κατάστασης στη Λωρίδα της Γάζας, κάτι που θα ήταν πολύ πιο δύσκολο στο παρελθόν. Υπέρ στο πλαίσιο της συζήτησης τάχθηκε μια «ισχυρή πλειοψηφία», όπως σημείωσε η κ. Κάλας, η οποία σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» έφτασε στα 17 κράτη μέλη. Εννέα κράτη μέλη, μεταξύ τους και η Κύπρος, τάχθηκαν κατά της αναθεώρησης, ενώ ένα κράτος μέλος τήρησε ουδέτερη στάση.

Εν τω μεταξύ, σε μια άλλη εξέλιξη, σήμερα αναμένεται σύμφωνα με πληροφορίες να εγκριθεί σε επίπεδο μόνιμων αντιπροσώπων το κείμενο του κανονισμού για το ταμείο 150 δισ. ευρώ της Ε.Ε. για στήριξη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας άμυνας (SAFE). Όπως έχει γίνει γνωστό, στη συμφωνία υπάρχει αναφορά που αποτελεί δικλείδα ασφαλείας κατά την Κύπρο και την Ελλάδα, ώστε τυχόν συνεργασία με τρίτες χώρες να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα και την ασφάλεια κρατών μελών, με την αναφορά να παραπέμπει στην Τουρκία. Ωστόσο, αν και η χώρα δεν μπορεί να προχωρήσει σε συμφωνίες με την Ε.Ε. χωρίς υπογραφή αμυντικής εταιρικής σχέσης, υπάρχουν ρυθμίσεις που δίνουν το περιθώριο για συνεργασίες με τουρκικές εταιρείες.

Δύο επιλογές της Ε.Ε.

Στη συνέντευξη Τύπου η κ. Κάλας ξεκαθάρισε την οπτική της Ε.Ε. όσον αφορά τη στήριξη στη Συρία και την άρση των κυρώσεων. «Πάνε όλα πολύ καλά; Όχι» παραδέχθηκε, προσθέτοντας όμως πως «έχουμε δύο επιλογές», είτε «να δώσουμε μια ευκαιρία στον συριακό λαό, να έχουν υπηρεσίες, να έχουν δουλειές, να πληρώνονται οι μισθοί τους ώστε να υπάρχει λιγότερος εξτρεμισμός» ή «δεν δίνουμε αυτές τις ευκαιρίες και τότε επίσης δεν έχουμε λόγο όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα ζητήματα για τα οποία ανησυχούμε».

Σύμφωνα με την κ. Κάλας κλειδί αποτελεί η συνεργασία με τους «περιφερειακούς εταίρους», οι οποίοι παρακολουθούν την κατάσταση επί του εδάφους, και τόνισε πως «όλοι μαζί μπορούμε να έχουμε πολλή επιρροή».

Η κ. Κάλας ρωτήθηκε και για το αν η χθεσινή απόφαση σχετίζεται και με την πρόσφατη απόφαση του προέδρου Τραμπ, για να απαντήσει πως η Ε.Ε. δεν προωθεί κάποτε πολύ καλά τις αποφάσεις της στην κοινή γνώμη, υπενθυμίζοντας πως οι συζητήσεις για άρση των κυρώσεων ξεκίνησαν στις αρχές του έτους και πως οι αποφάσεις απλά χρειάζονται περισσότερο χρόνο στην Ε.Ε.

Ρευστή η Συρία

Η Ε.Ε. παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στη Συρία επί του εδάφους, με εκπρόσωπο της ΕΥΕΔ να σχολιάζει τη Δευτέρα θετικά τη δημιουργία της Εθνικής Αρχής για τη Μεταβατική Δικαιοσύνη και την Εθνική Αρχή για τους Αγνοούμενους στη Συρία, κάνοντας λόγο για «ένα σημαντικό βήμα «προς τη κατεύθυνση ολοκληρωμένης δικαιοσύνης και της αλήθειας που αξίζει ο συριακός λαός». «Οι προσπάθειες για τη μεταβατική δικαιοσύνη είναι θεμελιώδους σημασίας για να τεθούν οι βάσεις για τη συμφιλίωση και τη διαρκή ειρήνη στη Συρία», ανέφερε ο εκπρόσωπος, Ανουάρ ελ-Ανούνι, προσθέτοντας ότι η διερεύνηση της τύχης όλων των αγνοουμένων θα είναι ένα κρίσιμο βήμα για να κλείσουν οι πληγές των οικογενειών και των κοινοτήτων που έχουν πληγεί.

> **17 κράτη μέλη υπέρ του να ανοίξει η συμφωνία σύνδεσης με το Ισραήλ, κατά η Κύπρος η οποία όμως ζητά να επιτραπεί η ανθρωπιστική βοήθεια.**

Η κατάσταση στη Συρία, ωστόσο, παραμένει δύσκολη, και αυτό είναι κάτι που αντανακλάται και στη δήλωση του κ. Ελ-Ανούνι, ο οποίος κάλεσε τις μεταβατικές αρχές «να διασφαλίσουν ότι οι προσπάθειες αυτές θα διεξαχθούν με διαφανή, αμερόληπτο και χωρίς αποκλεισμούς τρόπο» με τη συμμετοχή των αρμόδιων διεθνών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών.

Σε αυτές τις ανησυχίες στις οποίες παρέπεμψε η κ. Κάλας είχε αναφερθεί την Τρίτη το απόγευμα και ο Κύπριος υπουργός Εξωτερικών, ο οποίος φτάνοντας στη συνάντηση τόνισε πως «θεωρούμε πως τώρα υπάρχει ένας μηχανισμός» και πως η Ε.Ε. «κινείται προς την ορθή κατεύθυνση», καθώς η προσέγγισή της περιλαμβάνει μια «έμφυτη αιρεσιμότητα», προσθέτοντας πως «βρισκόμαστε σε επαφή με τη συριακή πλευρά σε διμερές επίπεδο και συνεχίζουμε τον διάλογο». Την ίδια ημέρα, στη Ουάσιγκτον, ο Αμερικανός ΥΠΕΞ Μάρκο Ρούμπιο δήλωνε στη Γερουσία πως η κατάσταση στη Συρία είναι δύσκολη και πως «η μεταβατική κυβέρνηση, δεδομένων των προκλήσεων που αντιμετωπίζει, βρίσκεται ίσως εβδομάδες –όχι πολλούς μήνες– από πιθανή κατάρρευση και έναν πλήρη εμφύλιο πόλεμο».

Πίεση στο Ισραήλ

Κατά τη χθεσινή συζήτηση οι ΥΠΕΞ τοποθετήθηκαν και για το κατά πόσο η Ε.Ε. θα πρέπει να αναθεωρήσει τη Συμφωνία Σύνδεσης με το Ισραήλ, δεδομένης της ανθρωπιστικής κατάστασης στη Λωρίδα της Γάζας, σε μια προσπάθεια να ασκηθεί πίεση ώστε να αυξηθεί η ροή της βοήθειας προς τους κατοίκους του θύλακα.

Αν και η χθεσινή συζήτηση δεν αποτέλεσε ψηφοφορία, η ύπατη εκπρόσωπος διαπίστωσε πως υπάρχει «ισχυρή πλειοψηφία» για να ξεκινήσει αυτή η διαδικασία, η οποία σύμφωνα με διπλωματικές πηγές δεν σημαίνει απαραίτητα τη διακοπή της Συμφωνίας Σύνδεσης. Την πρόταση, την οποία κατέθεσε τις προηγούμενες εβδομάδες ο Ολλανδός ΥΠΕΞ, στήριξαν τελικά με τοποθετήσεις τους 17 κράτη μέλη, τα οποία σύμφωνα με πληροφορίες ήταν και το Βέλγιο, η Φινλανδία, η Γαλλία, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, η Πορτογαλία, η Σλοβενία, η Ισπανία, η Σουηδία, η Αυστρία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Εσθονία, η Σλοβακία και η Δανία. Την αντίθεσή τους εξέφρασαν η Γερμανία, η Βουλγαρία, η Ιταλία, η Ελλάδα, η Κύπρος, η Τσεχία, η Κροατία, η Λιθουανία και η Ουγγαρία, ενώ η Λετονία τήρησε ουδέτερη στάση. Διπλωματικές πηγές σχολίαζαν χθες πως η ευρεία στήριξη αυτή θα ήταν αδιανόητη πριν μόλις ένα χρόνο, ειδικά όσον αφορά τη στάση της Αυστρίας. Υπενθυμίζεται πως τον Φεβρουάριο του 2024 η Ιρλανδία και οι Κάτω Χώρες είχαν καταθέσει σχετική πρόταση η οποία δεν έτυχε στήριξης από άλλα κράτη μέλη.

Σύμφωνα με ανακοίνωση του κυπριακού ΥΠΕΞ, ο Κωνσταντίνος Κόμπος κατά τη συζήτηση υπογράμμισε πως η Κύπρος στηρίζει την κατάπαυση του πυρός, την απελευθέρωση όλων των ομήρων και την άρση όλων των περιορισμών στη ροή της ανθρωπιστικής βοήθειας.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Η καινοτομία στην Κύπρο

Στην Κύπρο γίνεται συχνά λόγος για την καινοτομία. Αναφέρονται δείκτες που κατατάσσουν τη χώρα σε ένα καλό επίπεδο, θεωρώντας πως δεν υπάρχει κάποιο πρόβλημα. Ωστόσο, η πραγματικότητα είναι πολύ πιο σύνθετη και σε αρκετά σημεία ανησυχητική. Η καινοτομία που παρατηρείται στη χώρα είναι σε μεγάλο βαθμό εισαγόμενη. Το φαινόμενο ξεκίνησε τη δεκαετία του 2010, όταν εταιρείες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας από το Ισραήλ εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο, αξιοποιώντας ένα ρυθμιστικό περιβάλλον που διαμορφώθηκε από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και η οποία έπαιξε τότε καταλυτικό ρόλο στην προώθηση του συγκεκριμένου τομέα. Πιο πρόσφατα, μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, πολλές τεχνολογικές εταιρείες με ρωσική και ουκρανική προέλευση επέλεξαν την Κύπρο ως βάση τους. Το γεγονός αυτό έχει προσδώσει στην τοπική αγορά έναν «φαινομενικά» καινοτόμο χαρακτήρα.

Η πραγματικότητα, όμως, είναι πως η εγχώρια συμμετοχή στην παραγωγή καινοτομίας παραμένει εξαιρετικά περιορισμένη. Η κυπριακή καινοτομία παραμένει η εξαίρεση και όχι ο κανόνας. Αυτό ακριβώς θα πρέπει να μας αφυπνίσει. Δεν αρκούν οι δείκτες. Χρειαζόμαστε ουσιαστική εθνική στρατηγική που να στοχεύει στη δημιουργία καινοτομίας από Κύπριους, για την Κύπρο και πέρα από αυτήν. Η αλλαγή πρέπει να ξεκινήσει από τη βάση, δηλαδή το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Από το δημοτικό ήδη, είναι απαραίτητο να ενσωματωθούν σύγχρονα μαθήματα τεχνολογίας, επιχειρηματικότητας και τεχνητής νοημοσύνης. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, πρέπει να ενισχυθούν οι θετικές επιστήμες και η κριτική σκέψη, δημιουργώντας ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο που καλλιεργεί την καινοτομία. Δυστυχώς, η κυπριακή κοινωνία έχει καλλιεργήσει μια κουλτούρα χαμηλού ρίσκου όσον αφορά το μέλλον των παιδιών. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός εστιάζει σχεδόν αποκλειστικά σε «παραδοσιακά ασφαλή» επαγγέλματα, όπως είναι η νομική και η λογιστική, οδηγώντας πολλούς νέους στην υπερπροσφορά αυτών των ειδικοτήτων και τελικά στη φυγή τους στο εξωτερικό αφού δεν βρίσκουν δουλειά. Υπάρχει επίσης ένας σοβαρός κίνδυνος. Με τη λήξη του πολέμου στην Ουκρανία, πολλές από τις τεχνολογικές εταιρείες που σήμερα λειτουργούν στην Κύπρο ενδέχεται να επιστρέψουν στις πατρίδες τους, αφήνοντας πίσω τους μόνο ένα μικρό γραφείο. Αν δεν έχουμε μέχρι τότε αναπτύξει δικούς μας πυλώνες καινοτομίας, θα βρεθούμε σε δύσκολη θέση. Γι' αυτό, λοιπόν, είναι απαραίτητο να υπάρξει μια εθνική στρατηγική καινοτομίας με ορίζοντα τουλάχιστον δεκαετίας, η οποία να εφαρμόζεται ανεξαρτήτως κυβερνητικής αλλαγής.

Αυτή η στρατηγική θα πρέπει να θεσμοθετηθεί μέσα από ένα Εθνικό Συμβούλιο Καινοτομίας, με εκπροσώπους από τα πανεπιστήμια, τον ιδιωτικό τομέα και την κυβέρνηση, που θα έχει ως στόχο τον συντονισμό δράσεων και τη διαμόρφωση πολιτικών που διευκολύνουν την καινοτομία. Η καινοτομία είναι ανάγκη και αντί να επαναπαυόμαστε σε προσωρινές εντυπώσεις, ήρθε η ώρα να αναλάβουμε ουσιαστική δράση με μακροπρόθεσμο όραμα.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Σχέσεις εμπιστοσύνης στην αγορά εργασίας

Η Manager της Orthodoxou Employment Bureau, Κάρλα Βαρναβίδη, στην «Κ». Επένδυση στη συνέπεια, την ανθρώπινη επαφή και τον επαγγελματισμό

Συνέντευξη στην **ΑΝΝΑ ΠΟΛΥΒΙΟΥ**

Σε μια εποχή όπου η αγορά εργασίας μεταβάλλεται διαρκώς και οι ανάγκες των επιχειρήσεων γίνονται όλο και πιο εξειδικευμένες, η Orthodoxou Employment Bureau αποδεικνύει πως η επιτυχία στην εξεύρεση προσωπικού δεν είναι ζήτημα τύχης, αλλά αποτέλεσμα εμπειρίας, συνέπειας και βαθιάς γνώσης της αγοράς. Η Manager της εταιρείας, Κάρλα Βαρναβίδη, μιλά στην «Κ» για την κουλτούρα που διέπει τη λειτουργία της Orthodoxou Employment Bureau, τι είναι αυτό που την ξεχωρίζει από τον ανταγωνισμό, τις σχέσεις της με τις κυπριακές επιχειρήσεις, καθώς και τις προκλήσεις που καλείται να διαχειριστεί. Παράλληλα, αναφέρεται στα μελλοντικά σχέδια της εταιρείας, σημειώνοντας ότι εξετάζεται η είσοδος σε νέους τομείς με αυξημένη ζήτηση, όπως ο κλάδος της υγείας και των νέων τεχνολογιών.

- Ποια είναι η κουλτούρα που διέπει τη λειτουργία της Orthodoxou Employment Bureau;

- Στην Orthodoxou Employment Bureau έχουμε χτίσει μια κουλτούρα που βασίζεται στην εμπιστοσύνη, τον σεβασμό και την ανθρώπινη επαφή. Πιστεύουμε ότι κάθε υποψήφιος είναι πολύ περισσότερα από ένα βιογραφικό, όπως και κάθε επιχείρηση έχει τις δικές της, μοναδικές ανάγκες. Λειτουργούμε με ενσυναίσθηση, επαγγελματισμό και συνέπεια, δημιουργώντας σχέσεις εμπιστοσύνης που αντέχουν στον χρόνο. Για εμάς, η επιτυχία δεν είναι απλώς η κάλυψη μιας θέσης εργασίας, αλλά η ουσιαστική σύνδεση ανθρώπων και ευκαιριών. Η ομάδα μας απαρτίζεται από εξειδικευμένα στελέχη με βαθιά γνώση της αγοράς και πολυετή εμπειρία στον τομέα της απασχόλησης – προσωπικά εργάζομαι στην εταιρεία εδώ και 22 χρόνια. Αυτή η εμπειρία μάς επιτρέπει να κατανοούμε σε βάθος τις πραγματικές ανάγκες τόσο των πελατών όσο και των υποψηφίων, προσφέροντας λύσεις με ουσία, ευελιξία και μακροπρόθεσμη προοπτική.

Οι συνεργασίες

- Πώς διαμορφώνονται οι συνεργασίες σας με τις κυπριακές επιχειρήσεις; Υπάρχει συνεργασία και στην εκπαίδευση ή κατάρτιση των εργαζομένων;

- Οι σχέσεις μας με τις κυπριακές επιχειρήσεις έχουν στηριχθεί σε βάθος χρόνου στην ειλικρίνεια και στην αποτελεσματικότητα. Δεν στεκόμαστε απλώς στο να «κλείσουμε» μια θέση – μας ενδιαφέρει το αποτέλεσμα να είναι λειτουργικό και για τις δύο πλευρές. Συνεργαζόμαστε στενά και στο κομμάτι της κατάρτισης, βοηθώντας τόσο τους εργοδότες όσο και τους εργαζομένους να προσαρμοστούν καλύτερα, ειδικά σε τομείς όπου η εξειδίκευση είναι σημαντική. Αξίζει επίσης να σημειώσω ότι οι περισσότερες από τις εταιρείες του εξωτερικού με τις οποίες συνεργαζόμαστε έχουν ήδη προχωρήσει στη δημιουργία εκπαιδευτικών κέντρων, αποκλειστικά για την εκπαίδευση των υποψηφίων εργαζομένων. Αυτό αποδεικνύει τη σοβαρότητα και τη μακροπρόθεσμη φύση αυτών των συνεργασιών.

- Ποιο θεωρείτε ότι είναι το σημαντικότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Orthodoxou Employment Bureau;

Θα έλεγα πως το δυνατό μας χαρτί είναι η προσωπική προσέγγιση και η συνέπεια με την οποία δουλεύουμε. Γνωρίζουμε σε βάθος την κυπριακή αγορά εργασίας, παρακολουθούμε στενά τις εξελίξεις και προσαρμοζόμαστε άμεσα στις νέες συνθήκες.

Οι προκλήσεις

- Ποιες νομικές ή διαδικαστικές προκλήσεις αντιμετωπίζετε συχνότερα στις διαδικασίες πρόσληψης;

- Οι διαδικασίες που σχετίζονται με την απασχόληση, ιδιαίτερα από τρίτες χώρες, είναι συχνά πολύπλοκες και χρονοβόρες. Η γραφειοκρατία, οι συχνές αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο και οι διαφορετικές απαιτήσεις ανά περίπτωση μάς αναγκάζουν να είμαστε πάντα σε εγρήγορση. Ωστόσο, η εμπειρία μας βοηθά να βρίσκουμε λύσεις και να στηρίζουμε τους πελάτες μας σε κάθε στάδιο.

- Πώς αξιοποιείτε την τεχνολογία για τη βελτίωση των υπηρεσιών σας, όπως η διαδικασία πρόσληψης και η επικοινωνία με πελάτες και υποψήφιους εργαζομένους;

- Η τεχνολογία αποτελεί πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς μας και της λειτουργίας μας. Στην Orthodoxou Employment Bureau έχουμε ενσωματώσει σύγχρονα εργαλεία διαχείρισης υποψηφίων, ηλεκτρονικές φόρμες, αυτόματες ειδοποιήσεις και δυνατότητες για ψηφιακές συνεντεύξεις. Όλα αυτά μας επιτρέπουν να λειτουργούμε πιο γρήγορα, οργανωμένα και αποδοτικά. Παρόλα αυτά, για εμάς η τεχνολογία δεν αντικαθιστά την προσωπική επαφή. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι το ανθρώπινο κριτήριο παραμένει αναντικατάστατο όταν πρόκειται για την κατανόηση των πραγματικών αναγκών και τη δημιουργία ουσιαστικών επαγγελματικών σχέσεων.

- Ποιες είναι οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζετε σχετικά με τη νομοθεσία και τις διαδικασίες απασχόλησης εργατικού δυναμικού από τρίτες χώρες;

- Πρόκειται για έναν τομέα με αρκετές προκλήσεις, κυρίως λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών και της αστάθειας που προκαλούν οι συχνές αλλαγές στη νομοθεσία. Η έλλειψη προβλεψιμότητας μπορεί να επιφέρει σημαντικές καθυστερήσεις στην τοποθέτηση εργαζομένων και να επηρεάσει τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τους υποψηφίους. Ωστόσο, με σωστή προετοιμασία, εμπειρία και συνεχή επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές, καταφέρνουμε να διαχειριζόμαστε αποτελεσματικά αυτές τις δυσκολίες, διατηρώντας υψηλά επίπεδα αξιοπιστίας και επαγγελματισμού.

- Ποιες πρωτοβουλίες αναλαμβάνετε για την υποστήριξη και την ενσωμάτωση των εργαζομένων στην κυπριακή κοινωνία;

- Πιστεύω ακράδαντα πως η υποστήριξη δεν σταματά στην πρόσληψη. Στην Orthodoxou Employment Bureau φροντίζουμε ώστε οι εργαζόμενοι να αισθανθούν ευπρόσδεκτοι – παρέχουμε καθοδήγηση, μεταφραστική υποστήριξη και βασική ενημέρωση για την καθημερινότητα στην Κύπρο. Επιπλέον, συνεργαζόμαστε με τοπικούς φορείς για να διευκολύνουμε την κοινωνική τους ένταξη, κάτι που θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικό.

Τα σχέδια

- Ποια είναι τα μελλοντικά σας σχέδια για την ανάπτυξη της εταιρείας και την επέκταση των υπηρεσιών σας;

- Στόχος μας είναι να συνεχίσουμε να αναπτυσσόμαστε με τρόπο οργανωμένο και βιώσιμο. Εξετάζουμε προσεκτικά την είσοδό μας σε νέους τομείς με αυξημένη ζήτηση, όπως ο κλάδος της υγείας και των νέων τεχνολογιών, όπου διαπιστώνεται σημαντική ανάγκη για εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Παράλληλα, επενδύουμε συστηματικά σε νέες τεχνολογίες και στην εκπαίδευση της ομάδας μας, ώστε να μπορούμε να προσφέρουμε υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, με καινοτομία, προσαρμοστικότητα και ανθρωποκεντρική προσέγγιση.

Στόχος της Orthodoxou Employment Bureau είναι να συνεχίσει να αναπτύσσεται με τρόπο οργανωμένο και βιώσιμο, αναφέρει η Manager της εταιρείας, Κάρλα Βαρναβίδη.

> «Το δυνατό μας χαρτί είναι η προσωπική προσέγγιση και η συνέπεια με την οποία δουλεύουμε. Γνωρίζουμε σε βάθος την κυπριακή αγορά εργασίας, παρακολουθούμε στενά τις εξελίξεις και προσαρμοζόμαστε άμεσα στις νέες συνθήκες».

Σχέδια για 1.700 απολύσεις στον οίκο Burberry

Ο οίκος πολυτελείας Burberry ανακοίνωσε την Τετάρτη μια σειρά από οργανωτικές αλλαγές, εν μέσω των συνεχιζόμενων προσπαθειών εξυγίανσης. Μεταξύ των μέτρων που εξετάζει η εταιρεία είναι η «μείωση του κόστους που σχετίζεται με το ανθρώπινο δυναμικό, η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει περίπου 1.700 θέσεις παγκοσμίως» κατά τη διάρκεια του προγράμματος, το οποίο θα ολοκληρωθεί το 2027.

Οι πωλήσεις της Burberry υποχώρησαν λιγότερο από ό,τι αναμενόταν το τρίμηνο που έληξε τον Μάρτιο, καθώς ήταν μειωμένες κατά 6%. Οι αναλυτές ανέμεναν πτώση 7%. Για το οικονομικό έτος που έληξε στις 29 Μαρτίου οι πωλήσεις μειώθηκαν κατά 12%, έναντι α-

> Οι πωλήσεις της εταιρείας μειώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους και του τελευταίου τριμήνου, με αιχμή την περιοχή Ασίας - Ειρηνικού.

ναμενόμενης μείωσης 13%. Τα συνολικά έσοδα για το έτος ανήλθαν σε 2,461 εκατ. στερλίνες (3,273 εκατ. δολάρια), ελαφρώς υψηλότερα από τα εκτιμώμενα 2,451 εκατ. στερλίνες.

Οι πωλήσεις μειώθηκαν σε όλες τις περιοχές κατά τη διάρκεια του έτους και του τριμήνου, με αιχμή την αδυναμία στην περιοχή Ασίας - Ειρηνικού. Οι πωλήσεις στην αμερικανική ήπειρο –η οποία αποτελούσε φωτεινό σημείο θετικών επιδόσεων το προηγούμενο τρίμηνο– υποχώρησαν κατά 4%. Ο οίκος μόδας δήλωσε σήμερα ότι «το τρέχον μακροοικονομικό περιβάλλον έχει γίνει πιο αβέβαιο υπό το φως των γεωπολιτικών εξελίξεων». «Παρότι λειτουργούμε σε ένα δύσκολο μακροοικονομικό περιβάλλον και βρισκόμαστε ακόμη στα πρώτα στάδια της ανάκαμψης, είμαι πιο αισιόδοξος από ποτέ ότι οι καλύτερες ημέρες της Burberry είναι μπροστά μας και ότι θα επιτύχουμε βιώσιμη κερδοφόρα ανάπτυξη με την πάροδο του χρόνου», ανέφερε σε δήλωσή του ο διευθύνων σύμβουλος της Burberry, Τζόσουα Σούλμαν. Η εταιρεία δεν παρέσχε συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με τις εκτιμώμενες επιπτώσεις των αμερικανικών δασμών. Επισήμανε την «αύξηση της γεωπολιτικής έντασης, η οποία οδηγεί σε αυξημένους δασμολογικούς κινδύνους σε σύγκριση με το σενάριο του κεντρικού σχεδιασμού» ως βασικού κινδύνου μείωσης.

Ο χώρος ειδών πολυτελείας βάλλεται τα τελευταία χρόνια εν μέσω μιας επίπονης ύφεσης. Το 2025, εξάλλου, αναμένεται να είναι έτος συμφωνιών στη συγκεκριμένη αγορά, στην προσπάθεια των οίκων πολυτελείας να επιβιώσουν. Ήδη στις αρχές Απριλίου ανακοινώθηκε η εξαγορά της Versace από την Prada, οι οποίες ενώθηκαν για να δημιουργήσουν ένα μεγάλο brand «made in Italy».

Το 2027 θα ολοκληρωθεί το σχέδιο εξυγίανσης του οίκου Burberry.

Καθαρός τζίρος 741,6 εκατ. για την αγορά τυχερών παιχνιδιών το α΄ τρίμηνο στην Ελλάδα

Συνέχισε να επεκτείνεται η αγορά τυχερών παιχνιδιών στο πρώτο τρίμηνο της φετινής χρονιάς, με τον συνολικό κύκλο εργασιών (Total Gaming Revenue - TGR) να ανέρχεται σε 4,07 δισ. ευρώ από 3,88 δισ. το 2024, όπως αποτυπώνεται στα στοιχεία που έδωσε πρόσφατα στη δημοσιότητα η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ). Τα καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) Ιανουαρίου - Μαρτίου 2025 άγγιξαν τα 741,6 εκατ. ευρώ έναντι 682,3 εκατ. ευρώ πέρυσι, σημειώνοντας άνοδο 8%. Από το παραπάνω ποσό, τα 373,3 εκατ. αντιστοιχούν στον ΟΠΑΠ (πρακτορεία και Vlt's), αυξημένα κατά 4%, ενώ οι διαδικτυακές εταιρείες είδαν να μπαίνουν στα ταμεία τους έσοδα 271,1 εκατ. από 234,3 εκατ. στο περυσινό τρίμηνο, ενισχυμένα κατά 13,5%.

Το online κανάλι διεξαγωγής αθλητικού στοιχήματος και παιγνίων καζίνο έχει γνωρίσει σημαντική άνοδο, ιδίως μετά την πανδημία, γεγονός που εγείρει εύλογους προβληματισμούς για τις κοι-

> Ο συνολικός κύκλος εργασιών (Total Gaming Revenue - TGR) διαμορφώθηκε σε 4,07 δισ. ευρώ.

νωνικές επιπτώσεις και τις προκλήσεις που απορρέουν από θέματα εθισμού, ιδιαίτερα στις νεότερες ηλικίες. Από το 2021, όταν θεσπίστηκε για πρώτη φορά το ρυθμιστικό πλαίσιο για τη διαδικτυακή διεξαγωγή τυχερών παιγνίων, έχουν χορηγηθεί συνολικά 19 μόνιμες άδειες.

Εξ αυτών, μία άδεια ανακλήθηκε από την ΕΕΕΠ το καλοκαίρι του 2024, ενώ δύο εταιρείες, αν και αδειοδοτημένες, δεν έχουν ακόμη ξεκινήσει να δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά. Αναφορικά με την πορεία των καζίνο (επίγειο δίκτυο), τα καθαρά έσοδα προ εισφορών κατά το εξεταζόμενο διάστημα διαμορφώθηκαν σε 64,82 εκατ. ευρώ έναντι 58,13 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας άνοδο 10%. Οπως επισημαίνει και η επιτροπή, ο κλάδος των εν λειτουργία επιχειρήσεων (8 από τις 10 με άδεια) θεωρείται προβληματικός εδώ και αρκετά χρόνια. Μια σημαντική εξέλιξη υπήρξε πριν από λίγες εβδομάδες, η αμετάκλητη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας να απορρίψει τις προσφυγές που είχε υποβάλει ο Δήμος Χαλανδρίου καθώς και ανεξάρτητα μέλη του Δήμου Αμαρουσίου, ζητώντας την ακύρωση του Προεδρικού Δια-τάγματος το οποίο επέτρεπε τη μετακόμιση του καζίνο της Πάρνηθας στο κτήμα Δηλαβέρη στο Μαρούσι. Αυτό σημαίνει ότι ανοίγει ο δρόμος για την υλοποίηση του «Project Voria», της επένδυσης ύψους 300 εκατ. ευρώ που δρομολογεί η North Star, στην οποία συμμετέχουν η Athens Resort Casino, θυγατρική της Regency Entertainment, ιδιοκτήτριας των καζίνο Πάρνηθας και Θεσσαλονίκης και το ελληνικό Δημόσιο.

Η Coinbase εντάσσεται στο «μεγάλο τραπέζι» της Wall Street

Στον S&P 500 πρόκειται να εισαχθεί η Coinbase, η εταιρεία που διαχειρίζεται το μεγαλύτερο χρηματιστήριο κρυπτονομισμάτων στις ΗΠΑ, σε μια εξέλιξη που θεωρείται ορόσημο όχι μόνο για την ίδια, αλλά για τη βιομηχανία των cryptos και ολόκληρη την αμερικανική οικονομία.

Η Coinbase, μια εταιρεία με κεφαλαιοποίηση 52 δισ. δολαρίων, θα αντικαταστήσει την Discover Financial Services στον δείκτη, έπειτα από την επικείμενη εξαγορά της Discover από την Capital One, ανακοίνωσε η S&P Global. Η ένταξη στον S&P 500, στις 19 Μαΐου, αναμένεται να ωφελήσει την Coinbase, καθώς κεφαλαία ενεργητικής ή και παθητικής διαχείρισης που ακολουθούν τον δείκτη θα αγοράσουν τη μετοχή της.

Κυρίως, όμως, πρόκειται για μια στιγμή μεγάλης συμβολικής σημασίας για την αγορά των κρυπτονομισμάτων, η οποία αποκτά πλέον μια θέση

> Είναι η πρώτη εταιρεία κρυπτονομισμάτων που αποκτά θέση στον δείκτη S&P 500.

στο «μεγάλο τραπέζι» της Wall Street. Ο S&P 500 δεν είναι απλώς ένας δείκτης. Οπως σημειώνει το Quartz, είναι ο δείκτης που αποτελεί τον «χρυσό κανόνα» για τις αμερικανικές επιχειρήσεις.

Ενα κατασκεύασμα που περιλαμβάνει τις 500 πιο πολύτιμες εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες των ΗΠΑ, το οποίο είναι σχεδιασμένο για να αντικατοπτρίζει το εύρος και το βάθος της αμερικανικής οικονομίας. Οι εταιρείες πρέπει να πληρούν αυστηρά κριτήρια: κεφαλαιοποίηση άνω των 20,5 δισ. δολαρίων, σταθερή κερδοφορία για τέσσερα τρίμηνα, υψηλό όγκο συναλλαγών και τουλάχιστον 50% των μετοχών να είναι διαθέσιμες για δημόσια διαπραγμάτευση.

Ωστόσο, το να πληροί μια εταιρεία όλα τα κριτήρια δεν είναι αρκετό. Οι εταιρείες δεν μπορούν να κάνουν αίτηση ένταξης στον δείκτη, αν και πολλές επιδιώκουν να γίνουν υποψήφιες. Την τελική απόφαση λαμβάνει μια επιτροπή οικονομολόγων και αναλυτών δεικτών της S&P Dow Jones Indices, «ζυγίζοντας» όχι μόνο τους αριθμούς αλλά και το αφήγημα: πόσο καλά αντικατοπτρίζει μια εταιρεία τη μορφή των σύγχρονων αμερικανικών επιχειρήσεων.

Ολα αυτά σημαίνουν ότι η απόφαση της επιτροπής να προσθέσει την Coinbase στον S&P 500 αποτελεί μια σκόπιμη θεσμική κρίση. Η αγορά των κρυπτονομισμάτων δεν είναι πλέον περιθωριακή. Είναι μέρος του συστήματος και του κατεστημένου, τονίζει το Quartz.

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη 2025

- Τα απρόσμενα οφέλη της εταιρικής υπευθυνότητας
- Στροφή προς τη βιωσιμότητα για τις επιχειρήσεις
- Ξεχωρίζοντας την ουσία από τον θόρυβο του ESG

ΣΤΗΡΙΖΕΙ

15 YEARS LIDL

Lidl at its best!

Την Κυριακή 25 Μαΐου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο Τραμπ δείχνει ήδη αποδυναμωμένος

Του **ΟΥΓΚΟ ΝΤΙΞΟΝ / BREAKINGVIEWS REUTERS**

Ο Ντόναλντ Τραμπ μπορεί ακόμη να κλείνει συμφωνίες και να εκδίδει διατάγματα. Αλλά η ισχύς του έχει μειωθεί από τότε που ανακοίνωσε ιλιγγιώδεις δασμούς και στη συνέχεια υποχώρησε. Η ισορροπία δυνάμεων ανάμεσα σε ΗΠΑ και Κίνα έχει αλλάξει προς όφελος του Πεκίνου.

Ο Τραμπ αντλεί την ισχύ του, μεταξύ άλλων, και από την πεποίθηση πως είναι γεννημένος νικητής. Η περιοδεία του σε Σαουδική Αραβία, Κατάρ και Αραβικά Εμιράτα, από όπου ανακοίνωσε συμφωνίες άνω του 1 τρισ. δολ., ενίσχυσε αυτήν την εικόνα του και οι προσωπικές του σχέσεις με τους ηγέτες του Κόλπου υπογράμμισαν το χάρισμά του, επίσης μια άλλη πηγή ισχύος. Παράλληλα, όμως, τις τελευταίες εβδομάδες ο Τραμπ δίνει την εντύπωση ότι υπαναχωρεί όταν αντιμετωπίσει ενδείξεις προβλημάτων. Ανέβαλε τους δασμούς όταν είδε την πτώση των αγορών, προδίδοντας μικρή ανοχή στα οικονομικά δεινά. Κατέβασε τους τόνους προς τον Καναδά όταν ο πρωθυπουργός Μαρκ Καρνέι προχώρησε σε αντίποινα.

Η σημαντικότερη υποχώρησή του, όμως, ήταν την περασμένη εβδομάδα όταν μείωσε τους δασμούς στα κινεζικά προϊόντα για τουλάχιστον 90 ημέρες χωρίς να έχουν προηγηθεί υποχωρήσεις του Πεκίνου. Ίσως φοβήθηκε ότι θα οδηγούσε σε στασιμοπληθωρισμό. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις ο Τραμπ φάνηκε να έχει υπερεκτιμήσει τις δυνάμεις του και να έχει υποτιμήσει τα χαρτιά που κρατούσαν οι αντίπαλοί του. Αλλοι ίσως συμπεραίνουν πως δεν έχει τελικά «τα κότσια» για παρατεταμένες μάχες. Τώρα αντιμετωπίζει μεγαλύτερες αντιστάσεις στο εσωτερικό της χώρας του. Ακόμη και ορισμένες από τις επιτυχίες του ενδέχεται να μην είναι τόσο καλές όσο φαίνονται. Επέτυχε, για παράδειγμα, μια εμπορική συμφωνία με τη Βρετανία που, όμως, συνεπάγεται για τις αμερικανικές επιχειρήσεις ευκαιρίες για εξαγωγές αξίας μόλις 5 δισ. δολ., σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ίδιας της κυβέρνησής του. Το ποσό αυτό ισοδυναμεί με μόλις 0,02% του αμερικανικού ΑΕΠ. Στο μεταξύ, η συμφωνία βάσει της οποίας οι ΗΠΑ θα βοηθήσουν τα Αραβικά Εμιράτα στην ανέγερση ενός κολοσσιαίου κέντρου τεχνητής νοημοσύνης, έχει προκαλέσει ανησυχία στους κόλπους της αμερικανικής κυβέρνησης ότι ίσως οι προηγμένοι μικροεπεξεργαστές θα καταλήξουν τελικά στην Κίνα. Οπως, άλλωστε, επισημαίνει ο Σάιμον Εβενετ, καθηγητής Γεωπολιτικής και Στρατηγικής στο IMD, οι υποσχέσεις για επενδύσεις δεν μεταφράζονται απαραιτήτως σε πραγματικές επενδύσεις.

Επίσης, το γεγονός ότι επέτυχε να πείσει τους Ευρωπαίους, συμπεριλαμβανομένης της Γερμανίας, να αυξήσουν τις αμυντικές δαπάνες ενδέχεται και πάλι να έχει κάποιες αρνητικές επιπτώσεις. Ίσως να μειώσει την οικονομική επιβάρυνση για τους Αμερικανούς φορολογούμενους, αλλά εξώθεί την Ευρώπη να μειώσει την εξάρτησή της από την Ουάσιγκτον και να ενισχύσει την άμυνά της. Αυτό μπορεί σε τελική ανάλυση να αποδυναμώσει τις ΗΠΑ στην αντιπαλότητά τους με την Κίνα εφόσον μπορεί η Ουάσιγκτον να έχει ανάγκη τους συμμάχους της.

Το πρόβλημα με την προσπάθεια του Τραμπ να κυριαρχήσει είναι ότι χειρίζεται την εξουσία κοιτάζοντας τον κόσμο μέσα από ένα πρίσμα που βλέπει μόνον νικητές και ηττημένους. Θα μπορούσε ασφαλώς να υιοθετήσει μια προσέγγιση κοινού οφέλους που θα επικεντρωνόταν στις αμοιβαία επωφελείς σχέσεις των ΗΠΑ με τους συμμάχους τους. Αυτό προσπάθησε να επιτύχει ο προκάτοχός του, Τζο Μπάιντεν, με τη στρατηγική του για την ανάσχεση της Κίνας. Κάτι τέτοιο θα προϋπέθετε, όμως, ότι ο 78χρονος πρόεδρος θα μάθαινε νέους τρόπους άσκησης της εξουσίας του. Ίσως μπορεί να το κάνει. Αλλά αν δεν μπορεί, τότε το «ας κάνουμε την Αμερική και πάλι μεγάλη» κινδυνεύει να μετατραπεί σε ένα «κάνουμε την Αμερική αδύναμη και πάλι».

Μαζικές πωλήσεις αμερικανικών ομολόγων από επενδυτές

Στο 5% οι αποδόσεις των 30ετών τίτλων και στο 4,52% των 10ετών

Την ανιούσα έχει πάρει το κόστος δανεισμού της υπερδύναμης, καθώς οι επενδυτές προχωρούν σε μαζικές πωλήσεις αμερικανικών ομολόγων αντιδρώντας στις επιλογές της κυβέρνησης Τραμπ και στην απόφαση του οίκου πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's να υποβαθμίσει το αμερικανικό χρέος. Οι αποδόσεις των 30ετών ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου έφτασαν χθες στο 5%, ενώ το ίδιο επίπεδο πλησιάζουν απειλητικά και οι αποδόσεις των 10ετών, που χθες υπερέβησαν το 4,52%. Είναι το δεύτερο ηχηρό ράπισμα των αγορών κατά της κυβέρνησης Τραμπ μετά την πτώση που σημείωσε

Μετά την υποβάθμιση από τη Moody's, το αμερικανικό χρέος δεν έχει πλέον την κορυφαία βαθμολογία του Aaa.

η αμερικανική αγορά τον Απρίλιο, αντιδρώντας στις ανακοινώσεις του Αμερικανού προέδρου περί δυσθεώρητων δασμών στις εισαγωγές από όλους τους εμπορικούς εταίρους της υπερδύναμης.

Μετά την υποβάθμιση της Moody's το αμερικανικό χρέος δεν έχει πλέον την κορυφαία βαθμολογία του Aaa και βρίσκεται μία βαθμίδα χαμηλότερα, στο Aa1. Ο εν λόγω οίκος επέρριψε την ευθύνη της υποβάθμισης όχι μόνο στην κυβέρνηση Τραμπ αλλά και σε αρκετούς από τους προκατόχους του, όπως και στα μέλη του Κογκρέσου, που με τις επιλογές τους διόγκωσαν το δημοσιονομικό έλλειμμα των ΗΠΑ. Στο μεταξύ, όλα δείχνουν πως το δημοσιονομικό έλλειμμα των ΗΠΑ θα εξακολουθήσει να διευρύνεται συμπαρασύροντας σε άνοδο το κόστος εξυπηρέτησης του αμερικανικού χρέους. Μιλώντας στο Bloomberg ο Μαξ Γκόκχμαν, υπεύθυνος επενδύσεων στη Franklin Templeton Investment Solutions, προέβλεψε ότι «το κόστος εξυπηρέτησης του αμερικανικού χρέους θα εξακολουθήσει να αυξάνεται, καθώς οι επενδυτές, θεσμικοί και κρατικά ταμεία, έχουν αρχίσει να εγκαταλείπουν τους τίτλους του αμερικανικού δημοσίου και να στρέφονται σε άλλα ασφαλή καταφύγια».

Αδιαφορώντας, πάντως, για την κίνηση που ανακοινώθηκε την Παρασκευή το βράδυ, την Κυριακή ο Τραμπ άσκησε πίεση στους Ρεπουμπλικανούς καλώντας τους να υπερψηφίσουν το φορολογικό νομοσχέδιό του, που προβλέπει εκτεταμένες φοροαπαλλαγές πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων χωρίς, όμως, να προβλέπει την κάλυψή τους από αντίστοιχες μειώσεις στις δαπάνες. Αναπόφευκτα οι φοροαπαλλαγές θα οδηγήσουν σε περαιτέρω διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος των ΗΠΑ, που το περασμένο έτος έφτασε στο 6,4% του ΑΕΠ υπερβαίνοντας σαφώς τα βιώσιμα επίπεδα. Στο δικό του μέσο κοινωνικής δικτύωσης, ο Αμερικανός πρόεδρος έγραφε ότι «οι Ρεπουμπλικανοί πρέπει να ενωθούν στο ένα, μεγάλο και ωραίο νομοσχέδιο, σταματήστε να φλυαρείτε και ψηφίστε το». Η κυβέρνηση Τραμπ υποστηρίζει πως οι φοροαπαλλαγές θα τονώσουν την ανάπτυξη, θα αυξήσουν τα έσοδα και θα μειώσουν το δημοσιονομικό έλλειμμα, αλλά η Επιτροπή Υπεύθυνου Προϋπολογισμού επιμένει ότι θα αυξήσουν τα δημόσιο χρέος της υπερδύναμης κατά 5,2 τρισ. δολ. μέσα στην επόμενη δεκαετία. Τελικά, το νομοσχέδιο ψηφίστηκε με μικρή πλειοψηφία.

Σε ό,τι αφορά την υποβάθμιση από τη Moody's, ήταν σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενη καθώς το δημοσιονομικό έλλειμμα των ΗΠΑ αγγίζει τα 2 τρισ. δολ. ετησίως, υπερβαίνοντας το 6% του ΑΕΠ. Το αμερικανικό κράτος τείνει να υπερβεί τα επίπεδα χρέους που είχε καταγράψει μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο· η Επιτροπή Προϋπολογισμού του Κογκρέσου υπολογίζει πως το 2029 θα εκτοξευθεί στο 107%. Οπως τόνισαν, ωστόσο, αναλυτές της Barclays, «οι υποβαθμίσεις του αμερικανικού χρέους δεν έχουν πια το ίδιο πολιτικό βάρος από το 2011 και μετά, όταν ο άλλος μεγάλος οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης, η S&P, προχώρησε σε αντίστοιχη κίνηση χωρίς να επιφέρει καθόλου επιπτώσεις στην αμερικανική οικονομία».

Αδιαφορώντας για την άνοδο του κόστους δανεισμού των ΗΠΑ, ο Ντόναλντ Τραμπ πιέζει τους Ρεπουμπλικανούς να υπερψηφίσουν το φορολογικό νομοσχέδιό του, που προβλέπει εκτεταμένες φοροαπαλλαγές πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων χωρίς, όμως, να προβλέπει την κάλυψή τους από αντίστοιχες μειώσεις στις δαπάνες. Αναπόφευκτα, οι φοροαπαλλαγές θα οδηγήσουν σε περαιτέρω διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος των ΗΠΑ, που το περασμένο έτος έφτασε στο 6,4% του ΑΕΠ, υπερβαίνοντας σαφώς τα βιώσιμα επίπεδα.

Οι δασμοί χαμηλώνουν, η αβεβαιότητα παραμένει

Οι επιχειρήσεις «παγώνουν» επενδυτικές αποφάσεις και νέες προσλήψεις

Οι νέοι δασμοί είναι πολύ υψηλότεροι σε σύγκριση με την εποχή προ Τραμπ και είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα οδηγήσουν σε υψηλότερες τιμές. Ωστόσο, η μείωση που ανακοινώθηκε ήταν αρκετά μεγάλη, ώστε να επιτρέψει ξανά τη ροή του εμπορίου μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας.

Η προσωρινή μείωση των δασμών που ανακοίνωσαν οι ΗΠΑ και η Κίνα τη Δευτέρα βάζει σε παύση το εμπορικό εμπάργκο που είχαν επιβάλει de facto οι δύο χώρες τον περασμένο μήνα. Ως αποτέλεσμα, οι Αμερικανοί καταναλωτές είναι λιγότερο πιθανό να δουν άδεια ράφια και μεγάλες αυξήσεις τιμών στο άμεσο διάστημα. Επίσης, η ανακοίνωση εκτίναξε τις τιμές των μετοχών σε ολόκληρο τον κόσμο.

Η συμφωνία αυτή, όμως, δεν σηκώνει το πέπλο της αβεβαιότητας που επισκιάζει την αμερικανική οικονομία από την ορκωμοσία του Ντόναλντ Τραμπ. Απεναντίας, αναδεικνύει εντονότερα ότι η εμπορική πολιτική επηρεάζεται σε τεράστιο βαθμό από έναν και μόνο άνθρωπο, ο οποίος θεωρεί πως οι απρόβλεπτες κινήσεις είναι στρατηγικό πλεονέκτημα και χλευάζει τις προσεκτικές και συνειδητές διαδικασίες των προηγούμενων κυβερνήσεων.

Μέσα σε περίπου ένα μήνα ο Τραμπ ανακοίνωσε αξιοσημείωτους δασμούς σε σχεδόν κάθε εμπορικό εταίρο των ΗΠΑ κι ύστερα τους ανέβαλε προσωρινά. Ανέβασε τους δασμούς στην Κίνα, έπειτα τους αύξησε περαιτέρω λόγω των αντιποίνων από το Πεκίνο και αυτή την εβδομάδα τους ανέβαλε, αλλά μόνο εν μέρει και μόνο για 90 ημέρες. Αυτά είναι μόνο μερικά από τα πολλά πισωγυρίσματα και μάλιστα σε τουλάχιστον δύο περιπτώσεις ανακοίνωσε και απέσυρε δασμούς μέσα σε μία ημέρα.

Οι συνεχείς αλλαγές στο εμπόριο δυσκολεύουν το έργο της Fed στη νομισματική πολιτική. Εξ ου και οι αξιωματούχοι της επέλεξαν να κρατήσουν τα επιτόκια αμετάβλητα.

«Πολλοί εμπορικοί μας εταίροι κοιτούν τις ΗΠΑ και αναρωτιούνται, "έτσι θα συνεχιστεί η εμπορική πολιτική στο μέλλον;"», δήλωσε στους New York Times ο Στίβεν Ντέιβις, οικονομολόγος στο Πανεπιστήμιο Stanford, ο οποίος ερευνά πώς η αβεβαιότητα επηρεάζει την οικονομία. «Πιστεύω ότι είναι αρκετά ξεκάθαρο ότι άλλες χώρες ανά τον κόσμο επανεξετάζουν την άποψή τους για τις ΗΠΑ ως αξιόπιστο εμπορικό εταίρο», συμπλήρωσε.

Ενας δείκτης αβεβαιότητας στην οικονομική πολιτική που ανέπτυξε ο Ντέιβις και δύο ακόμη ακαδημαϊκοί διαμορφώθηκε σε επίπεδο - ρεκόρ τον Μάιο, ξεπερνώντας ακόμη και την περίοδο της κρίσης το 2008 και της πανδημίας το 2020. Ορισμένες έρευνες διαπιστώνουν ότι η ακραία αβεβαιότητα από μόνη της μπορεί να προκαλέσει πλήγμα στην οικονομία, καθώς αποθαρρύνει τις επιχειρήσεις να προσλάβουν και να επενδύσουν.

Σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο η εκεχειρία που ανακοινώθηκε τη Δευτέρα ενδέχεται να προσφέρει μια εξαιρετικά αναγκαία διαύγεια. Για 90 ημέρες οι ΗΠΑ θα μειώσουν τους δασμούς στις εισαγωγές κινεζικών προϊόντων στο 30% από 145% και η Κίνα θα προχωρήσει σε αντίστοιχη μείωση των αντιποίνων.

Οι νέοι δασμοί είναι πολύ υψηλότεροι σε σύγκριση με την εποχή προ Τραμπ και είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα οδηγήσουν σε υψηλότερες τιμές. Ωστόσο, η μείωση που ανακοινώθηκε ήταν αρκετά μεγάλη, ώστε να επιτρέψει ξανά τη ροή του εμπορίου μεταξύ των δύο χωρών, το οποίο είχε σταματήσει λόγω των απαγορευτικών δασμών του 145%.

Για τους επενδυτές, η συμφωνία αποτέλεσε ένδειξη ότι οι ηγέτες των δύο κρατών θέλουν να αποφύγουν έναν μεγάλο εμπορικό πόλεμο. «Αυτό που σηματοδοτεί είναι ότι υπάρχει πραγματική, χειροπιαστή πρόοδος», δήλωσε ο Σίνα Γκολαρά, καθηγητής μάνατζμεντ στο Georgia State University. «Φαίνεται να υπάρχει ισχυρή βούληση και πολιτική ώθηση να κλείσει μια συμφωνία. Είναι όλα θετικά», συμπλήρωσε.

Ωστόσο, η συμφωνία με την Κίνα – όπως και η συμφωνία-πλαίσιο που ανακοινώθηκε μερικές ημέρες νωρίτερα με τη Βρετανία και η προσωρινή απόσυρση των δασμών στους υπόλοιπους εμπορικούς εταίρους– είναι απλώς μία εκτελεστική πράξη που έκανε ο Τραμπ. Δεν είναι κάποια νομικά δεσμευτική συμφωνία, επικυρωμένη από το Κογκρέσο.

Επομένως, δεν μπορεί κανείς να σταματήσει τον Τραμπ από την εκ νέου αύξηση των δασμών στο τέλος των 90 ημερών. Ο ίδιος ο Τραμπ δήλωσε τη Δευτέρα ότι αν δεν καταλήξει σε εμπορική συμφωνία με την Κίνα σε 90 ημέρες, οι δασμοί θα επανέλθουν σε σημαντικά υψηλότερα επίπεδα. Τουλάχιστον, είπε ότι δεν αναμένεται να ανέβουν ξανά στο 145%. Σε διάφορες δημοσκοπήσεις πολλές εταιρείες δηλώνουν ότι καθυστερούν τις προσλήψεις και τις επενδυτικές αποφάσεις μέχρι να δουν πού θα καταλήξουν οι δασμοί. Ακόμη και η Fed περιμένει τη σταθεροποίηση της κατάστασης. Οι αξιωματούχοι της κεντρικής τράπεζας προειδοποιούν για πιθανές αυξήσεις στις τιμές στις ΗΠΑ και επιβράδυνση της ανάπτυξης. Ωστόσο, οι συνεχείς αλλαγές στο εμπόριο δυσκολεύουν το έργο της στη νομισματική πολιτική.

Εξ ου και οι αρμόδιοι επέλεξαν να κρατήσουν τα επιτόκια αμετάβλητα, ώστε να δουν πώς θα αντιδράσει η οικονομία προτού κάνουν οποιαδήποτε κίνηση.

Το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ θέλει την Κριστίν Λαγκάρντ για πρόεδρο

Από τη στιγμή που ο Κλάους Σβαμπ αποχώρησε ξαφνικά από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, τον ισχυρό οργανισμό που ο ίδιος ίδρυσε πριν από τουλάχιστον μισό αιώνα και διοικούσε έκτοτε, τα σχέδια που έκανε για μια ομαλή παράδοση της ηγεσίας στην Κριστίν Λαγκάρντ έχουν περιπλεχθεί σημαντικά.

Αρχικά ο 87χρονος Σβαμπ σκόπευε να παραμείνει μέχρι τις αρχές του 2027, την ίδια χρονιά που λήγει η θητεία της Λαγκάρντ στο τιμόνι της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Αποχώρησε όμως ξαφνικά τον περασμένο μήνα, εν μέσω κατηγοριών για οικονομικές παραβάσεις και έπειτα από μια σύγκρουση με το Δ.Σ. του Φόρουμ. Καθώς το διοικητικό συμβούλιο ασχολείται με τις επιπτώσεις των εξελίξεων αυτών, εξακολουθεί να βλέπει τη Λαγκάρντ ως την κορυφαία υποψήφια και έχει πραγματοποιήσει εσωτερικές συζητήσεις για το θέμα μετά την παραίτηση του Σβαμπ τον περασμένο μήνα, αναφέρει το Bloomberg.

Η ξαφνική αποχώρηση Σβαμπ και η θητεία της προέδρου στο τιμόνι της ΕΚΤ έως τις αρχές του 2027 περιπλέκουν την κατάσταση.

Το πρόβλημα είναι ότι η Λαγκάρντ έχει πάνω από δύο χρόνια ακόμα στην ΕΚΤ και έχει δηλώσει προηγουμένως ότι θα εξαντλήσει τη θητεία της.

Αυτό ουσιαστικά αφήνει το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ χωρίς σαφή επιλογή για την ηγεσία του, σε μία κρίσιμη στιγμή. Ο οργανισμός καλείται να βρει μια προσωπικότητα που μπορεί να τα κάνει όλα: να αναμορφώσει το ίδρυμα για να αντιμετωπίσει τους ισχυρισμούς για σεξισμό και εκφοβισμό από την εποχή Σβαμπ, χωρίς να χάσει τους CEO επιχειρήσεων από όλο τον κόσμο που πληρώνουν συνδρομές, με δεδομένο ότι αυτές αποφέρουν εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια σε έσοδα κάθε χρόνο.

Η Κριστίν Λαγκάρντ είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Φόρουμ.

Οποιος και αν επιλεγεί θα πρέπει επίσης να διασφαλίσει ότι η κορυφαία ετήσια συνάντηση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ στο θέρετρο του Νταβός θα παραμείνει μια εκδήλωση πρώτης επιλογής για την παγκόσμια οικονομική και πολιτική ελίτ.

Υπενθυμίζεται ότι η Λαγκάρντ, η οποία ξεκίνησε την καριέρα της ως δικηγόρος, ήταν προηγουμένως διευθύνουσα σύμβουλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και υπουργός Οικονομικών της Γαλλίας. Υπήρξε η πρώτη γυναίκα και στις δύο θέσεις. Διορίστηκε επικεφαλής της ΕΚΤ για μια οκταετή θητεία –η οποία δεν μπορεί να ανανεωθεί– το 2019.

Ο πρώην πρόεδρος της Nestle, ο 80χρονος Πέτερ Μπράμπεκ-Λετμάθε, ηγείται επί του παρόντος του διοικητικού συμβουλίου του Φόρουμ σε προσωρινή βάση. Μέλη του είναι ισχυρές προσωπικότητες της παγκόσμιας σκηνής, όπως ο διευθύνων σύμβουλος της BlackRock, Λάρι Φινκ, η επικεφαλής του ΔΝΤ, Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, ο πρώην αντιπρόεδρος των ΗΠΑ, Αλ Γκορ, και η ίδια η Λαγκάρντ.

Το διοικητικό συμβούλιο θα ήθελε να προχωρήσει γρήγορα σε έναν διορισμό, αναφέρει το Bloomberg.

Αποφασίζει για δασμούς σε πολλές χώρες ο Τραμπ

Οι δασμοί για τους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ θα καθοριστούν «τις επόμενες δύο με τρεις εβδομάδες», δήλωσε ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ, λέγοντας ότι η κυβέρνησή του δεν έχει τη δυνατότητα να διαπραγματευθεί συμφωνίες με όλες τις χώρες. Οι υπουργοί Οικονομικών Σκοτ Μπέσεντ και Εμπορίου Χάουαρντ Λούτνικ «θα στείλουν επιστολές, που ουσιαστικά θα λένε στον κόσμο πόσα θα πληρώσουν για να κάνουν business με τις Ηνωμένες Πολιτείες», είπε ο Τραμπ. «Νομίζω ότι θα είμαστε πολύ δίκαιοι. Αλλά δεν είναι δυνατόν να συναντήσουμε τον αριθμό των ανθρώπων που θέλουν να μας δουν», σημείωσε ο Αμερικανός πρόεδρος κατά τη διάρκεια επαφών με στελέχη επιχειρήσεων στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, σύμφωνα με το Bloomberg.

Σε 2-3 εβδομάδες θα σταλούν επιστολές σε όσους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ δεν κατέστη δυνατό να γίνουν διαπραγματεύσεις.

Οπως τόνισε, υπάρχουν «150 χώρες που θέλουν να κλείσουν μια συμφωνία». Δεν διευκρίνισε, όμως, πόσες χώρες θα λάβουν αυτές τις επιστολές. Υπενθυμίζεται ότι ο Τραμπ είχε ανακοινώσει σαρωτικούς δασμούς για δεκάδες εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ στις 2 Απριλίου, αλλά στη συνέχεια τους «πάγωσε» για 90 ημέρες, εν μέσω ξεπουλήματος στις αγορές, προκειμένου να δώσει στις ξένες κυβερνήσεις χρόνο για να διαπραγματευθούν. Τις τελευταίες εβδομάδες, όμως, ο Τραμπ έχει απομακρυνθεί από την ιδέα διαπραγματεύσεων με όλους τους εμπορικούς εταίρους, γράφει το Bloomberg.

Αν και η κυβέρνησή του δίνει προτεραιότητα στις συνομιλίες με περισσότερες από 12 χώρες, δεν έχει το προσωπικό και τις δυνατότητες να κάνει ταυτόχρονες διαπραγματεύσεις με όλες τις χώρες στις οποίες επιβλήθηκαν οι λεγόμενοι «αμοιβαίοι» δασμοί.

Αυτή τη στιγμή, σε εξέλιξη βρίσκονται διαπραγματεύσεις με αρκετές οικονομίες, μεταξύ των οποίων η Ιαπωνία, η Ν. Κορέα, η Ινδία και η Ευρωπαϊκή Ενωση. Ο Τραμπ έκλεισε προ ημερών μια εμπορική συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ συμφώνησε με την Κίνα για την προσωρινή μείωση των δασμών, ώστε να δοθεί περισσότερος χρόνος στις συνομιλίες Ουάσιγκτον - Πεκίνου. «Εχουμε τέσσερα ή πέντε ακόμη deals που έρχονται άμεσα», είπε ο Τραμπ στις 9 Μαΐου, κατά την ανακοίνωση της συμφωνίας με το Ηνωμένο Βασίλειο. «Θα έχουμε πολλά ακόμη deals στην πορεία».

Ο Τραμπ έχει απομακρυνθεί από την ιδέα διαπραγματεύσεων με όλους τους εμπορικούς εταίρους. Αυτή τη στιγμή, σε εξέλιξη βρίσκονται συζητήσεις των ΗΠΑ με Ιαπωνία, Ν. Κορέα, Ινδία και Ευρωπαϊκή Ενωση.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Επώδυνη η απεξάρτηση της Apple από την Κίνα

Της **ΡΟΜΠΙΝ ΜΑΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Η επιτυχία της Apple βασίζεται στο iPhone. Η κερδοφόρα συσκευή τη μετέτρεψε από έναν εξειδικευμένο παίκτη στη βιομηχανία προσωπικών υπολογιστών σε μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες στον κόσμο, με κεφαλαιοποίηση σχεδόν 3 τρισ. δολαρίων. Μεγάλο μέρος αυτού οφειλόταν στην αλυσίδα εφοδιασμού της στην Κίνα. Τώρα οι γεωπολιτικές εντάσεις και οι εμπορικοί πόλεμοι θέτουν υπό αμφισβήτηση αυτήν την εξάρτηση.

Η ιστορία της κρύβει σημαντικά μαθήματα για τις δύο οικονομίες – και για άλλους μεγάλους κατασκευαστές όπως η Tesla. Η είσοδος της Apple στην Κίνα δεν θα ήταν δυνατή χωρίς τη Foxconn της Ταϊβάν, που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του μοντέλου της Κίνας που βασίζεται στις εξαγωγές στα μέσα της δεκαετίας του 1990. Κατάφεραν να το κάνουν αυτό συνεργαζόμενες «χέρι χέρι» με τους

Το μοντέλο του κολοσσού, που βασίζεται σε μία χώρα για την κατασκευή, είναι πλέον μη βιώσιμο.

τοπικούς αξιωματούχους, επωφελούμενες από επιδοτήσεις, υποδομές και, σε μεγάλο βαθμό, από ροές φθηνών μεταναστών εργατών από αγροτικές περιοχές. Η εταιρεία άρχισε να συνεργάζεται στενά με τη Foxconn το 1999, αναθέτοντας σε εξωτερικούς συνεργάτες την παραγωγή των iMac και στη συνέχεια του iPod. Χάρη στην ικανότητα της Foxconn να συναρμολογεί προϊόντα με ταχύτητα και κλίμακα, η Apple πούλησε 22,5 εκατ. φορητές συσκευές το 2005, από λιγότερο από 1 εκατ. το 2003.

Η άφιξη της Apple στην Κίνα διέφερε από αυτήν άλλων μεγάλων εταιρειών. Πολυεθνικές από τη Samsung της Νότιας Κορέας μέχρι τη γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία Volkswagen είχαν προηγουμένως δημιουργήσει εξ ολοκλήρου ξένες επιχειρήσεις ή τοπικές κοινοπραξίες. Η Apple, όμως, δεν είχε ούτε κοινοπραξία ούτε ίδρυσε τις δικές της δραστηριότητες. Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι πρωτοστάτησε στην ανάπτυξη της πιο εξελιγμένης αλυσίδας εφοδιασμού στον κόσμο, ενώ παράλληλα βοήθησε στην εμφάνιση ανταγωνιστικών κινεζικών εμπορικών σημάτων smartphones, από τη Huawei έως την Xiaomi.

Ωστόσο, από την άνοδό του το 2012, ο Κινέζος ηγέτης Σι Τζινπίνγκ έχει ενισχύσει τον κρατικό έλεγχο στην οικονομία, συμπεριλαμβανομένων του ιδιωτικού τομέα και των ξένων πολυεθνικών. Το 2015 αποκάλυψε το σχέδιο «Made in China 2025» για τον απογαλακτισμό της χώρας από την ξένη τεχνολογία. Παρά τις ενδείξεις ότι οι πολιτικοί κίνδυνοι αυξάνονταν, ο CEO Τιμ Κουκ διπλασίασε τις προσπάθειές του. Παρά την πίεση του Σι για αυτάρκεια, η Κίνα εξακολουθεί να χρειάζεται δυτική τεχνολογία και κεφάλαια. Ακόμη και η άνοδος τρομερών τοπικών ανταγωνιστών, όπως η Huawei, δεν έχει επηρεάσει τις προοπτικές της Apple, η οποία εκτιμάται πως θα αποκομίσει 77 δισ. δολάρια από πωλήσεις στην ευρύτερη περιοχή της Κίνας το 2027.

Οπως και να 'χει το μοντέλο της Apple, που βασίζεται σε μία χώρα για την κατασκευή, είναι μη βιώσιμο και ο κολοσσός ανακοίνωσε ότι «η πλειονότητα» όλων των προϊόντων που προορίζονται για τις ΗΠΑ θα κατασκευάζονται στην Ινδία και στο Βιετνάμ μέχρι το τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους. Η εταιρεία έχει επίσης δεσμευθεί να δαπανήσει περισσότερα από 500 δισ. δολάρια στις Ηνωμένες Πολιτείες τα επόμενα τέσσερα χρόνια προκειμένου να κατευνάσει τις εκκλήσεις του Τραμπ να φέρει πίσω τις επενδύσεις στην πατρίδα.

Μακροπρόθεσμα, αυτό θα σημαίνει υψηλότερο κόστος, ακόμη και πριν ληφθούν υπόψη οι δασμοί: η κατασκευή κινητών τηλεφώνων στην Ινδία, για παράδειγμα, μπορεί να είναι έως και 10% υψηλότερη από ό,τι στην Κίνα. Η κατασκευή στις ΗΠΑ είναι ακόμη πιο απίθανη. Ο αναλυτής της Wedbush Securities, Νταν Αϊβς, εκτιμά πως ένα iPhone αμερικανικής κατασκευής θα μπορούσε να κοστίσει στους καταναλωτές 3.500 δολάρια, τρεις φορές και πλέον από την τρέχουσα τιμή.

Η Apple μπορεί να έχει λίγο χρόνο για να ολοκληρώσει την καθυστερημένη αποτοξίνωση από την Κίνα. Ακόμη κι έτσι, είναι βέβαιο ότι θα είναι επώδυνη.

Πόσο ασφαλές είναι το καταφύγιο του χρυσού για τους επενδυτές;

Η τιμή του έχει αυξηθεί κατά περισσότερο από 40% τον τελευταίο χρόνο

Στα ανταλλακτήρια χρυσού και τα σικ κοσμηματοπωλεία του Λονδίνου, η αύξηση στις τιμές του χρυσού έχει εκτοξεύσει τη ζήτηση. Εξω από τα Hatton Garden Metals, μια οικογενειακή επιχείρηση χρυσοχοΐας, επίδοξοι πωλητές σχηματίζουν ουρές το τελευταίο διάστημα και οι υπεύθυνοι λένε ότι δεν έχουν ξαναδεί κάτι τέτοιο. «Υπάρχει ενθουσιασμός και ζωντάνια στην αγορά, παράλληλα όμως νευρικότητα και ανησυχία», λέει στο BBC η διευθύντρια Ζόι Λάιονς.

Η τιμή του χρυσού έχει αυξηθεί κατά περισσότερο από 40% τον τελευταίο χρόνο. Στο τέλος Απριλίου ξεπέρασε τα 3.500 δολ. ανά ουγγιά, καταγράφοντας νέο ρεκόρ, ξεπερνώντας τα προηγούμενα υψηλά που είχαν σημειωθεί τον Ιανουάριο του 1980. Η τιμή του τότε ήταν 850 δολάρια/ουγγιά, ή 3.493 δολάρια σε σημερινά χρήματα. Η Σοβιετική Ε-

Η ξέφρενη πορεία του οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον τρόπο με τον οποίο αντιδρούν οι αγορές στην αλλοπρόσαλλη πολιτική του Τραμπ.

νωση είχε μόλις εισβάλει στο Αφγανιστάν, οι τιμές του πετρελαίου αυξάνονταν κατακόρυφα, εκτοξεύοντας τον πληθωρισμό στις ανεπτυγμένες οικονομίες, και οι επενδυτές προσπαθούσαν να προστατεύσουν τον πλούτο τους. Σήμερα, η ξέφρενη πορεία του χρυσού οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον τρόπο με τον οποίο αντιδρούν οι αγορές στην αλλοπρόσαλλη πολιτική του Τραμπ. Ο χρυσός θεωρείται σταθερή επένδυση. Λόγω της σχετικής σπανιότητάς του, θεωρείται ασφαλές καταφύγιο αξίας εδώ και αιώνες. Η παγκόσμια προσφορά του επίσης είναι περιορισμένη. Περίπου 216.265 τόνοι έχουν εξορυχθεί συνολικά μέχρι σήμερα, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, ενώ αυξάνεται αυτή τη στιγμή κατά περίπου 3.500 τόνους ετησίως. Αυτό σημαίνει ότι θα διατηρήσει την αξία του.

Ως επένδυση, ωστόσο, έχει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

Σε αντίθεση με τις μετοχές, δεν αποδίδει μέρισμα. Σε αντίθεση με τα ομόλογα, δεν παρέχει ένα σταθερό, προβλέψιμο εισόδημα και οι βιομηχανικές εφαρμογές του είναι σχετικά περιορισμένες. Πρόκειται ωστόσο για ένα φυσικό προϊόν που υπάρχει εκτός του τραπεζικού συστήματος. Χρησιμοποιείται επίσης ως ασφαλιστήριο συμβόλαιο κατά του πληθωρισμού: ενώ τα νομίσματα χάνουν αξία με την πάροδο του χρόνου, ο χρυσός δεν το κάνει.

Η άνοδός του πάντως δεν εξηγείται αποκλειστικά από τον παράγοντα Τραμπ, αλλά και από τις κινήσεις των κεντρικών τραπεζών που αγοράζουν με συνέπεια χρυσό για να προσθέσουν στα αποθεματικά τους, σε μια εποχή αυξανόμενης αβεβαιότητας. Οι κεντρικές τράπεζες έχουν αγοράσει συνολικά περισσότερους από 1.000 τόνους χρυσού κάθε χρόνο από το 2022, από έναν μέσο όρο 481 τόνων ετησίως μεταξύ 2010 και 2021. Η Πολωνία, η Τουρκία, η Ινδία, το Αζερμπαϊτζάν και η Κίνα ήταν μεταξύ των κορυφαίων αγοραστών πέρυσι.

Το μεγάλο ερώτημα είναι τι θα συμβεί στη συνέχεια. Πολλοί πιστεύουν ότι η ανοδική τάση θα συνεχιστεί, τροφοδοτούμενη από την απρόβλεπτη πολιτική των ΗΠΑ, τις πληθωριστικές πιέσεις και τις αγορές από τις κεντρικές τράπεζες. Πράγματι, η Goldman Sachs έχει προβλέψει ότι ο χρυσός θα φτάσει τα 3.700 δολάρια/ουγγιά μέχρι το τέλος του 2025 και τα 4.000 δολάρια μέχρι τα μέσα του 2026.

Στο πλαίσιο αυτό πολλοί ανησυχούν ότι η τιμή του χρυσού έχει αυξηθεί τόσο γρήγορα που σχηματίζεται μια «φούσκα» στην αγορά. Για παράδειγμα, το 1980, η δραματική αύξηση της τιμής του χρυσού ακολουθήθηκε από μια εξίσου αξιοσημείωτη διόρθωση, πέφτοντας από τα 850 δολάρια στο τέλος Ιανουαρίου σε μόλις 485 δολάρια αρχές Απριλίου. Μέχρι τα μέσα Ιουνίου του επόμενου έτους, διαμορφώθηκε σε μόλις 297 δολάρια, σε μια μείωση 65% από την κορύφωσή της. Θα μπορούσε να συμβεί κάτι παρόμοιο τώρα;

Πολλοί αναλυτές πιστεύουν ότι οι τιμές τελικά θα μειωθούν σημαντικά. Ο Τζον Μιλς, ειδικός του κλάδου στην εταιρεία Morningstar, έγινε πρωτοσέλιδο τον Μάρτιο όταν υπαινίχθηκε ότι το κόστος μιας ουγγιάς χρυσού θα μπορούσε να μειωθεί σε μόλις 1.820 δολάρια τα επόμενα χρόνια. Θεωρούσε ότι καθώς οι εταιρείες εξόρυξης αύξαναν την παραγωγή τους και περισσότερος ανακυκλωμένος χρυσός εισερχόταν στην αγορά, η προσφορά θα αυξανόταν. Ταυτόχρονα, οι κεντρικές τράπεζες θα χαλάρωναν την αγοραστική τους δραστηριότητα, ενώ άλλες βραχυπρόθεσμες πιέσεις που τονώνουν τη ζήτηση θα υποχωρούσαν, μειώνοντας τις τιμές. Αυτές οι προβλέψεις έχουν έκτοτε αναθεωρηθεί ελαφρώς προς τα πάνω, κυρίως λόγω του αυξημένου κόστους εξόρυξης. Αλλοι λένε ότι θα μπορούσε να υπάρξει μια βραχυπρόθεσμη πτώση, αλλά οι τιμές γενικά θα συνεχίσουν να αυξάνονται. «Εάν πετύχουμε μια ειρηνευτική συμφωνία στην Ουκρανία ή μια ταχεία αποκλιμάκωση του εμπορίου, νομίζω ότι τα hedge funds θα ήταν πρόθυμα να αποσύρουν μέρος των χρημάτων τους από τον χρυσό και να τα επενδύσουν σε επικίνδυνα περιουσιακά στοιχεία, όπως το χρηματιστήριο», λέει ο Ντάαν Στρούιβεν, συνεπικεφαλής της παγκόσμιας έρευνας για τα εμπορεύματα στην Goldman Sachs.

Η Goldman Sachs προβλέπει ότι ο χρυσός θα φτάσει τα 3.700 δολάρια/ουγγιά μέχρι το τέλος του 2025 και τα 4.000 δολάρια μέχρι τα μέσα του 2026. Ωστόσο πολλοί ανησυχούν ότι η τιμή του έχει αυξηθεί τόσο γρήγορα που σχηματίζεται μια «φούσκα» στην αγορά. Ο Τζον Μιλς, ειδικός του κλάδου, υπαινίχθηκε ότι το κόστος μιας ουγγιάς χρυσού θα μπορούσε να μειωθεί σε μόλις 1.820 δολάρια τα επόμενα χρόνια.

Αύξηση στις πωλήσεις της Richemont με ώθηση από την Cartier

Κόντρα στην υποχώρηση που καταγράφουν άλλοι οίκοι πολυτελείας κινήθηκαν τα τριμηνιαία αποτελέσματα της Richemont, η οποία ανακοίνωσε αύξηση των πωλήσεων για το σύνολο του έτους. Με ώθηση κυρίως από το εμπορικό σήμα Cartier, ο ελβετικός όμιλος αποδεικνύεται πιο ανθεκτικός από τους αντιπάλους του, όπως η

Ο όμιλος είχε διψήφια αύξηση εσόδων σε όλες σχεδόν τις αγορές πλην Κίνας, κατά το πιο πρόσφατο τρίμηνο.

LVMH. Οι πωλήσεις κατά το έτος που έληξε τον Μάρτιο στη μονάδα κοσμημάτων της Richemont, η οποία περιλαμβάνει επίσης τη Van Cleef & Arpels, αυξήθηκαν κατά 8% σε σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες, όπως ανακοίνωσε η εταιρεία την Παρασκευή, ενώ οι αναλυτές ανέμεναν αύξηση 7,54%. Στο τελευταίο τρίμηνο, τα έσοδα του συγκεκριμένου τμήματος εκτοξεύθηκαν κατά 11%.

Οι μετοχές της Richemont έχουν σημειώσει άνοδο περίπου 15% φέτος, έναντι πτώσης 17% της LVMH.

Η Richemont κατάφερε να μην επηρεαστεί από την κάμψη που παρατηρείται στη ζήτηση για αγαθά πολυτελείας, καθώς βασίζεται στα κοσμήματα, τα οποία είναι λιγότερο εκτεθειμένα στην οικονομική ύφεση και τις τάσεις της μόδας. Επιπλέον, στήριξη στη μετοχή της έδωσε η «στροφή» των επενδυτών προς τα πολύτιμα μέταλλα λόγω της αβεβαιότητας από τον υψηλό πληθωρισμό.

Η αγορά ειδών πολυτελείας προσπαθεί να ανακάμψει από μια περίοδο υποτονικής ανάπτυξης που προκλήθηκε εν μέρει από τους Κινέζους αγοραστές, οι οποίοι έχουν περιορίσει τις δαπανηρές αγορές. Οι προοπτικές του κλάδου έχουν γίνει ακόμη πιο δυσοίωνες από τότε που ο πρόεδρος των ΗΠΑ άρχισε τον περασμένο μήνα να επιβάλλει δασμούς στις εισαγωγές σε όλους τους κλάδους και τις χώρες. Ωστόσο σε μια κλήση με δημοσιογράφους, ο πρόεδρος της Richemont Γιόχαν Ρούπερτ ήταν αισιόδοξος και για τις δύο αυτές βασικές αγορές, λέγοντας ότι βλέπει μια ενδεχόμενη ανάκαμψη στην Κίνα και ότι οι ΗΠΑ χρησιμοποιούν «δασμούς με τρόπο συναλλακτικό» για να διορθώσουν «ανισορροπίες που πρέπει να αντιμετωπιστούν».

Ο όμιλος, του οποίου το τμήμα κοσμημάτων αποτελεί περίπου το 72% των συνολικών πωλήσεων, είχε διψήφια αύξηση των εσόδων σε όλες σχεδόν τις αγορές του κατά το πιο πρόσφατο τρίμηνο. Οι πωλήσεις του ομίλου το τέταρτο τρίμηνο αυξήθηκαν κατά 16% στην Αμερική, κατά 13% στην Ευρώπη και κατά 22% στην Ιαπωνία, ενώ οι πωλήσεις στην περιοχή που περιλαμβάνει την Κίνα μειώθηκαν κατά 7%.

Στην Airbnb για σεφ, φωτογράφο, σπα και ιδιωτικές ξεναγήσεις

Το σχέδιο του Μπράιαν Τσέσκι να δημιουργήσει μια πλατφόρμα για τα πάντα

Είναι φίλος με τον Μπαράκ Ομπάμα, τον Αρνολντ Σβαρτσενέγκερ και τον Σαμ Αλτμαν του ChatGPT και έχει χαρακτηριστεί ως ένας από τους πιο περιζήτητους εργένηδες των ΗΠΑ. Ενας από τους πλουσιότερους ανθρώπους στον κόσμο, ο Μπράιαν Τσέσκι, ο άνθρωπος που άλλαξε για πάντα τον τρόπο που ταξιδεύουμε, φιλοδοξεί τώρα να επανασχεδιάσει ολόκληρη τη ζωή μας.

Ο συνιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της πλατφόρμας Airbnb είναι από τις πιο επιδραστικές προσωπικότητες στη βιομηχανία της τεχνολογίας. Και πλέον ξοδεύει εκατομμύρια δολάρια για να επανασυστήσει την εταιρεία βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων ως μια «εφαρμογή για τα πάντα». Η Amazon ήταν αρχικά ένα ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο προτού γίνει το «κατάστημα για τα πάντα» και η Airbnb μπορεί να επεκταθεί με παρόμοιο τρόπο, λέει με σιγουριά ο Τσέσκι, παρουσιάζοντας ένα όραμα πολλών ετών. Αφού αντιμετώπισε ζητήματα ασφαλείας, αυστηρές ρυθμίσεις στις πόλεις που τη στοχοποίησαν για τη στεγαστική κρίση και τον υπερτουρισμό και το «τσουνάμι» της πανδημίας, η Airbnb περνάει στη νέα εποχή. Δεκαεπτά χρόνια μετά την ίδρυσή της, οι χρήστες της –που ξεπερνούν τα 2 δισεκατομμύρια– θα ανοίγουν πλέον την εφαρμογή όχι μόνο κατά την περίοδο των διακοπών, αλλά και όποτε χρειάζονται φωτογράφο, personal trainer, θεραπείες ευεξίας, σεφ ή ακόμη και μια ιδιωτική ξενάγηση σε κάποιο μουσείο ή καθεδρικό ναό.

Ο Τσέσκι σκέφτηκε ότι αν μπορούσε να μετατρέψει την Airbnb σε ένα «κατάστημα» υπηρεσιών πραγματικού κόσμου, θα την εκτόξευε από μια επιχείρηση 10 δισ. δολαρίων ετησίως σε μια επιχείρηση που θα έμπαινε στο πάνθεον της τεχνολογίας. Το εγχείρημα, αξίας άνω των 200 εκατ. δολαρίων, περιλαμβάνει μια ομάδα 10.000 επαγγελματιών που θα προσφέρουν υπηρεσίες σε 30 χώρες του κόσμου. Το επόμενο στάδιο περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός τόσο ισχυρού προφίλ στην Airbnb που να είναι «σχεδόν σαν διαβατήριο», όπως το θέτει ο Τσέσκι. Και θα ακολουθήσει, τέλος, μια «βουτιά» στην τεχνητή νοημοσύνη: Εμπνευσμένος από τη σχέση του με τον Αλτμαν, ελπίζει να δημιουργήσει τον «απόλυτο τουριστικό πράκτορα», μια εφαρμογή που θα εξυπηρετεί τους πελάτες και τελικά θα τους γνωρίσει τόσο καλά ώστε να σχεδιάζει τα ταξίδια και τις ανάγκες τους, ίσως και... για το υπόλοιπο της ζωής τους.

Ο CEO της Airbnb Μπράιαν Τσέσκι με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης ελπίζει σε επόμενο στάδιο να δημιουργήσει τον «απόλυτο τουριστικό πράκτορα», μια εφαρμογή που θα εξυπηρετεί τους πελάτες και τελικά θα τους γνωρίζει τόσο καλά, ώστε να σχεδιάζει τα ταξίδια και τις ανάγκες τους, ίσως και... για το υπόλοιπο της ζωής τους.

Είναι ένα στοίχημα που μόνο ο Μπράιαν Τσέσκι θα μπορούσε να κερδίσει, σημειώνει η Wall Street Journal, και αυτό όχι μόνον επειδή είναι ένας ανησυχος ηγέτης που μένει ξύπνιος μέχρι αργά κάνοντας σχέδια. Αλλά και γιατί πιστεύει ότι μόνο ένας ιδρυτής έχει ό,τι χρειάζεται για να βρει τον δρόμο προς το μέλλον. Ο 43χρονος Τσέσκι, ο οποίος δεν αυτοπροσδιορίζεται ως επιχειρηματίας, θαυμάζει τον Στιβ Τζομπς και τον Γουόλτ Ντίσνεϊ επειδή «βρέθηκαν στη διασταύρωση της τέχνης και της τεχνολογίας». Ο ίδιος μάλιστα θεωρεί τον εαυτό του σχεδιαστή. «Ένα σχεδιαστή που του έχει δοθεί ένας από τους μεγαλύτερους καμβάδες στον κόσμο». Το πρώτο πράγμα που θυμάται, άλλωστε, είναι να προσπαθεί να σχεδιάσει μια αμερικανική μητρόπολη. «Προσπάθησα να επανασχεδιάσω την πόλη του Σεντ Λούις όταν ήμουν 7 ετών», λέει.

Γιος δύο κοινωνικών λειτουργών, ο Τσέσκι μεγάλωσε στη Νισκαγιούνα της Νέας Υόρκης και άρχισε από νωρίς να πειραματίζεται λόγου χάριν με τα αθλητικά παπούτσια του, ξανασχεδιάζοντάς τα. Καθώς μεγάλωνε, ζητούσε από τον «Αγιο Βασίλη» κακοσχεδιασμένα παιχνίδια ώστε να τα βελτιώσει. Και μέχρι την ηλικία των 11 ετών ρωτούσε τους γείτονές του αν μπορεί να επανασχεδιάσει την αυλή τους. Ως έφηβος, έπεισε τον πατέρα του να αγοράσει μετοχές της Disney, ώστε να έχει πρόσβαση στις ετήσιες εκθέσεις της εταιρείας και να μελετήσει τις αρχιτεκτονικές απεικονίσεις... θεματικών πάρκων. Το πάθος του τον οδήγησε τελικά να σπουδάσει βιομηχανικό σχέδιο στο Ρόουντ Αϊλαντ, όπου και γνώρισε τον συνιδρυτή της Airbnb, Τζο Γκέμπια. Αφού αποφοίτησαν από το πανεπιστήμιο, μετακόμισαν στο Σαν Φρανσίσκο, όπου μοιράστηκαν ένα διαμέρισμα. Το 2007, όταν πραγματοποιήθηκε στην πόλη ένα συνέδριο, τα ξενοδοχεία ήταν πλήρη και οι δύο συγκάτοικοι σκέφτηκαν να υπενοικιάσουν το διαμέρισμά τους για να βγάλουν χρήματα. Μέχρι το 2008 είχαν κατοχυρώσει το όνομα airbedandbreakfast.com, απέκτησαν έναν ακόμη συνεργάτη, τον Νέιθαν Μπλεχάρτσικ, και τα υπόλοιπα είναι ιστορία.

Μέχρι σήμερα η Airbnb παραμένει σημείο αναφοράς στη Σίλικον Βάλεϊ. Η νεοφυής επιχείρηση έφτασε από τρία κρεβάτια σε δισεκατομμύρια πωλήσεις μέσα σε μία δεκαετία, ενώ ποτέ καμία άλλη εταιρεία δεν είχε βγάλει τόσο πολλά χρήματα από... μπάτσελορ πάρτι. Οταν ρωτούν τον Τσέσκι πώς θα χαρακτήριζε την Airbnb σήμερα, εταιρεία φιλοξενίας, ταξιδιών, τεχνολογίας ή επιχείρηση lifestyle, απαντάει ότι δραστηριοποιείται «στον κλάδο της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης. Βασίζεται στην ιστορία φιλοξενίας από άνθρωπο σε άνθρωπο. Νομίζω ότι αυτό ακριβώς κάνει η Airbnb».

Οι βαθύπλουτοι εξακολουθούν να ξοδεύουν σε είδη πολυτελείας

Αυξημένη ζήτηση για ξενοδοχεία χλιδής και Ferrari παρά την αβεβαιότητα

Η ιταλική εταιρεία σπορ αυτοκινήτων Ferrari ανακοίνωσε καθαρά κέρδη 412 εκατ. ευρώ το πρώτο τρίμηνο από 352 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, καθώς τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 13% σε 1,79 δισ. ευρώ.

Η ακριβή σαμπάνια συνεχίζει να ρέει, τα αυτοκίνητα πολυτελείας συνωστίζονται σε ακριβούς προορισμούς και οι κρατήσεις στα ξενοδοχεία της χλιδής καταγράφουν σημαντική αύξηση. Με άλλα λόγια, ο πληθωρισμός, η αβεβαιότητα που προκάλεσαν στο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα οι δασμοί που ανακοίνωσε ο Ντόναλντ Τραμπ και οι αναταράξεις στην εφοδιαστική αλυσίδα φαίνεται πως δεν «αγγίζουν» τους βαθύπλουτους του πλανήτη, οι οποίοι εξακολουθούν να ξοδεύουν τρελά για κάθε πολυτέλεια, όπως δείχνουν μεταξύ άλλων οι πωλήσεις σε ιστορικούς οίκους μόδας και premium αυτοκινητοβιομηχανίες.

Ενδεικτικό είναι ότι οι πολυτελείς μάρκες εκφράζουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη από τις αντίστοιχες της λεγόμενης «Main Street» που παλεύουν με τους δασμούς και τους ανήσυχους αγοραστές, τάση που υποδηλώνει ότι οι

Το κορυφαίο 10% των πλουσιότερων Αμερικανών αύξησε τις δαπάνες του κατά 58% στην τετραετία έως τον Σεπτέμβριο του 2024, σύμφωνα με τη Moody's Analytics.

«Κροίσοι» θα μπορούσαν να στηρίξουν μια οικονομική ύφεση, τουλάχιστον για λίγο, αλλά προδίδει επίσης ένα ασταθές σύστημα, σημειώνει το Reuters.

Οπως και να 'χει, η κορυφή της πυραμίδας της χλιδής είναι άτρωτη μέχρι στιγμής στην οικονομική κρίση. Η ιταλική εταιρεία σπορ αυτοκινήτων Ferrari αψηφώντας την τάση των εταιρειών να μη δίνουν στη δημοσιότητα οικονομικά στοιχεία, διατήρησε τις προβλέψεις της για ολόκληρο το 2025, καθώς οι αυξημένες παραδόσεις αυτοκινήτων και οι αιτήσεις των πελατών για προσαρμογές βοήθησαν στην επίτευξη κερδών που ξεπέρασαν τις προβλέψεις κατά το πρώτο τρίμηνο. Ο κολοσσός ανακοίνωσε καθαρά κέρδη 412 εκατ. ευρώ από 352 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, καθώς τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 13% σε 1,79 δισ. ευρώ.

Ο οικονομικός διευθυντής της Hermes, Ερίκ ντε Αλγκουέ, την ίδια ώρα δήλωσε ότι η εταιρεία του απλώς θα χρεώνει περισσότερα για τα μεταξωτά μαντίλια της, προκειμένου να αντισταθμίσει τους εισαγωγικούς δασμούς των ΗΠΑ. Ενώ η ιταλική μάρκα πολυτελείας Brunello Cucinelli που πουλάει ανδρικά, γυναικεία ρούχα και αξεσουάρ από κασμίρ, αναμένει αύξηση πωλήσεων 10% τόσο φέτος όσο και του χρόνου.

Αντίθετα, οι γαλλικές Kering και η Moet Hennessy Louis Vuitton, που πωλούν πιο προσιτά είδη πολυτελείας, ήταν λιγότερο αισιόδοξες. Για τους αναλυτές είναι μία υπενθύμιση ότι η σπανιότητα και η κατασκευαστική δεξιοτεχνία δικαιολογούν τις ολοένα και υψηλότερες τιμές για ένα μικρότερο, αλλά ιδιαίτερα εκλεκτικό κοινό. Η Ferrari λόγου χάρη περιορίζει την παραγωγή, οι πελάτες της Hermes περιμένουν χρόνια στις λίστες αναμονής για μία τσάντα Birkin, ενώ οι μόδιστροι της Cucinelli κοστολογούν 8.500 δολάρια ένα παλτό.

Ο δείκτης που παρακολουθεί τις μεγαλύτερες μετοχές πολυτελείας της Ευρώπης έχει ξεπεράσει τον δείκτη S&P 500 κατά περίπου 80 ποσοστιαίες μονάδες την τελευταία δεκαετία. Αυτό το μοτίβο εκτείνεται πέρα από τη μόδα και τα αυτοκίνητα. Τα πολυτελή ξενοδοχεία έχουν καταγράψει 6% περισσότερα έσοδα ανά δωμάτιο φέτος, ενώ τα πιο «ταπεινά» καταλύματα υπέστησαν μειώσεις, σύμφωνα με την εταιρεία ερευνών φιλοξενίας STR. Με αξία 7 δισ. δολαρίων, η Life Time, της οποίας οι συνδρομές σε γυμναστήρια υψηλής ποιότητας ξεκινούν από 200 δολάρια μηνιαίως, έχει αυξηθεί κατά 85% από την αρχική δημόσια προσφορά της τον Οκτώβριο του 2021. Στο ίδιο διάστημα, η αλυσίδα εκπτώσεων Planet Fitness αξίας 8 δισ. δολαρίων, σημείωσε κέρδη μόλις 28%.

Η τάση αυτή αντικατοπτρίζει επίσης ένα διευρυνόμενο χάσμα. Το κορυφαίο 10% των πλουσιότερων Αμερικανών αύξησε τις δαπάνες του κατά 58% στην τετραετία έως τον Σεπτέμβριο του 2024, σύμφωνα με τη Moody's Analytics. Την ίδια στιγμή, η αύξηση της κατανάλωσης από όλους τους άλλους μόλις ξεπέρασε τον πληθωρισμό 21% που καταγράφηκε κατά την ίδια περίοδο. Η αγοραστική δύναμη των πλουσιότερων καταναλωτών επεκτείνεται επίσης, με την καθαρή περιουσία του κορυφαίου 10% να αυξάνεται κατά 40%, ή περισσότερο από 30 τρισ. δολάρια, από το 2019 έως το 2024, σύμφωνα με στοιχεία της Fed. Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα της UBS δείχνει ότι το πλουσιότερο 1,5% του πληθυσμού κατέχει 214 τρισ. δολάρια, ή περίπου το μισό της παγκόσμιας καθαρής περιουσίας, ενώ το κατώτερο 40% είχε συνολικά περιουσία μόλις 2,4 τρισ. δολαρίων.

Δεν είναι περίεργο που οι κολοσσοί λιανικού εμπορίου από την Target μέχρι τη Macy's λένε ότι οι αγοραστές επιλέγουν ήδη φθηνότερα προϊόντα. Οι υψηλότεροι δασμοί μάλιστα απειλούν να επιταχύνουν την τάση, αυξάνοντας το κόστος για τους καταναλωτές που μόλις τα βγάζουν πέρα. Ο κίνδυνος είναι ότι οι οικονομίες που βασίζονται τόσο πολύ στους πλουσιότερους δεν είναι μόνο άνισες, αλλά και μη βιώσιμες.

REUTERS

Οι δασμοί απομακρύνουν την αναγέννηση της αμερικανικής βιομηχανίας

Ο Ντόναλντ Τραμπ λέει ότι οι δασμοί του θα φέρουν μια «αναγέννηση της βιομηχανίας». Ωστόσο οι δασμοί από μόνοι τους καθιστούν αυτό το μεγαλειώδες έργο ακόμα δυσκολότερο. Προκειμένου να χτίσουν και να επεκτείνουν τα εργοστάσιά τους, οι επιχειρήσεις χρειάζονται μηχανήματα και πρώτες ύλες, εκ των οποίων πολλές είναι εισαγόμενες και παρά τη σχετική αποκλιμάκωση του εμπορικού πολέμου, υπόκειται σε τιμωρητικούς δασμούς. Αυτό αυξάνει τα προβλήματα που ήδη εμπόδιζαν την υλοποίηση της δέσμευσης του Τραμπ για βιομηχανοποίηση των ΗΠΑ, όπου από το 1979 έχουν χαθεί 6,8 εκατ. θέσεις στη βιομηχανία, καθώς αυξήθηκε η αυτοματοποίηση και η παραγωγή μετακινήθηκε σε φθηνότερες χώρες.

Ελλείψεις εργαζομένων, ακριβότερο εργατικό δυναμικό, παγκοσμιοποιημένες εφοδιαστικές αλυσίδες: η πανδημία

Οι επιχειρήσεις χρειάζονται εισαγόμενα μηχανήματα και πρώτες ύλες που έχουν ακριβύνει λόγω των μέτρων Τραμπ.

ανέδειξε ήδη τις τεράστιες προκλήσεις της επαναφοράς των εργοστασίων στις ΗΠΑ. Τώρα, η χαοτική αναδιάταξη της εμπορικής πολιτικής από τον Τραμπ ενέτεινε την αβεβαιότητα ανάμεσα στους παραγωγούς, οι οποίοι χρειάζονται κάποιες εγγυήσεις σε ό,τι αφορά τους δασμούς –πόσο υψηλοί θα είναι και για πόσο καιρό θα εφαρμόζονται– προτού κάνουν μακροχρόνιες επενδύσεις. Δημοκρατικοί και Ρεπουμπλικανοί πρόεδροι που έχουν περάσει από τον Λευκό Οίκο προσπάθησαν να αναβιώσουν

Η κυβέρνηση Τραμπ κάνει λόγο για ανακοινώσεις εταιρειών που επενδύουν στις ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης της Apple για 500 δισ. δολ.

την αμερικανική βιομηχανία, όπου η απασχόληση κορυφώθηκε το 1979, αλλά τώρα αποτελεί μόλις το 8% του συνολικού εργατικού δυναμικού. Ο κλάδος μετρούσε σχεδόν μισό εκατομμύριο κενές θέσεις τον Μάρτιο και σύμφωνα με ανάλυση της Deloitte την επόμενη δεκαετία ενδέχεται να μείνουν κενές 1,9 εκατ. θέσεις στη βιομηχανία.

Ο Λευκός Οίκος επικαλείται έρευνες που καταλήγουν στο ότι οι δασμοί της πρώτης θητείας του Τραμπ δημιούργησαν χιλιάδες θέσεις εργασίας. Ωστόσο άλλες έρευνες από τη Fed υπολογίζουν ότι οι δασμοί οδήγησαν σε περισσότερες απώλειες παρά προσθήκες στο εργατικό δυναμικό της βιομηχανίας λόγω του αυξημένου κόστους εισαγωγής και των τιμωρητικών δασμών που επέβαλαν οι άλλες χώρες. Επίσης, στην πρώτη θητεία του Τραμπ εκτιμάται ότι επηρεάστηκαν τουλάχιστον 231.000 θέσεις από τις εταιρείες που μετέφεραν τις δραστηριότητές τους εκτός ΗΠΑ. Η κυβέρνηση Τραμπ κάνει λόγο για ανακοινώσεις εταιρειών που επενδύουν στις ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης της Apple για 500 δισ. δολάρια. Σύμφωνα με το Bloomberg, πολλές από αυτές τις ανακοινώσεις είτε δεν έχουν οριστικοποιηθεί είτε βρίσκονταν προ πολλού σε φάση υλοποίησης. Σε γενικές γραμμές, οι εταιρείες που θα μπορούσαν να μετακινήσουν την παραγωγή τους έχουν «παγώσει» τις διαδικασίες, διότι δεν ξέρουν αν οι δασμοί είναι μόνιμοι ή απλώς χρησιμοποιούνται ως μοχλός για διαπραγμάτευση εμπορικών συμφωνιών.

Στελέχη της βιομηχανίας αναφέρουν ότι επιπλέον αποθαρρυντικοί παράγοντες επαναφοράς της παραγωγής στις ΗΠΑ είναι το υψηλότερο κόστος εργασίας και συμμόρφωσης με τους κανονισμούς των ΗΠΑ, καθώς και η έλλειψη επαρκών υποδομών.

Η Novo χάνει τη μάχη στα φάρμακα κατά της παχυσαρκίας

Η Novo Nordisk αποφάσισε να απομακρύνει τον διευθύνοντα σύμβουλο Λαρς Φρούεργκαρντ Γιόργκενσεν, ο οποίος θεωρήθηκε υπεύθυνος για την πτώση της τιμής της μετοχής εν μέσω του εντεινόμενου ανταγωνισμού γύρω από τις θεραπείες της παχυσαρκίας. Η δανέζικη εταιρεία δήλωσε ότι ο Γιόργκενσεν αποχωρεί κατόπιν κοινής συμφωνίας με το διοικητικό συμβούλιο, αν και θα συνεχίσει ως επικεφαλής «για μια περίοδο που θα βοηθήσει στην ομαλή μετάβαση σε νέα ηγεσία». Η αναζήτηση νέου επικεφαλής έχει ξεκινήσει, ανέφερε η εταιρεία σε ανακοίνωσή της την Παρασκευή. Η κίνηση αυτή ακολουθεί την πτώση της τιμής της

Απομακρύνεται ο CEO μετά την πτώση στην τιμή της μετοχής της εταιρείας κατά 53% τους τελευταίους 12 μήνες.

μετοχής της εταιρείας κατά 53% τους τελευταίους 12 μήνες λόγω των αποτυχιών στις δοκιμές νέων φαρμάκων για την απώλεια βάρους και του αυξανόμενου ανταγωνισμού από την Eli Lilly & Co. «Λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες προκλήσεις της αγοράς, την πτώση της τιμής της μετοχής και την επιθυμία του Ιδρύματος Novo Nordisk, το διοικητικό συμβούλιο της Novo Nordisk και ο Λαρς Φρούεργκαρντ Γιόργκενσεν κατέληξαν από κοινού στο συμπέρασμα ότι η δρομολόγηση της διαδοχής του διευθύνοντος συμβούλου είναι προς το συμφέρον της εταιρείας και των μετόχων της», αναφέρεται στην ανακοίνωση της εταιρείας. Το ίδρυμα, ένας φιλανθρωπικός όμιλος που ελέγχει τη φαρμακοβιομηχανία, ξεκίνησε διάλογο με το διοικητικό συμβούλιο της Novo «σχετικά με την επιτάχυνση της διαδοχής του διευθύνοντος συμβούλου», δήλωσε η Novo. Η Novo λάνσαρε πρώτη το φάρμακο Wegovy και το «αδελφό» του Ozempic για τον διαβήτη, αλλά η εταιρεία αντιμετωπίζει πλέον τον ανταγωνισμό της Lilly. Το φάρμακο Zepbound προηγείται τώρα στις συνταγογραφήσεις για παχυσαρκία και η έκδοση του φαρμάκου για διαβήτη της Lilly, το Mounjaro, αναμένεται να φτάσει το Ozempic μέχρι τον επόμενο Αύγουστο, σύμφωνα με την BMO Capital Markets.

Ο Γιόργκενσεν εργάζεται στη Novo από το 1991 και διορίστηκε διευθύνων σύμβουλος τον Ιανουάριο του 2017. Η κεφαλαιοποίηση της εταιρείας έχει υπερτριπλασιαστεί κατά τη διάρκεια της θητείας του.

Το φάρμακο Zepbound της Lilly προηγείται πλέον στις συνταγογραφήσεις για παχυσαρκία του Wegovy της Novo Nordisk.

Κατά της απαγόρευσης

Ο πρώην πρωθυπουργός της Δανίας Αντερς Φογκ Ράσμουσεν τάχθηκε υπέρ της κατάργησης της «γελοίας απαγόρευσης» που ισχύει στη χώρα του για την πυρηνική ενέργεια και εξήγησε πως «πρέπει να έχουμε κάποια ενέργεια που δεν βασίζεται στα ορυκτά καύσιμα και είναι γελοίο να αποκλείουμε εκ των προτέρων την πυρηνική ενέργεια».

2

δισ. ευρώ περίπου θα διαθέσει το βελγικό κράτος για το κόστος που θα έχει η παράταση ζωής δύο αντιδραστήρων του.

Οι διακοπές ρεύματος

Παρεμβαίνοντας στη συζήτηση για τα αίτια της γενικής διακοπής ρεύματος που έπληξε προσφάτως την Ισπανία, ο πρωθυπουργός Πέδρο Σάντσεθ τόνισε πως δεν υπάρχουν «στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι η παρουσία περισσότερης πυρηνικής ενέργειας στο δίκτυο θα μπορούσε να είχε αποτρέψει μια διακοπή ρεύματος».

10%

της ηλεκτρικής ενέργειας παγκοσμίως παράγεται από πυρηνικούς αντιδραστήρες, σύμφωνα με τη Διεθνή Υπηρεσία Ενέργειας (IEA).

Διάλογος χωρίς ταμπού

Μετά τη συμφωνία ανάμεσα στο Βέλγιο και στη γαλλική Engie για την παράταση ζωής δύο αντιδραστήρων, η Βελγίδα υπουργός Ενέργειας Τίνε βαν ντερ Στράτεν υπογράμμισε πως «η συμφωνία αποτελεί παράδειγμα αλλαγής πολιτικής και στέλνει το μήνυμα ότι το Βέλγιο εγκαινιάζει διάλογο για το μελλοντικό μείγμα ενέργειας χωρίς ταμπού».

Επιστροφή στην πυρηνική ενέργεια

Η Ε.Ε. εγκρίνει την παράταση λειτουργίας αντιδραστήρων, νέες επενδύσεις σχεδιάζει η «πράσινη» Δανία

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Μέσα σε ένα εκρηκτικό μείγμα διπλής κρίσης, ενεργειακής και κλιματικής, και με αδήριτη ανάγκη να αντιμετωπιστεί η κλιματική κρίση που πιέζει ασφυκτικά τις περισσότερες οικονομίες ανά τον κόσμο, όλα δείχνουν πως τα επόμενα χρόνια θα εκτοξευθεί στα ύψη η ζήτηση για καθαρή ενέργεια. Η συγκυρία έχει προ πολλού αναγκάσει πολλές χώρες να επανεξετάσουν την αφοριστική στάση κατά της πυρηνικής ενέργειας που έχουν υιοθετήσει από τον Μάρτιο του 2011 ως συνεπακόλουθο της πυρηνικής τραγωδίας στη Φουκουσίμα της Ιαπωνίας. Ευρωπαϊκές χώρες έχουν αρχίσει να αναθεωρούν τις αποφάσεις που έλαβαν έκτοτε να παροπλίσουν τους πυρηνικούς αντιδραστήρες τους και να αποκλείσουν την πιο διχαστική πηγή ενέργειας από το μείγμα με το οποίο παράγουν ηλεκτρισμό για την κάλυψη των αναγκών τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υποστηρίξει την τάση για επανεξέταση των αμφιλεγόμενων αυτών αποφάσεων, δίνοντας την έγκρισή της στη χρηματοδότηση που προϋπέθετε η συντήρηση και ανακαίνιση πυρηνικών αντιδραστήρων προκειμένου να παραταθεί η λειτουργία τους.

Ως επιταχυντής της διαδικασίας έχει, άλλωστε, λειτουργήσει τα τελευταία χρόνια η επιθετική παρέμβαση της τεχνητής νοημοσύνης, καθώς τα ενεργοβόρα κέντρα δεδομένων πρέπει να τροφοδοτούνται με ηλεκτρική ενέργεια 24 ώρες το 24ωρο. Εχουν, έτσι, εξωθήσει τους τεχνολογικούς κολοσσούς που τα λειτουργούν, την Google και τη Microsoft, πολλές άλλες εταιρείες, αλλά και τον Μπιλ Γκέιτς προσωπικά, να συνταχθούν με το μέτωπο υπέρ της στροφής στην πυρηνική ενέργεια. Τον καταλύτη για τη στροφή της Ευρώπης στην πυρηνική ενέργεια ενδέχεται, όμως, να αποτελέσει το πρωτοφανές μπλακ άουτ που πριν από τρεις εβδομάδες προκάλεσε χάος στην Ισπανία και την Πορτογαλία. Η αμφιλεγόμενη μορφή ενέργειας που προβληματίζει επί χρόνια, καθώς παρουσιάζεται από τους οπαδούς της ως καθαρή μορφή ενέργειας πολύτιμη για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αλλά και ως κίνδυνος αφανισμού της ανθρωπότητας από τους πολέμιούς της, αρχίζει να εμφανίζεται ως λύση σε ολοένα και περισσότερα προβλήματα. Στην Ισπανία, που έχει από το 2019 αποφασίσει να παροπλίσει μέχρι το 2035 όσους πυρηνικούς αντιδραστήρες παραμένουν ακόμη σε λειτουργία, το σοκ που γνώρισε η χώρα στις 28 Απριλίου έχει προκαλέσει έντονο προβληματισμό και έχει ενισχύσει την επιχειρηματολογία όσων υποστηρίζουν τη στροφή στην πυρηνική ενέργεια.

Google, Microsoft και πολλές άλλες εταιρείες έχουν συνταχθεί με το μέτωπο υπέρ της στροφής στην πυρηνική ενέργεια, λόγω των ενεργοβόρων data centers.

Καταλύτης εξελίξεων το πρωτοφανές μπλακ άουτ, που πριν από τρεις εβδομάδες προκάλεσε χάος στην Ισπανία και στην Πορτογαλία.

Με τις έρευνες για τα αίτια του αδιανόητου έως τώρα συμβάντος να βρίσκονται σε εξέλιξη, πολλοί διατύπωσαν την άποψη ότι το μπλακ άουτ οφειλόταν στην υπερβολική εξάρτηση του δικτύου από τις ανανεώσιμες πηγές, που δεν αποτελούν σταθερή πηγή ενέργειας. Υποστηρίζουν, έτσι, πως η πυρηνική ενέργεια θα ήταν η αξιόπιστη εναλλακτική που θα μπορούσε να διασφαλίσει τη σταθερότητα στο δίκτυο. Και το λόμπι που υποστηρίζει την πυρηνική ενέργεια καλεί την κυβέρνηση να αναθεωρήσει την απόφασή της για τερματισμό της λειτουργίας των πυρηνικών αντιδραστήρων.

Ισως στη χώρα της Ιβηρικής να είναι ακόμη ισχυρές οι αντιστάσεις, καθώς η κυβέρνηση Σάντσεθ επιμένει στην αρνητική στάση της και εμμένει στο σχέδιο που έχει χαράξει από το 2019 να παράγει το 81% της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μέχρι το τέλος της δεκαετίας. Την ίδια στιγμή, όμως, οδεύει προς μια θεαματική αναθεώρηση της αρνητικής στάσης η «πράσινη» Δανία, η χώρα που έχει απαγορεύσει τους πυρηνικούς αντιδραστήρες από το 1985, χρονολογία ορόσημο, αν σκεφτεί κανείς πως η σχετική απόφαση ελήφθη ένα χρόνο προτού συμβεί το ιστορικής σημασίας ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό του Τσερνόμπιλ στην Ουκρανία.

Μέσα στην εβδομάδα ο Δανός υπουργός Ενέργειας και Κλίματος, Λας Ογκόρ, ανακοίνωσε πως η κυβέρνηση εξετάζει τα πιθανά οφέλη που μπορούν να της προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες πυρηνικής ενέργειας και προσανατολίζεται στην κατάργηση της απαγόρευσης. Μιλώντας στον Τύπο της Δανίας δήλωσε πως η κυβέρνηση διαπιστώνει τις σημαντικές εξελίξεις στις τεχνολογίες πυρηνικής ενέργειας και ενδέχεται να επενδύσει σύντομα σε μικρούς πυρηνικούς αντιδραστήρες νέας γενιάς. Αναφερόταν στους μικρούς αντιδραστήρες που έχουν περιορισμένο κόστος και μικρότερα χρονικά διαστήματα κατασκευής, σε σύγκριση με τους παραδοσιακούς αντιδραστήρες μεγάλης κλίμακας. Ο Δανός υπουργός δεν παρέλειψε, βέβαια, να υπογραμμίσει πως η κυβέρνηση δεν θα αρκεστεί στο δυναμικό αυτών των αντιδραστήρων, αλλά «θα εξετάσει και το τι συνεπάγεται κάτι τέτοιο για την κοινωνία της Δανίας». Η στροφή της σκανδιναβικής χώρας αποτελεί σημάδι των καιρών, καθώς πρόκειται για μία από τις χώρες της Ευρώπης με τη μεγαλύτερη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και με τη μεγαλύτερη εταιρεία αιολικής ενέργειας στον κόσμο, την rsted.

Σύμφωνα με τη Διεθνή Υπηρεσία Ενέργειας, το 80% της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στη Δανία προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές, αιολική, βιοκαύσιμα και ηλιακή ενέργεια. Αν υλοποιηθούν τα σχέδια που εξέφρασε ο Δανός υπουργός, θα αποτελέσουν σαφές μήνυμα για την υπόλοιπη Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο.

37

πυρηνικοί αντιδραστήρες έχουν κλείσει στην Ευρώπη μετά το ατύχημα της Φουκουσίμα το 2011

22,8%

της ηλεκτρικής ενέργειας της Ε.Ε. παράγεται από πυρηνική ενέργεια

Η παραγωγή πυρηνικής ενέργειας στην Ευρώπη

% ποσοστά της πυρηνικής ενέργειας στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας

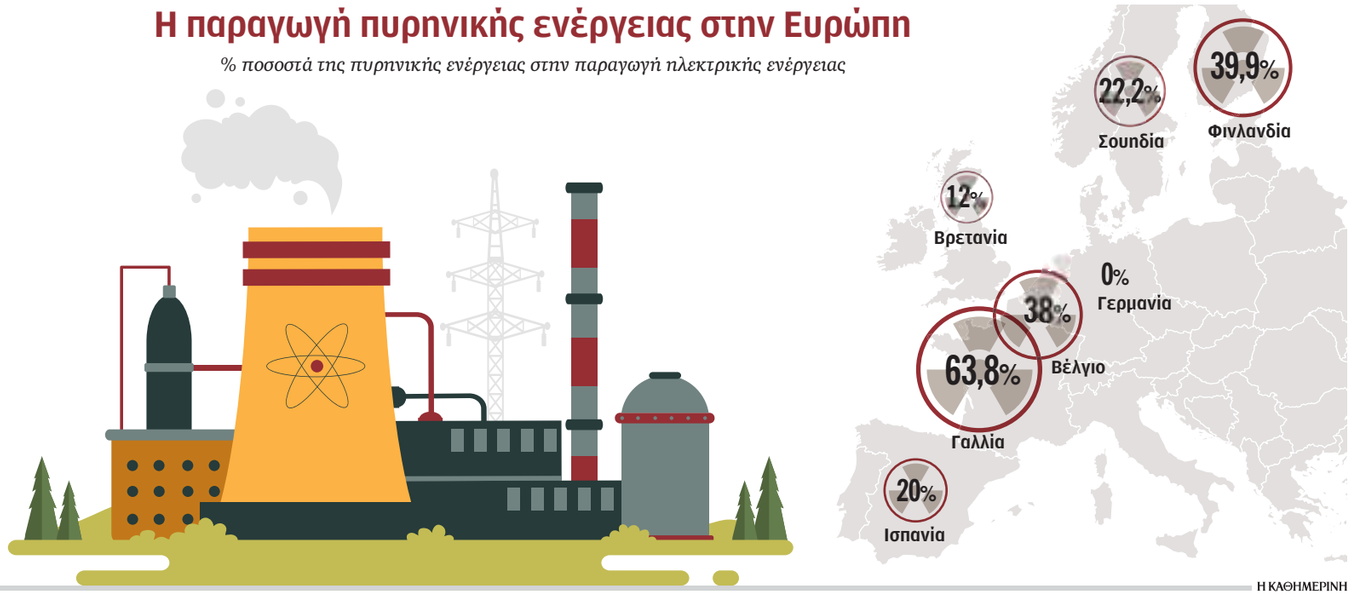

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Δύο νέες κολοσσιαίες μονάδες στη Βρετανία

Η Amazon συγκαταλέγεται στους κολοσσούς που έχουν ταχθεί ανοικτά υπέρ της πυρηνικής ενέργειας και συνεργάζεται ήδη με εταιρείες πυρηνικών αντιδραστήρων για την κατασκευή μικρών πυρηνικών μονάδων στην Ουάσιγκτον και τη Βιρτζίνια. Αναμένεται να συνεργαστεί σύντομα με τη Rolls Royce, η οποία κατασκευάζει δικό της μικρό πυρηνικό αντιδραστήρα στις ΗΠΑ. Στον όμιλο της Amazon ανήκει η Amazon Web Services, που σχεδιάζει για την επόμενη τετραετία να επενδύσει σε νέα κέντρα δεδομένων στη Βρετανία 8 δισ. στερλίνες, ποσό αντίστοιχο περίπου των 9,5 δισ. ευρώ. Και ο Ματ Γκάρμαν, επικεφαλής της Amazon Web Services, έχει απευθύνει έκκληση στην κυβέρνηση της Βρετανίας να χρησιμοποιήσει περισσότερο την πυρηνική ενέργεια προκειμένου να τροφοδοτήσει με ενέργεια τα κέντρα δεδομένων που χρειάζονται για την τεχνητή νοημοσύνη. Η AWS είναι πρώτη στον κόσμο ως προς τον όγκο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που αγοράζει και έχει χρηματοδοτήσει πάνω από 40 σχέδια αιολικών και ηλιακών πάρκων στη Βρετανία. Η προτροπή για τη χρήση περισσότερης πυρηνικής ενέργειας σχετίζεται με το γεγονός ότι τα 500 κέντρα δεδομένων που λειτουργούν στη χώρα καταναλώνουν το 2,5% της ηλεκτρικής ενέργειας της Βρετανίας. Την ίδια στιγμή, τα 80 αντίστοιχα κέντρα δεδομένων της Ιρλανδίας καταναλώνουν το 21% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά εκτιμάται πως θα αυξηθούν στο 6% και το 30% αντιστοίχως μέχρι το τέλος της δεκαετίας. Και η εταιρεία διαχείρισης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας στη Βρετανία υπολογίζει πως μέχρι το 2050 τα κέντρα δεδομένων θα καταναλώνουν όση ενέργεια χρησιμοποιούν σήμερα όλες οι βιομηχανικές μονάδες της χώρας. Την άποψη του Γκάρμαν συμμερίζεται ο Αλεξ Χίσχολμ, επικεφαλής της θυγατρικής της Electricite de France (EdF) στη Βρετανία. Ο ενεργειακός κολοσσός Electricite de France της Γαλλίας κατασκευάζει μια κολοσσιαία πυρηνική μονάδα στο Σόμερσετ της Βρετανίας και αναμένεται σύντομα να κλείσει συμφωνία για την κατασκευή μιας άλλης αντίστοιχης μονάδας στο Σάφολκ. Το Βέλγιο διασφάλισε, άλλωστε, την έγκριση της Κομισιόν τον Φεβρουάριο για να χορηγήσει κρατική ενίσχυση στη γαλλική ενεργειακή Engie η οποία έχει αναλάβει τις αναγκαίες εργασίες για να παρατείνει κατά 10 χρόνια τη λειτουργία δύο πυρηνικών σταθμών της χώρας. Στη Γερμανία, που έχει πλέον παροπλίσει όλους τους πυρηνικούς της αντιδραστήρες έπειτα από σχετική απόφαση που ελήφθη επί καγκελαρίας Μέρκελ, ο προβληματισμός είναι έντονος, καθώς οι βιομηχανίες της βρέθηκαν σε δεινή θέση και μαζί με αυτές και γενικότερα η οικονομία της, όταν κόπηκε η ροή του ρωσικού αερίου, συνεπακόλουθο της ρήξης με τη Ρωσία μετά την εισβολή της στην Ουκρανία.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΤΑΛΜΟΝ ΤΖΟΖΕΦ ΣΜΙΘ / NEW YORK TIMES**

Οικονομική δυσαρέσκεια σε μια πλούσια Αμερική

Η Αμερική είναι πιο ευημερούσα από ποτέ. Ο καθαρός πλούτος των νοικοκυριών έφτασε σε νέο ιστορικό υψηλό το 2024. Το ποσοστό ανεργίας έχει αυξηθεί λίγο πάνω από το ιστορικό χαμηλό προ τριετίας. Και το συνολικό χρέος των νοικοκυριών σε σύγκριση με τα περιουσιακά στοιχεία αγγίζει επίσης ιστορικό χαμηλό. Αλλά ακόμη και μια χώρα αφθονίας έχει μειονεκτήματα.

Η οικονομία των ΗΠΑ παραμένει βαθιά άνιση, με τεράστια κενά στον πλούτο και την οικονομική ασφάλεια, που επιμένουν ακόμη και όταν ο πληθωρισμός έχει υποχωρήσει και τα εισοδήματα έχουν αυξηθεί. Και τα δεδομένα που έχουν σχεδιαστεί για να περιγράψουν τον συνολικό πληθυσμό μπορεί να συγκαλύπτουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ένα ευρύ φάσμα Αμερικανών, ειδικά εκείνοι που βρίσκονται στο χαμηλότερο εισοδηματικό φάσμα.

Το μερίδιο του πλούτου που κατέχουν οικογένειες στο ανώτερο 10% έχει φτάσει το 69%, ενώ το μερίδιο που κατέχουν οι οικογένειες στο χαμηλότερο 50% είναι μόνο 3%, σύμφωνα με το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου. Και ενώ ο πλούτος έχει αυξηθεί για το λιγότερο πλούσιο μισό του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια, μεγάλο μέρος της ανόδου έχει εγκλωβιστεί σ' αυτό που οι αναλυτές αποκαλούν «μη ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία» –κέρδη σε τιμές κατοικιών και χαρτοφυλάκια μετοχών– τα οποία δεν μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά για να πληρωθούν οι λογαριασμοί και τα έξοδα που είναι πολύ υψηλότερα. Αν και το κατώτερο 50% κατέχει μόνο το 1% του συνόλου του πλούτου των χρηματοπιστωτικών αγορών, έξι στους δέκα ενήλικες κατέχουν κάποιο ποσό μετοχών. Ενα ευρύ φάσμα Αμερικανών μπορεί να είναι απογοητευμένο από την έλλειψη πρόσβασης σ' αυτόν τον μη ρευστό πλούτο, λέει ο Ντέιβιντ Σάλιβαν διευθυντής έρευνας στο Ινστιτούτο JPMorgan Chase. Παρά την αύξηση του συνολικού πλούτου, η οικονομική εμπιστοσύνη των αμερικανικών νοικοκυριών δεν έχει επιστρέψει στα επίπεδα προ πανδημίας. Αυτό συνέβαινε ακόμη και πριν οι αναγνώσεις του καταναλωτικού συναισθήματος –μαζί με το χρηματιστήριο– μετριαστούν από την προοπτική ενός παγκόσμιου εμπορικού πολέμου από τους δασμούς του Τραμπ. Αλλά αυτό που είναι επίσης εντυπωσιακό είναι το αυξανόμενο χάσμα στις αντιλήψεις ως προς τις εισοδηματικές γραμμές.

Το μερίδιο του πλούτο που κατέχουν οι οικογένειες στο χαμηλότερο 50% είναι μόνο 3%.

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια η μηνιαία έρευνα του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν έδειξε ότι όσοι βρίσκονται στο χαμηλότερο εισοδηματικό επίπεδο είναι βαθιά απαισιόδοξοι για την οικονομία – με τις χαμηλές βαθμολογίες πιο συχνές σε περιόδους βαθιάς ύφεσης, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής κρίσης του 2008. Αντιθέτως, το συναίσθημα μεταξύ των υψηλότερων εισοδημάτων ανέκαμψε πρόσφατα. Ιστορικά, το καταναλωτικό συναίσθημα τείνει να βελτιώνεται έπειτα από ένα πληθωριστικό σοκ ή μια ύφεση με το πέρασμα του χρόνου. Αλλά μια μεγάλη ομάδα οικονομολόγων και επενδυτών υποστηρίζει ότι η ακανόνιστη φύση της δασμολογικής εκστρατείας του Τραμπ ενισχύει άσκοπα τον κίνδυνο πληθωρισμού και την αβεβαιότητα. Ωστόσο, αρκετοί αναλυτές παραμένουν λιγότερο επικεντρωμένοι στις εκκλήσεις για ύφεση, παρά την προσπάθεια να κατανοήσουν γιατί τόσοι πολλοί άνθρωποι αισθάνονται απογοητευμένοι για τα οικονομικά τους. Ο Οουεν Ντέιβις, οικονομολόγος στη μη κερδοσκοπική οργάνωση Siegel Family Endowment, πιστεύει ότι τα ζητήματα της οικονομικής δυσαρέσκειας και της συνεχούς συζήτησης για το αν η οικονομία των ΗΠΑ οδεύει ή όχι σε ύφεση αναφέρονται με τρόπους που δεν βοηθάνε. «Πρέπει να κάνουμε δύο διαφορετικές συζητήσεις για την οικονομία, μία για το συνολικό μέγεθος, τη σταθερότητα και την κατεύθυνση του "πλοίου" και μία για την ποιότητά του. Πρέπει να κάνουμε διάκριση ανάμεσα στο ερώτημα εάν το "πλοίο" βυθίζεται και εάν τα καταλύματά του είναι επαρκή», ανέφερε.

ALPHA BANK
www.alphabank.com.cy

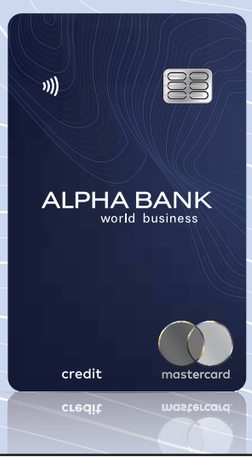

Alpha Bank
World Business Mastercard

Οφέλη για την επιχείρηση και τα στελέχη σας!

- **Ταξιδιωτική Ασφάλεια**
- **Priority Pass**
- **Mastercard Airport Security Fast Track**
- **Mastercard Flight Delay Pass**

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Στα έργα που προστίθενται περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η αναβάθμιση της υποδομής ασφάλειας των 10 μεγαλύτερων σιδηροδρομικών τούνελ του ΟΣΕ, η δημιουργία έξυπνων διαβάσεων σε σχολικές μονάδες, καθώς και η προμήθεια επιπλέον 175 ηλεκτροκίνητων λεωφορείων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Προς αναθεώρηση έργα 800 εκατ. ευρώ του Ταμείου Ανάκαμψης

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Στα 800 εκατ. ευρώ περίπου έφτασε τελικά ο προϋπολογισμός των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης που αντικαταστάθηκαν με άλλα, στο πλαίσιο της πρότασης αναθεώρησης την οποία υπέβαλε χθες η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στόχος της αναθεώρησης αυτής είναι να μη χαθούν πόροι οι οποίοι είχαν δεσμευθεί σε προγράμματα χωρίς προοπτική απορρόφησης εντός των περιορισμένων χρονικών πλαισίων των 15 μηνών που απομένουν έως τη λήξη του Ταμείου Ανάκαμψης, τον Αύγουστο του 2026.

Ετσι, κάποια έργα μεταφέρονται σε άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία και κάποια διακόπτονται. Σύμφωνα με

Υποβλήθηκε στην Ε.Ε. η λίστα των έργων που αντικαταστάθηκαν με άλλα προκειμένου να μη χαθούν πόροι.

την ανακοίνωση του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, η κατασκευή του φράγματος Αλμωπαίου, για το οποίο ο διαγωνισμός κηρύχθηκε άγονος, μεταφέρεται στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, με πόρους του οποίου θα υλοποιηθεί. Το ίδιο ισχύει και για τα Περιφερειακά Κέντρα Πολιτικής Προστασίας. Η αναβάθμιση των 7 Canadair μεταφέρεται στο ΕΣΠΑ. Δράσεις όπως τα «Πράσινα ταξί» και το «Φορτίζω παντού» αντικαθίστανται με τα ηλεκτρικά λεωφορεία.

Στα έργα που προστίθενται περιλαμβάνεται η αναβάθμιση της υποδομής ασφάλειας των 10 μεγαλύτερων σιδηροδρομικών τούνελ του ΟΣΕ με τη χρήση έξυπνων συστημάτων, η δημιουργία έξυπνων διαβάσεων σε σχολικές μονάδες και η ανάπτυξη αυτόνομων έξυπνων δικτύων φωτισμού στους οδικούς άξονες υπό την εποπτεία των 13 περιφερειών της χώρας, καθώς και η προμήθεια επιπλέον 175 ηλεκτροκίνητων λεωφορείων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Επίσης, ενισχύεται η ψηφιοποίηση της εκπαίδευσης με την προσθήκη διαδραστικών συστημάτων μάθησης για τα σχολεία της χώρας και την επέκταση του ψηφιακού σχολείου. Οι ψηφιακές υπηρεσίες ενισχύονται και στον τομέα της δημόσιας υγείας με την πρόταση έργου επέκτασης της ψηφιακής υποδομής του συστήματος υγείας, για τη διευκόλυνση και την απλοποίηση των καθημερινών διαδικασιών. Ακόμη, επεκτείνεται η υλοποίηση του Ενιαίου Ψηφιακού Χάρτη, με την προσθήκη του συστήματος καταγραφής της αυθαίρετης δόμησης μέσω δορυφόρων και drones.

Διευκρινίζεται ότι η αναθεώρηση δεν αλλάζει το συνολικό ύψος της χρηματοδότησης.

«Δεν υπάρχει καμία χρηματοδοτική μείωση του ελληνικού σχεδίου», αναφέρει η ανακοίνωση. «Ενισχύονται οι προϋπολογισμοί δράσεων για τις οποίες υπάρχει μεγάλη ζήτηση. Περιλαμβάνεται αναπροσαρμογή προϋπολογισμών δράσεων ή μεταφορά δράσεων σε άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία για αντικειμενικούς τεχνικούς/διαχειριστικούς λόγους».

Εφόσον εγκριθεί η πρόταση αναθεώρησης –που θα περάσει και από το Συμβούλιο Υπουργών, Ιούνιο ή Ιούλιο– θα υποβληθεί και το 6ο αίτημα χρηματοδότησης, ύψους 3,9 δισ. ευρώ. Εντός του έτους προγραμματίζεται να υποβληθεί και το 7ο αίτημα, ύψους 3,5 δισ. ευρώ.

Μέχρι στιγμής η Ελλάδα έχει εισπράξει 21,3 δισ. ευρώ σε δάνεια και επιχορηγήσεις, το 59% του συνολικού προϋπολογισμού. Συγκεκριμένα, τα 9,94 δισ. ευρώ είναι επιχορηγήσεις (σε σύνολο 18,2 δισ. ευρώ) και τα 11,4 δισ. ευρώ είναι δάνεια (σε σύνολο 17,7 δισ. ευρώ). Εχει εκπληρώσει, ωστόσο, μόνο το 35% των οροσήμων και στόχων, επομένως απομένει ακόμη πολλή δουλειά για την πλήρη απορρόφηση.

Φορολογικά έσοδα 22,103 δισ. ευρώ το πρώτο τετράμηνο

Συνεχίστηκε και τον Απρίλιο η καλή πορεία της εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού, με τα έσοδα από φόρους το πρώτο τετράμηνο του έτους να είναι υψηλότερα κατά 7% ή 1,455 δισ. ευρώ και το καθαρό πρωτογενές πλεόνασμα κατά 60 εκατ. ευρώ έναντι των αντίστοιχων στόχων του προϋπολογισμού. Σημειώνεται ότι στους στόχους του προϋπολογισμού δεν περι-

Είναι αυξημένα κατά 1,455 δισ. ευρώ σε σύγκριση με τον στόχο του προϋπολογισμού.

λαμβάνονται τα πρόσφατα μέτρα 1,1 δισ. ευρώ που ανακοίνωσε η κυβέρνηση για τους ενοικιαστές, τους συνταξιούχους και το ΠΔΕ.

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού Ιανουαρίου - Απριλίου που δόθηκαν χθες στη δημοσιότητα από το υπουργείο Οικονομικών, το πρωτογενές πλεόνασμα διαμορφώθηκε σε 5,165 δισ. ευρώ, έναντι στόχου για 1,973 δισ. ευρώ και έναντι πρωτογενούς πλεονάσματος 3,282 δισ. ευρώ την ίδια περίοδο του 2024. Η ανακοίνωση διευκρινίζει, ωστόσο, ότι ποσό 2,053 δισ. ευρώ που αφορά ετεροχρονισμό πληρωμών του τακτικού προϋπολογισμού και ποσό 736 εκατ. ευρώ που αφορά ετεροχρονισμό των επενδυτικών δαπανών δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης σε δημοσιονομικούς όρους. Επιπλέον, ποσό ύψους 342 εκατ. ευρώ φορολογικών εσόδων του πρώτου διμήνου προσμετρείται δημοσιονομικά στο έτος 2024. Εξαιρώντας τα ανωτέρω ποσά, η υπέρβαση στο πρωτογενές αποτέλεσμα σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, έναντι των στόχων του προϋπολογισμού, εκτιμάται σε 60 εκατ. ευρώ.

Σε ότι αφορά τα φορολογικά έσοδα, αυτά ανήλθαν σε 22,103 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 1,455 εκατ. ευρώ, κυρίως εξαιτίας: α) της καλύτερης απόδοσης στην είσπραξη των φόρων του τρέχοντος έτους (ΦΠΑ, ΕΦΚ κ.λπ.) και της καλύτερης απόδοσης των φόρων εισοδήματος του προηγούμενου έτους που εισπράχθηκαν σε δόσεις μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου 2025 και β) της είσπραξης μέρους του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων που είχε προβλεφθεί ότι θα εισπραχθεί τους επόμενους μήνες, λόγω του ότι τέθηκε σε λειτουργία ήδη από τα μέσα Μαρτίου η εφαρμογή για την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων.

Οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθαν σε 21,208 δισ. ευρώ, μειωμένες κατά 2,979 δισ. ευρώ έναντι του στόχου.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Φορο-μπόνους για τους συνεπείς

Επιβράβευση όσων πληρώνουν εμπρόθεσμα τις φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Στην υιοθέτηση ενός καινοτόμου πλαισίου που θα επιβραβεύει τη συνέπεια στις φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις προχωράει η κυβέρνηση, με χρονικό ορόσημο την επερχόμενη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης. Στόχος του σχεδίου είναι να ενισχυθεί η φορολογική συμμόρφωση, να καλλιεργηθεί κουλτούρα υπευθυνότητας και να ανακοπεί η ανοδική πορεία των ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι οποίες σήμερα ξεπερνούν τα 110 δισ. ευρώ.

Κεντρικός άξονας της νέας πολιτικής αποτελεί η δημιουργία ενός ψηφιακού «point system», στο οποίο θα αποτυπώνεται με διαφάνεια το ιστορικό πληρωμών κάθε φορολογουμένου. Η συ-

Μεταξύ άλλων εξετάζεται έκπτωση φόρου 10% για όσους καταβάλουν εφάπαξ τον φόρο εισοδήματος και μείωση επιτοκίων σε ενεργές ρυθμίσεις οφειλών.

Το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σχεδιάζει να δημιουργήσει το «προφίλ» κάθε οφειλέτη με όλα τα δεδομένα, από το είδος και το ύψος της οφειλής και τις ρυθμίσεις που εξυπηρετούνται. Ο φάκελος του οφειλέτη θα ενημερώνεται συνεχώς και η ΑΑΔΕ θα αξιολογεί το πόσο συνεπής είναι.

νέπεια θα ανταμείβεται με συγκεκριμένα φορολογικά οφέλη.

Αν και ακόμα δεν έχουν ληφθεί οριστικές αποφάσεις για τα κίνητρα αλλά και το σύστημα πριμοδότησης που θα υιοθετηθεί από το 2026, οι υπηρεσίες του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και η φορολογική διοίκηση το προσεχές διάστημα αναμένεται να παρουσιάσουν το σχέδιό τους, το οποίο θα βαθμολογεί ουσιαστικά τη συνέπεια. Στην κορυφή θα βρεθούν όσοι στο παρελθόν δεν είχαν καθυστερήσει ποτέ την πληρωμή των υποχρεώσεών τους, δηλαδή ήταν πάντα εμπρόθεσμοι, όσοι μπορούσαν να εκδώσουν φορολογική ενημερότητα χωρίς να αντιμετωπίζουν κανένα πρόβλημα με την εφορία και δεν έχουν υποπέσει σε φορολογικές παραβάσεις. Με βάση το point system και την κατηγορία στην οποία βρίσκεται κάθε φορολογούμενος, θα δίνονται και τα αντίστοιχα κίνητρα.

Οπως αναφέρουν πηγές του οικονομικού επιτελείου, το νέο πλαίσιο θα δώσει κίνητρα και σε αυτούς που σήμερα πληρώνουν εκπρόθεσμα ή ρυθμίζουν τις υποχρεώσεις τους να γίνουν συνεπείς, ώστε να απολαμβάνουν μεγαλύτερες εκπτώσεις και ταχύτερες επιστροφές φόρων χωρίς έλεγχο. Σε κάθε περίπτωση, τα μέτρα θα πρέπει να κοστολογηθούν από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, ωστόσο το σημαντικό είναι ότι το νέο πλαίσιο θα οδηγήσει σε εμπροσθοβαρείς πληρωμές φόρων τονώνοντας τα έσοδα του Δημοσίου, ενώ από την άλλη θα αυξηθεί και η φορολογική συμμόρφωση. Οι προτάσεις που εξετάζονται, χωρίς προς το παρόν να έχει ληφθεί απόφαση, περιλαμβάνουν:

• Εκπτωση φόρου που μπορεί να φθάσει έως και 10% για όσους επιλέγουν την εφάπαξ καταβολή του φόρου εισοδήματος, μέτρο που θα ισχύει και για τους ελεύθερους επαγγελματίες, εφόσον όμως είναι συνεπείς με την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών τους. Θα δημιουργηθεί ουσιαστικά μια κλίμακα συνέπειας με ανώτατο όριο την έκπτωση 10%. Σήμερα η ανώτατη έκπτωση ανέρχεται στο 4% και αφορά την εφάπαξ καταβολή του φόρου εισοδήματος, η οποία συνδέεται και με τον χρόνο υποβολής των φορολογικών δηλώσεων. Η κλίμακα συνέπειας θα ξεκινάει από 2% και θα φθάνει υπό προϋποθέσεις το 10%.

• Αύξηση των δόσεων για τους συνεπείς οφειλέτες. Με βάση τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, οι οφειλέτες με χρέη έως 10.000 ευρώ είναι αυτοί που συνήθως τηρούν ευλαβικά τις ρυθμίσεις στις οποίες εντάσσονται. Ωστόσο, κάποιοι από αυτούς αντιμετωπίζουν μεγάλα οικονομικά προβλήματα, καθώς τα εισοδήματά τους είναι χαμηλά. Για αυτούς μπορεί να εξεταστεί η αύξηση των δόσεων με βάση το φορολογικό προφίλ κάθε οφειλέτη.

• Μείωση επιτοκίων σε ενεργές ρυθμίσεις οφειλών, υπό την προϋπόθεση της εμπρόθεσμης πληρωμής τους. Σε διαφορετική περίπτωση θα επιστρέφουν αυξημένα επιτόκια και κατασχέσεις.

• Επιτάχυνση διαδικασιών για έκδοση φορολογικής ενημερότητας και επιστροφών φόρων μέσω fast track διαδικασιών.

• Ευνοϊκότεροι όροι για την έκδοση φορολογικής ενημερότητας.

• Πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία, με κριτήριο την «καθαρή» φορολογική και ασφαλιστική εικόνα της επιχείρησης.

• Ταχύτερη άρση των δεσμευμένων τραπεζικών λογαριασμών.

• Δημιουργία προφίλ για κάθε οφειλέτη με όλα τα δεδομένα από το είδος και το ύψος της οφειλής και τις ρυθμίσεις που εξυπηρετούνται. Ο φάκελος του οφειλέτη θα ενημερώνεται σε πραγματικό χρόνο για όλα τα μέτρα είσπραξης της οφειλής που έχουν ληφθεί και για τις ενέργειες που έχουν γίνει. Η ΑΑΔΕ θα αξιολογεί τη συμπεριφορά των οφειλετών, ενώ θα διενεργεί έλεγχο και επαναξιολόγηση τουλάχιστον του 70% των υποθέσεων των μεγάλων οφειλετών για τα τελευταία πέντε χρόνια εντός του έτους.

• Αλλαγές στο πλαίσιο της φορολογικής ενημερότητας με μείωση των ποσοστών παρακράτησης για συνεπείς οφειλέτες σε περίπτωση που ζητούν το αποδεικτικό για πώληση ακινήτου ή για είσπραξη χρημάτων από το Δημόσιο. Με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, η εφορία μπορεί να παρακρατήσει έως και το 70% των χρημάτων που θα εισπράξει ο φορολογούμενος με ρυθμισμένες οφειλές από το τίμημα πώλησης ενός ακινήτου.

Η νέα αυτή προσέγγιση έρχεται να συνδυάσει τα κίνητρα με τους ελέγχους προκειμένου να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον μεγαλύτερης διαφάνειας και φορολογικής ισότητας. Οπως σημειώνουν κύκλοι του οικονομικού επιτελείου, η προσπάθεια αυτή δεν στοχεύει μόνο στην αύξηση των δημοσίων εσόδων, αλλά και στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης πολιτών και επιχειρήσεων προς το κράτος.

Στα δίχτυα των big data η φοροδιαφυγή

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Στενεύουν τα περιθώρια της... απροκάλυπτης φοροδιαφυγής, καθώς οι φορείς του Δημοσίου εισέρχονται με ταχύτητα στην εποχή των big data. Το διαμέρισμα που δηλώνεται κλειστό αλλά ενοικιάζεται, θα εντοπίζεται από την κατανάλωση του ηλεκτρικού ρεύματος, το Ι.Χ. που θα «ακινητοποιείται» στα χαρτιά αλλά θα κυκλοφορεί κανονικά, θα «φωτογραφίζεται» στα διόδια και ο επαγγελματίας που θα επικαλείται... αναδουλειές για να αποτυπώσει μειωμένα έσοδα στη φορολογική του δήλωση, θα ελέγχεται με βάση την ψηφιακή λίστα πελατών.

Η «ποινή» για τους παραβάτες δεν θα περιορίζεται μόνο στο πρόστιμο και στον καταλογισμό των φόρων που αναλογούν, αλλά και στην αυτόματη επιστροφή με τη διαδικασία των «αχρεωστήτως καταβληθέντων» και των κοι-

Το «κλειστό» διαμέρισμα που ενοικιάζεται θα εντοπίζεται από την κατανάλωση ρεύματος και ο επαγγελματίας που επικαλείται... αναδουλειές θα ελέγχεται με βάση την ψηφιακή λίστα πελατών.

Η ηλεκτρονική καταγραφή των συναλλαγών ήταν το πρώτο βήμα. Το επόμενο είναι οι ηλεκτρονικές εφαρμογές να «συνεργαστούν» και να αποφέρουν ακόμη καλύτερα αποτελέσματα.

νωνικών επιδομάτων. Ο δρόμος προς αυτή την κατεύθυνση ανοίγει με την ενεργοποίηση του ολοκληρωμένου μητρώου επιδομάτων, το οποίο θα καταγράφει κάθε καταβολή ανά ΑΦΜ. Θα προκύπτει από τους φορολογικούς ελέγχους ότι το εισόδημα δεν είναι αυτό που αποτυπώθηκε στις φορολογικές δηλώσεις βάσει του οποίου δόθηκε η κρατική αρωγή. Τα χρήματα θα αναζητούνται και θα επιστρέφονται μέσω εφορίας...

Η ηλεκτρονική καταγραφή των συναλλαγών και των κινήσεων των φορολογουμένων ήταν το πρώτο βήμα στην κατεύθυνση της απροκάλυπτης φοροδιαφυγής, της οποίας ο περιορισμός ήταν και ένας από τους βασικούς λόγους για τους οποίους καταγράφεται σημαντική αύξηση των δημοσίων εσόδων.

Για παράδειγμα, το γεγονός ότι οι ηλεκτρονικές συναλλαγές προσεγγίζουν πλέον το 40%-45% της κατανάλωσης των νοικοκυριών (σ.σ. το 2025 αναμένεται να σπάσει και το φράγμα των 75 δισ. ευρώ) έχει συμβάλει τα μέγιστα – σε συνδυασμό και με τη διασύνδεση των ταμειακών μηχανών με τα POS– στο να αυξηθούν τα έσοδα από τον ΦΠΑ. Αντίστοιχα, η ενεργοποίηση του συστήματος myDATA έχει συμβάλει στο να μειωθούν τα περιθώρια εγγραφής ανύπαρκτων συναλλαγών στα βιβλία των επαγγελματιών, κάτι που συνέβαινε κατά κόρον στο πρόσφατο παρελθόν.

Το επόμενο βήμα είναι οι ηλεκτρονικές εφαρμογές να «συνεργαστούν» και να αποφέρουν ακόμη καλύτερα αποτελέσματα. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα:

1. Το ψηφιακό βιβλίο πελατών που σχεδιάζει να υλοποιήσει η ΑΑΔΕ ξεκινώντας από τον κλάδο του αυτοκινήτου, δεν θα επιτρέψει μόνο στο να διευκολύνεται ο έλεγχος για τον εντοπισμό της απόδειξης, αλλά θα συμβάλει στο να προσδιορίζεται με μεγαλύτερη ακρίβεια το δηλωθέν εισόδημα. Στην πλήρη εφαρμογή του, το συγκεκριμένο εργαλείο θα στηρίζει τις λεγόμενες «έμμεσες πρακτικές ελέγχου», ώστε να προσδιορίζεται το φορολογητέο εισόδημα.

2. Το μητρώο ιδιοκτησίας ακινήτων θα «συνεργάζεται» με το αρχείο των φορολογικών δηλώσεων. Αν ένα εμφανιζόμενο ως κλειστό ακίνητο έχει κατανάλωση ρεύματος, θα ελέγχεται είτε για απόκρυψη εισοδήματος είτε για καταστρατήγηση τεκμηρίων.

3. Το ψηφιακό τιμολόγιο θα διευκολύνει την άμεση καταγραφή των εσόδων άρα και του ΦΠΑ που θα πρέπει να καταλογίζεται. Είναι το επόμενο βήμα στο σύστημα myDATA το οποίο εξακολουθεί να έχει το ακόλουθο μειονέκτημα: η φορολογική αρχή δεν ενημερώνεται για τη συναλλαγή σε πραγματικό χρόνο, αλλά την ώρα που γίνεται η καταχώριση της συναλλαγής. Με ψηφιακό τιμολόγιο αλλά και ηλεκτρονικό δελτίο αποστολής, ουσιαστικά δεν θα γίνεται διακίνηση προϊόντος ή παροχή υπηρεσίας χωρίς να λαμβάνει άμεσα γνώση και η φορολογική αρχή.

4. Το ψηφιακό μητρώο των κοινωνικών επιδομάτων θα εμπλουτιστεί με την πληροφορία για κάθε καταβαλλόμενο επίδομα. Με «κλειδί» τον ΑΦΜ, οι Αρχές θα γνωρίζουν το συνολικό ποσό που εισπράττει κάποιος από κάθε διαφορετική πηγή. Αυτή τη στιγμή, η πληροφορία στο ελληνικό Δημόσιο για το ποιος εισπράττει και πόσα από το κονδύλι της κοινωνικής πολιτικής δεν υπάρχει. Το συγκεκριμένο μητρώο θα έχει και άλλη χρησιμότητα πέραν της καταγραφής της «συγκέντρωσης» πολλών επιδομάτων στο ίδιο πρόσωπο. Μέσω της διασταύρωσης με το Taxis, ο πιθανός φοροφυγάς του οποίου το εισόδημα θα επαναπροσδιορίζεται με βάση τα ευρήματα των ελέγχων, θα χάνει και το δικαίωμα είσπραξης των κοινωνικών επιδομάτων αν προκύπτει ότι δεν πληρούνται πλέον τα εισοδηματικά κριτήρια.

ΕΧΕΤΕ ΟΡΕΞΗ ΓΙΑ ΣΟΥΒΛΑΚΙ;

260 ΣΕΛΙΔΕΣ | 45 ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ | 40 ΜΑΓΑΖΙΑ

ΤΟ ΠΙΟ ΛΑΧΤΑΡΙΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ!

ΚΥΡΙΑΚΗ 25/5

Στην 58η θέση, με περιουσία 2,89 δισ. λιρών, βρίσκεται ο Αλκης Δαυίδ και η οικογένεια Λεβέντη και ακολουθεί στην 62η θέση η οικογένεια Λαζαρή, που δραστηριοποιείται στα ακίνητα, με περιουσία 2,65 δισ. λιρών.

Οι Ελληνες που βρίσκονται στη βρετανική Rich List

Είναι μια κακή εποχή για τους δισεκατομμυριούχους, ειδικά για εκείνους που μένουν στο Ηνωμένο Βασίλειο. Αυτό τουλάχιστον δείχνει η φετινή έκδοση της Rich List των Sunday Times, από την οποία προκύπτει μείωση-ρεκόρ στον αριθμό των δισεκατομμυριούχων της Βρετανίας, αλλά και πτώση του συνολικού πλούτου τους, για τρίτη συνεχή χρονιά.

Δεν είναι μόνο ότι οι δισεκατομμυριούχοι έγιναν λιγότερο πλούσιοι, εν μέρει λόγω της αναταραχής που έφερε στις αγορές ο εμπορικός πόλεμος του Ντόναλντ Τραμπ. Η λίστα των κροίσων του Ηνωμένου Βασιλείου μικραίνει απλώς γιατί πολλοί δισεκατομμυριούχοι επιλέγουν να μετακομίσουν στο εξωτερικό έπειτα από την αναθεώρηση του ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος non-dom από την κυβέρνηση των Εργατικών.

Ο αριθμός των δισεκατομμυριούχων που ζουν στο Ηνωμένο Βασίλειο έχει μειωθεί μετά τις αλλαγές στο ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς.

Ετσι, ο συνολικός πλούτος των 350 που μπήκαν στη λίστα των Sunday Times διαμορφώθηκε στα 772,8 δισ. στερλίνες και ήταν μειωμένος κατά 3%. Για να μπει κάποιος στη λίστα, πρέπει να έχει περιουσία άνω των 350 εκατ. λιρών.

Οσο για τους δισεκατομμυριούχους, ο αριθμός τους μειώθηκε σε 156 από 165 που ήταν το 2024, στη μεγαλύτερη μείωση στα 37 χρόνια της Sunday Times Rich List. Τα στοιχεία δείχνουν, ωστόσο, ότι η προσωπική περιουσία του βασιλιά Καρόλου αυξήθηκε κατά 30 εκατ. και πλέον διαμορφώνεται στα 640 εκατ. λίρες, δηλαδή στα ίδια επίπεδα με εκείνη του πρώην πρωθυπουργού Ρίσι Σούνακ και της συζύγου του, Ακσάτα Μούρτι.

Ο Κάρολος βρίσκεται στην 258η θέση της λίστας, την ώρα που στην κορυφή βρέθηκε –για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά– η οικογένεια Χιντούτζα, του ινδικού ομίλου Hinduja Group, με περιουσία αξίας άνω των 35 δισ. στερλινών.

Οπως κάθε χρόνο, η λίστα περιλαμβάνει αρκετά ονόματα ελληνικής ή κυπριακής καταγωγής. Στην 58η θέση, με περιουσία 2,89 δισ. λιρών, βρίσκεται ο Αλκης Δαυίδ και η οικογένεια Λεβέντη και ακολουθεί στην 62η θέση η οικογένεια Λαζαρή, που δραστηριοποιείται στα ακίνητα, με περιουσία 2,65 δισ. λιρών. Στην 64η θέση ισοβαθμούν ο ελληνικής καταγωγής διαχειριστής hedge fund Κρις Ρόκος και ο επιχειρηματίας του real estate Τζον Χριστοδούλου, με περιουσία 2,6 δισ. λιρών. Ο ιδρυτής της EasyJet, Στέλιος Χατζηιωάννου, βρέθηκε στην 97η θέση με 1,7 δισ. στερλίνες και η οικογένεια του Ρόμπερτ Μίλερ, που είναι ο πατέρας της Μαρί Σαντάλ και πεθερός του Παύλου Ντε Γκρες, βρέθηκε στην 104η θέση της λίστας, με περιουσία 1,61 δισ. λιρών.

Πάντως, στο top 10 των πλουσιότερων της Βρετανίας, και συγκεκριμένα στην 9η θέση, βρίσκεται ο Τζον Φρέντρικσεν, με περιουσία 13,6 δισ. λιρών. Ο γεννημένος στη Νορβηγία μεγιστάνας των τάνκερ διαθέτει κυπριακό διαβατήριο.

Οι Ελληνες δουλεύουν πολύ, αλλά παράγουν λίγο

Στο 60% του μέσου όρου της Ε.Ε. η παραγωγικότητα - Πρωταθλητές στις ώρες εργασίας

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Μια ενδιαφέρουσα αλλά και άκρως ανησυχητική αντίφαση παρουσιάζει η ελληνική αγορά εργασίας: ενώ τα στοιχεία της Eurostat για το 2024 καταρρίπτουν ένα βαθιά ριζωμένο στερεότυπο, ότι δηλαδή οι Ελληνες εργάζονται λίγο, αναδεικνύοντας τη χώρα μας πρωταθλήτρια στις ώρες εβδομαδιαίας εργασίας, την ίδια στιγμή δείχνουν ότι η παραγωγικότητα της εργασίας αυτής παραμένει χαμηλότερη από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που έχει επανειλημμένως επισημανθεί τόσο από διεθνείς οργανισμούς όσο και από Ελληνες ειδικούς, καταδεικνύοντας τις σοβαρές συνέπειες του φαινομένου τόσο για την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας όσο και για την κοινωνική συνοχή. Κι αυτό θα μπορούσε να παρουσιαστεί μέσω μιας ακόμη αντίφασης: Οι Ελληνες εργαζόμενοι υποχρεώνονται να δουλεύουν περισσότερες ώρες για να επιτύχουν υψηλότερα εισοδήματα, καθώς ο μέσος ετήσιος μισθός προσαρμοσμένος για πλήρη απασχόληση στη χώρα μας είναι περίπου 17.000 ευρώ, όμως η χαμηλή παραγωγικότητα περιορίζει τις δυνατότητες για αύξηση των μισθών και βελτίωση των συνθηκών εργασίας, με αποτέλεσμα ο μέσος μισθός στην Ελλάδα να αντιστοιχεί περίπου στο 45% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ενωσης.

Η αύξηση της παραγωγικότητας θα προέλθει από την αύξηση των επενδύσεων σε νέες τεχνολογίες που θα δημιουργήσουν καλοπληρωμένες θέσεις υψηλής εξειδίκευσης.

Αναλυτικά, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα, προερχόμενα από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), οι Ελληνες εργαζόμενοι απασχολούνται κατά μέσον όρο 39,8 ώρες την εβδομάδα, όταν ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ενωσης των 27 κρατών-μελών βρίσκεται στις 36 ώρες. Η Ελλάδα, μάλιστα, καταλαμβάνει σταθερά την πρώτη θέση σε επίπεδο Ευρώπης όσον αφορά τις εβδομαδιαίες ώρες απασχόλησης, ακολουθούμενη από χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, όπως η Βουλγαρία, η Πολωνία και η Ρουμανία. Ωστόσο, η αυξημένη διάρκεια εργασίας δεν μεταφράζεται σε αντίστοιχα υψηλή παραγωγικότητα. Η παραγωγικότητα της εργασίας ανά ώρα στην Ελλάδα παραμένει περίπου στο 60% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ενωσης, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, επίσης για το 2024. Αντίθετα, άλλες χώρες της Ε.Ε. με σαφώς χαμηλότερες μέσες ώρες εργασίας επιτυγχάνουν πολύ υψηλότερη παραγωγικότητα ανά ώρα.

Η αντίφαση αυτή δεν είναι καινούργια. Οι ειδικοί κρούουν συνεχώς τον κώδωνα του κινδύνου, ζητώντας στην πράξη αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου. Θέτουν μάλιστα, με στόχο την αντιστροφή αυτής της κατάστασης, ως βασική προϋπόθεση την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής αναβάθμισης της παραγωγικότητας, μέσα από επενδύσεις σε τεχνολογικό εξοπλισμό και αυτοματοποίηση, αναδιάρθρωση των επιχειρησιακών δομών, στροφή της παραγωγικής δραστηριότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας, κίνητρα για τη δημιουργία καινοτόμων επιχειρήσεων και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οπως εξηγεί μιλώντας στην «Κ» ο γενικός γραμματέας Εργασιακών Σχέσεων του υπουργείου Εργασίας Νίκος Μηλαπίδης, το γεγονός ότι δουλεύουμε πολύ και παράγουμε λίγο οφείλεται στο παραγωγικό μοντέλο της χώρας:

α) Εχουμε το μεγαλύτερο ποσοστό αυτοαπασχόλησης στην Ε.Ε. (26% έναντι 13%), όπου δεν υπάρχουν ωράρια.

β) Εχουμε υψηλά ποσοστά πλήρους απασχόλησης σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα (93,4% έναντι 81,2% στην Ε.Ε.).

γ) Το κυριότερο, η οικονομία μας στηρίζεται σε κλάδους υπηρεσιών χαμηλής εξειδίκευσης με διευρυμένα ωράρια, όπως ο τουρισμός, η εστίαση, το λιανεμπόριο και η γεωργία.

Σύμφωνα με τον κ. Μηλαπίδη, η αύξηση της παραγωγικότητας, που είναι βασικό ζητούμενο και λόγω δημογραφικού, θα προέλθει από την αύξηση των επενδύσεων σε νέες τεχνολογίες που θα δημιουργήσουν καλοπληρωμένες θέσεις υψηλής εξειδίκευσης σε συνδυασμό με διαρκή κατάρτιση στους εργαζομένους. Μάλιστα, ο γενικός γραμματέας Εργασιακών Σχέσεων επισημαίνει ότι όσο πιο γρήγορα αυξηθούν οι επενδύσεις στην Ελλάδα, τόσο πιο γρήγορα θα αυξηθούν η παραγωγικότητα και οι μισθοί, επιτυγχάνοντας και λιγότερες ώρες απασχόλησης. «Στη μετάβαση αυτή, ο ρόλος της βιομηχανίας, της πληροφορικής και της μεταποίησης είναι καθοριστικός», καταλήγει.

Επιπλέον παράγοντες που επισημαίνονται από τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων είναι η υπερφορολόγηση και η γραφειοκρατία, λόγω της ύπαρξης των οποίων οι επιχειρήσεις διστάζουν να επενδύσουν σε καινοτόμες υποδομές και εκσυγχρονισμό του παραγωγικού τους εξοπλισμού. Η απουσία τεχνολογικού εκσυγχρονισμού επιβραδύνει τους ρυθμούς παραγωγής, αυξάνει το κόστος λειτουργίας και, τελικά, συμπιέζει την παραγωγικότητα.

Τέλος, η ΓΣΕΕ θέτει στον πυρήνα του προβλήματος και τη χαμηλή κάλυψη των εργαζομένων από συλλογικές συμβάσεις (μόλις το 30% εντάσσεται σε ΣΣΕ), αλλά και την αποδόμηση των μηχανισμών συλλογικής διαπραγμάτευσης, που εμποδίζουν τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου και παραγωγικού εργασιακού προτύπου, με αποτέλεσμα την εντατικοποίηση της εργασίας, χωρίς επένδυση στην ποιότητα αυτής.

Ωρες εργασίας στην Ευρώπη

ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 2024
(εργαζόμενοι ηλικίας 20-64 ετών)

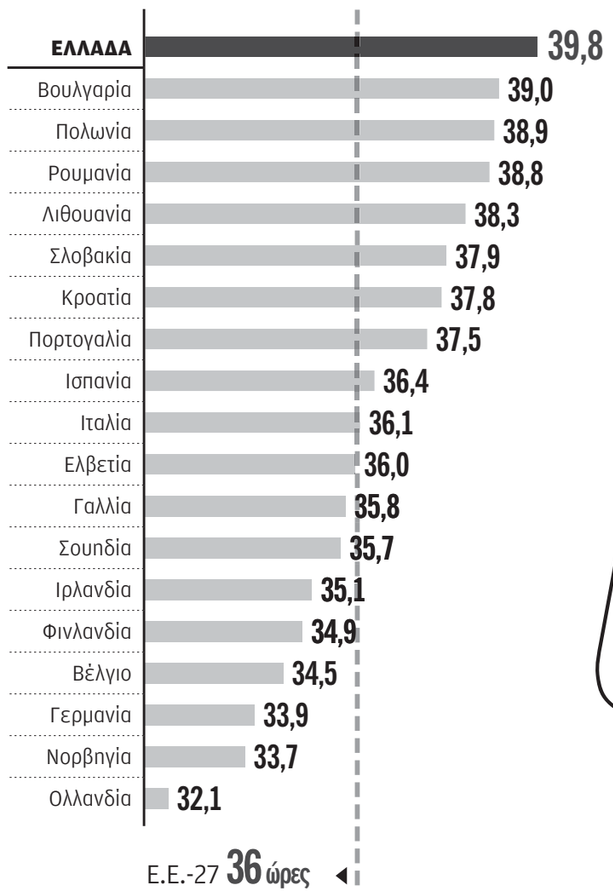

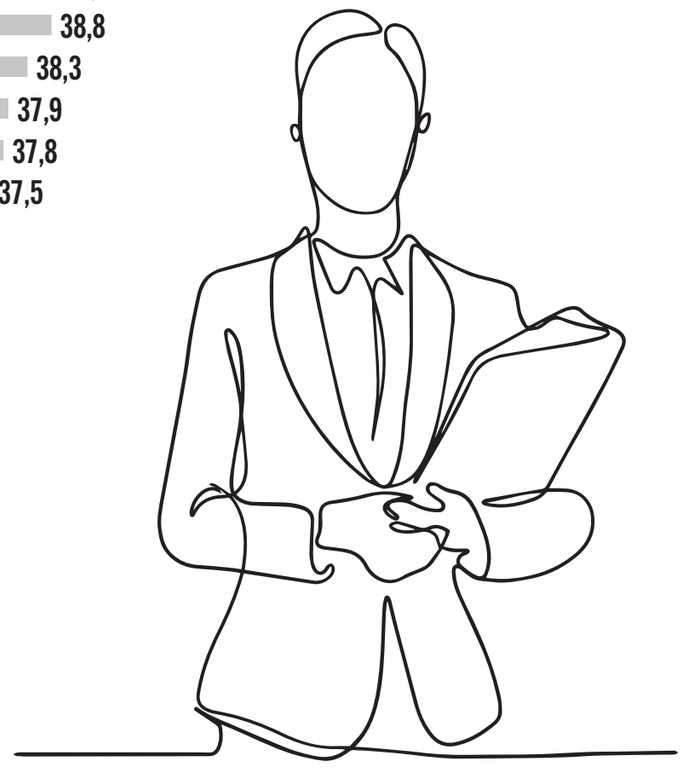

ΠΗΓΗ: Eurostat
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μόλις το 12% των ΜμΕ έχει υιοθετήσει τα πρότυπα ESG

Μόνο το 12% των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων έχει υλοποιήσει δράσεις των κοινοτικών προτύπων ESG (περιβάλλον, κοινωνική διάσταση και διακυβέρνηση), διαπιστώνει σε ανάλυσή της η Εθνική Τράπεζα.

Οπως επισημαίνουν οι αναλυτές της τράπεζας (επικεφαλής οικονομολόγος: Νίκος Μαγγίνας), η Ευρώπη, μέσω της προσφάτως ανακοινωθείσας «πυξίδας ανταγωνιστικότητας», προχωρεί σε απλοποίηση του πλαισίου των ESG προτύπων της, κάτι που εκτιμάται ότι θα «ξεκλειδώσει» ευκαιρίες για τις ελληνικές επιχειρήσεις ώστε να υιοθετήσουν τα πρότυπα αυτά, αποκομίζοντας οφέλη που θα τις καταστήσουν πιο ανταγωνιστικές.

Σχεδόν όλες οι ελληνικές επιχειρήσεις με ESG δράσεις έχουν αναλάβει κάποιας μορφής πρωτοβουλία στον άξονα του περιβάλλοντος.

Στη θεωρία, οι ελληνικές επιχειρήσεις εμφανίζονται να ενδιαφέρονται έντονα για τα πρότυπα αυτά. Ανω των 2/3 των μικρομεσαίων δηλώνουν ενδιαφέρον, αλλά μόλις το 22% έχει ενημερωθεί σχετικά και μόλις το 12% των μικρομεσαίων και 4% των πολύ μικρών επιχειρήσεων έχει υλοποιήσει σχετικές δράσεις. Ως προς τον τύπο των δράσεων που επιλέγουν, σχεδόν όλες οι ελληνικές επιχειρήσεις με ESG δράσεις έχουν αναλάβει κάποιας μορφής πρωτοβουλία στον άξονα του περιβάλλοντος, όπως ανακύκλωση, ενεργειακή αναβάθμιση ή προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον.

Ακολουθούν δράσεις του κοινωνικού άξονα για το 7% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όπως πρακτικές διασφάλισης ισότητας εργαζομένων ή έρευνες ικανοποίησης πελατών.

Μόνο ένα 3% του τομέα έχει προχωρήσει σε ολιστική ESG στρατηγική, προσθέτοντας στις παραπάνω δράσεις και τον άξονα διακυβέρνησης, είτε μέσω σύνταξης απολογισμών βιωσιμότητας είτε με επικοινωνία πρακτικών σε εργαζομένους και συνεργάτες.

Ως βασική αιτία της χαμηλής αυτής υιοθέτησης των σχετικών πρακτικών, οι επιχειρήσεις που δεν συμμετέχουν επικαλούνται την έλλειψη ενημέρωσης. Αντιθέτως, οι επιχειρήσεις που τις έχουν υιοθετήσει δηλώνουν σε ποσοστό 1/3 ότι έχουν ήδη δει λειτουργικά οφέλη, ενώ και οι υπόλοιπες δηλώνουν ικανοποιημένες, χωρίς να έχουν ποσοτικοποιήσει τα οφέλη. Σύμφωνα με την ανάλυση της Εθνικής, πέρα από τα εν πολλοίς αναμενόμενα οφέλη σε όρους ευκολότερης πρόσβασης σε συνεργασίες και χρηματοδότηση, το αποτέλεσμα με το μεγαλύτερο ενδιαφέρον είναι η ήδη μετρήσιμη θετική επίδραση στην κερδοφορία που εντοπίζουν οι ίδιες οι επιχειρήσεις, η οποία εμφανίζεται εντονότερα στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, καλύπτοντας το 5)% αυτών. Ο ορισμός των πρακτικών ESG εισήχθη το 2004.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Νέο επενδυτικό fund για τα αποθεματικά του ΕΦΚΑ

Τη δημιουργία ενός ενιαίου επενδυτικού βραχίονα, με διευρυμένο σκοπό, που θα προκύψει από τη συνένωση των δύο εταιρειών που διαχειρίζονται επαγγελματικά μέρος των αποθεματικών του ΕΦΚΑ, ύψους 2,9 δισ. ευρώ, εξετάζει η διοίκηση του φορέα. Σημαντική «προίκα» σε αυτή την προσπάθεια θεωρούνται οι «ασφαλείς» αποδόσεις που έχουν πετύχει στα κεφάλαια που διαχειρίζονται τα τελευταία 20 χρόνια οι δύο εταιρείες διαχείρισης αποθεματικών των ασφαλιστικών οργανισμών, η ΑΕΔΑΚ του ΕΦΚΑ και η ΕΔΕΚΤ ΑΕΠΕΥ (που πρωτοδημιουργήθηκε με στόχο τη διαχείριση του ειδικού κεφαλαίου του ταμείου των εργαζομένων στον ΟΤΕ).

Η νέα εταιρεία, άλλωστε, θα δημιουργηθεί από τη συνένωση της ΑΕΔΑΚ με την ΕΔΕΚΤ, ενώ από το υπουργείο Εργασίας, σύμφωνα με πληροφορίες, εξετάζεται και η διεύρυνση της δραστηριότητάς της, ώστε να ανταποκριθεί σε έναν νέο χρηματοοικονομικό κόσμο, όπου από τη μια μεριά έχουμε καινούργια δεδομένα σε επίπεδο γεωπολιτικών κινδύνων κ.λπ. και από την άλλη έχουμε καινούργια εργαλεία μέσα από τα οποία θα επιτευχθούν καλύτερες αποδόσεις σε επενδύσεις χαμηλού ρίσκου.

Ο επενδυτικός βραχίονας του ασφαλιστικού φορέα εξετάζεται να προέλθει από τη συνένωση της ΑΕΔΑΚ του ΕΦΚΑ και της ΕΔΕΚΤ ΑΕΠΕΥ.

Σύμφωνα μάλιστα με τον υποδιοικητή Β΄ του ΕΦΚΑ και επικεφαλής (ως πρόεδρος και αντιπρόεδρος) των δύο εταιρειών (ΑΕΔΑΚ και ΕΔΕΚΤ αντίστοιχα) Νίκο Χουρδάκη, με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστούν ακόμη καλύτερα τα αποθεματικά του ΕΦΚΑ, άρα τα χρήματα των ασφαλισμένων.

Παράλληλα, μέσω του νέου επενδυτικού φορέα θα επιδιωχθεί και η διεύρυνση των συνεργασιών του με άλλα ταμεία, τόσο του πρώτου πυλώνα (ΤΕΚΑ) όσο και του δεύτερου (Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης).

Οπως επισημαίνει στην «Κ» ο κ. Χουρδάκης, ήδη υπάρχει μια συνεργασία σε επίπεδο συμβουλευτικό με το ΤΕΚΑ και πλέον, με σύμμαχο την τεχνογνωσία που υπάρχει, θα επιδιωχθεί η παροχή υπηρεσιών και σε διάφορα ΤΕΑ. Σε αυτό το πλαίσιο, δεν αποκλείεται και η διεύρυνση του θεσμικού πλαισίου, σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία Εργασίας και Εθνικής Οικονομίας.

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο του e-ΕΦΚΑ

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

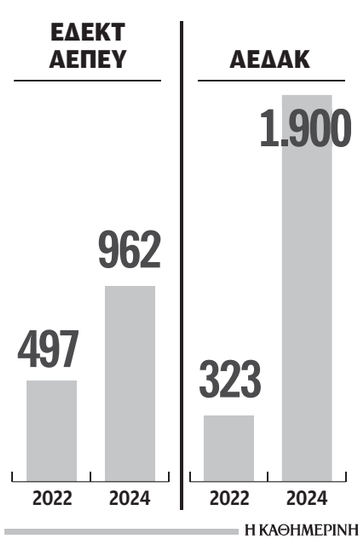

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οπως δείχνουν τα στοιχεία που παρουσιάζει σήμερα η «Κ», η ΕΔΕΚΤ ΑΕΠΕΥ διαχειρίζεται σήμερα κεφάλαια ύψους 962 εκατ. ευρώ για λογαριασμό του ΕΦΚΑ (ειδικό κεφάλαιο), ενώ η ΑΕΔΑΚ κεφάλαια ύψους 1,9 δισ. Και η σωρευτική απόδοση του ειδικού κεφαλαίου για την περίοδο 2004-2024, μια 20ετία με σημαντικές χρηματοοικονομικές αναταράξεις σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο, είναι της τάξης του 129,8%, ενώ για το μεικτό αμοιβαίο κεφάλαιο της ΑΕΔΑΚ ανέρχεται σε 183,4% και για το Ομολογιακό Α/Κ 4,5%.

Αντίστοιχα, η μέση ετήσια απόδοση για την 20ετία είναι 4,2% για την ΕΔΕΚΤ, 5,3% για το Μεικτό Α/Κ της ΑΕΔΑΚ και 0,2% για το Ομολογιακό Α/Κ.

«Οταν ξεκινήσαμε, είχαμε στα χέρια μας, υπό διαχείριση, μόλις 400 εκατ. ευρώ. Αυτά τα κεφάλαια, σήμερα, και έχοντας περάσει από τρεις μεγάλες χρηματοοικονομικές κρίσεις που κλόνισαν τις παγκόσμιες οικονομίες, έφεραν σημαντικές αποδόσεις. Το 2024 υπερδιπλασίασαν τα ποσά που τους ανατέθηκαν, και ενώ ήταν προηγουμένως σχεδόν κάτω από 1 δισ., πλέον ανέρχονται σε περίπου 2,9 δισ. ευρώ. Αυτό είναι μια ανακούφιση για εμάς, καθώς καταδεικνύεται ότι τα χρήματα των ασφαλισμένων, που πήγαν στα αποθεματικά του ΕΦΚΑ, έχουν πιάσει τόπο και θα μπορούν να αποδοθούν πίσω σε όλους μας όταν έρθει η ώρα της σύνταξης», δηλώνει χαρακτηριστικά ο κ. Χουρδάκης.

Για τον λόγο αυτό, άλλωστε, η μεταβλητότητα των επενδύσεων τόσο της ΕΔΕΚΤ όσο και της ΑΕΔΑΚ είναι σχετικά σταθερή (π.χ. 9,7% στην 20ετία για το ειδικό κεφάλαιο), με χαμηλό ρίσκο σε σχέση πάντα και με την απόδοση που επετεύχθη.

Την ίδια στιγμή, στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου επενδύονται και τα αποθεματικά των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης, ύψους 2,46 δισ., όσο και νέου επικουρικού για τους νέους. Σύμφωνα με τον πρόεδρο της Ελληνικής Ενωσης Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛΕΤΕΑ) Χρήστο Νούνη, σήμερα δραστηριοποιούνται στη χώρα μας 33 ΤΕΑ, από τα οποία τα 29 είναι προαιρετικής και τα 4 υποχρεωτικής ασφάλισης. Με στοιχεία Δεκεμβρίου 2024, τα εγγεγραμμένα μέλη στα ανωτέρω ΤΕΑ ανέρχονται σε 222.671 εργαζομένους. Οι ενεργοί ασφαλισμένοι σε Επαγγελματικά Ταμεία ανέρχονται μόλις στο 4,85% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και το 5,97% των απασχολουμένων στην αγορά εργασίας. Τα περιουσιακά στοιχεία του συνόλου των ΤΕΑ στην Ελλάδα ανέρχονταν στο τέλος του 2024 σε 2,46 δισ. ευρώ, καταγράφοντας ετήσια αύξηση της τάξης του 15,2%. Η αξία του ενεργητικού των ΤΕΑ προαιρετικής ασφάλισης ήταν την ίδια περίοδο 465 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας ετήσια αύξηση της τάξης του 21,4%. Εν αναμονή βρισκόμαστε και όσον αφορά την επενδυτική στρατηγική του ΤΕΚΑ, του ταμείου επικουρικής κεφαλαιοποιητικής ασφάλισης για τους νέους, με τα στοιχεία, σύμφωνα με τον γενικό γραμματέα Κοινωνικής Ασφάλισης Κωνσταντίνο Τσαγκαρόπουλο, να δείχνουν πως οι ασφαλισμένοι έχουν φθάσει σε 546.000, με τη συμμετοχή 204.000 εργοδοτών και υπό διαχείριση κεφάλαια 310 εκατομμυρίων.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

epic

Street Fest

Nicosia

Old GSP stadium

JUNE 03

START FROM 19:00-00:00

ORGANISED BY

DEEJAY 93.5 RADIO

- THE GARRISON BAR & GRILL • BURGER SHOP
- SERIAL GRILLER, BAR & GRILL• MR. WURST
- POR FAVOR • IMPASTO • SMOKEY DEE'S
- NICK'S PIZZA • PAPAFiLiPOU ICE CREAM
- CREPALAND • CHARITY STEAK SANDWICHES
- THE MOBILE BAR • BARONYMOYS
- LOST + FOUND DRINKERY• NOTES
- SEVEN MONKEYS THE BAR

FOOD

BAR

SUPPORTED BY

HELLENIC BANK

Μέλος του Ομίλου EUROBANK

TREATS BY

OREO

UNDER THE AUSPICES OF

Δήμος Λευκωσίας
Nicosia Municipality

Μείωση αποταμιεύσεων ως ποσοστού του ΑΕΠ και στη διάρκεια του ’24

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Υπερδιπλασιάστηκε η αρνητική αποταμίευση των νοικοκυριών το 2024, φτάνοντας στο -1,9% του ΑΕΠ από -0,9% το 2023 και επιστρέφοντας έτσι στα προ πανδημίας επίπεδα του -2% περίπου, για να καταδείξει για άλλη μία φορά ένα μόνιμο δομικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας.

Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, που καταγράφει το γεγονός στο τελευταίο της ενημερωτικό σημείωμα για την ελληνική οικονομία,

Η αρνητική αποταμίευση έφθασε στο -1,9% του ΑΕΠ από -0,9% το 2023.

η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος υστέρησε της δυναμικής αύξησης της κατανάλωσης τον προηγούμενο χρόνο.

Οπως επισημαίνει, η σταδιακή εξάλειψη των μέτρων στήριξης, που είχαν υιοθετηθεί στην περίοδο της πανδημίας, όταν οι αποταμιεύσεις πέρασαν προσωρινά σε θετικό έδαφος, σε συνδυασμό με την εξόφληση των φορολογικών υποχρεώσεων και την έντονη καταναλωτική δαπάνη άσκησαν σημαντική καθοδική πίεση στις αποταμιεύσεις των νοικοκυριών, ωθώντας τες περαιτέρω σε αρνητικό έδαφος.

Καθοδική πορεία ακολούθησαν και οι επιχειρηματικές αποταμιεύσεις, υποχωρώντας από την κορυφή του 10,6% του ΑΕΠ το 2022 σε 8,9% το 2023 και 8,6% το 2024.

Σύμφωνα με την ανάλυση της κεντρικής τράπεζας (επικεφαλής οικονομολόγος: Γιώργος Χονδρογιάννης) η τάση αυτή αντανακλά διάφορους παράγοντες, όπως η απόσυρση των μέτρων στήριξης για την πανδημία και την ενεργειακή κρίση, καθώς και η αύξηση του κόστους εργασίας. Η πτώση των επιχειρηματικών αποταμιεύσεων μετριάστηκε τα τελευταία χρόνια χάρη στις υψηλές επιδόσεις του τομέα του τουρισμού και της ευρύτερης οικονομίας, στο σταθερό πολιτικό και μακροοικονομικό περιβάλλον και στις εκταμιεύσεις του Ταμείου Ανάκαμψης.

Συνολικά, οι αποταμιεύσεις του μη χρηματοπιστωτικού ιδιωτικού τομέα συνέχισαν την καθοδική πορεία τους το 2024 και διαμορφώθηκαν στο 6,7% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με 8% το 2023 και 8,4% το 2022.

Εν τω μεταξύ, το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών συνολικά το 2024, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, αυξήθηκε κατά 0,7%, υποχωρώντας από την αύξηση του 3,4% του προηγούμενου χρόνου.

Οπως έχει υπογραμμίσει ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας, «το έλλειμμα αποταμίευσης οδηγεί στην προσφυγή σε εξωτερικό δανεισμό και αντανακλάται στα επίμονα υψηλά ελλείμματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών την τελευταία 20ετία. Αυτό υποδηλώνει ότι η χώρα ξοδεύει πολύ περισσότερα απ’ όσα παράγει».

Η επιπλέον εργασία δεν αμείβεται εάν έχεις... μεταπτυχιακό τίτλο

Δύσκολες συνθήκες απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα καταγράφει έρευνα της ΓΣΕΕ

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Απλήρωτες υπερωρίες, μη προβλέψιμα και επιβαρυντικά ωράρια, αλλά και συνθήκες που επηρεάζουν αρνητικά την υγεία, την οικογενειακή ζωή και την οικονομική ασφάλεια των Ελλήνων εργαζομένων καταγράφει μελέτη του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, αποτυπώνοντας τη χαμηλή ποιότητα της εργασίας στη χώρα μας. Τα συμπεράσματα προκύπτουν μέσα από τις ίδιες τις εμπειρίες και τις απόψεις των εργαζομένων και φέρνουν στο φως σημαντικά συμπεράσματα, όπως για παράδειγμα ότι 57% των ανδρών και 55% των γυναικών εργάζονται (όπως δήλωσαν) τουλάχιστον ένα Σαββατοκύριακο τον μήνα, 10% των ανδρών και 7% των γυναικών αναφέρουν συχνές ή πολύ συχνές απροειδοποίητες αλλαγές βάρδιας, καθώς και ότι 45% των κατόχων μεταπτυχιακού / διδακτορικού εργάζονται Σαββατοκύριακα. Οπως είναι αναμενόμενο, στον τομέα της παροχής καταλύματος και εστίασης καταγράφεται το υψηλότερο ποσοστό εργαζομένων που απασχολούνται πάνω από δύο Σαββατοκύριακα τον μήνα (63%), ενώ σημαντικά ποσοστά καταγράφονται επίσης στο εμπόριο (47%).

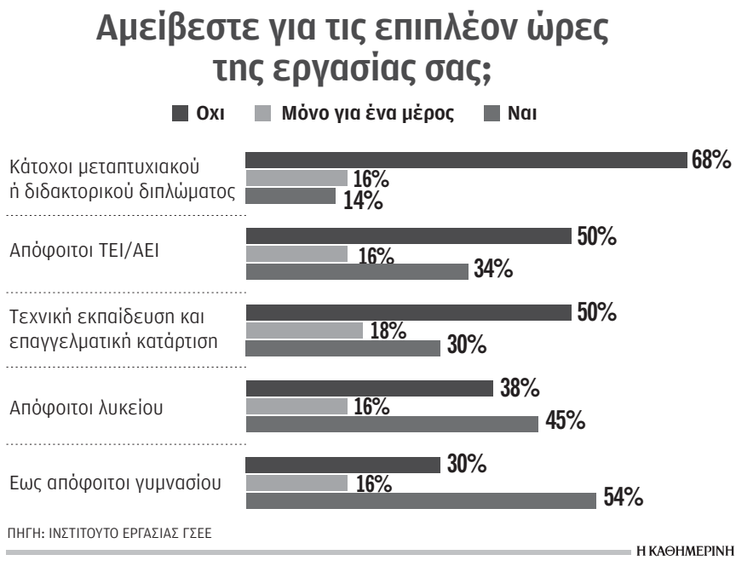

Ανησυχητικό κρίνεται, δε, από τους μελετητές το εύρημα πως το 25% του δείγματος εργάστηκε στον ελεύθερο χρόνο του για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της δουλειάς, με το ποσοστό αυτό να ανεβαίνει στο 38% στους κατόχους μεταπτυχιακών τίτλων και στο 34% των εργαζομένων σε επιχειρήσεις άνω των 250 ατόμων. Στην πράξη, βάσει των απαντήσεων, φαίνεται ότι στη χώρα μας όσοι έχουν υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο αντιμετωπίζουν εξαιρετικά σκληρές συνθήκες εργασίας, ενώ τα ποσοστά παραβατικότητας αυξάνονται όσο αυξάνεται και το μέγεθος μιας επιχείρησης.

Το περιθώριο που υπάρχει ως προς την αύξηση των δηλωμένων επιπλέον ωρών εργασίας φάνηκε και από την αύξηση των δηλωμένων υπερωριών λόγω της χρήσης της ψηφιακής κάρτας εργασίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη», οι υπερωρίες στους κλάδους εφαρμογής της κάρτας αυξήθηκαν αθροιστικά κατά 815.509 σε σχέση με τα έτη πριν από την εφαρμογή του μέτρου. Σύμφωνα με την έρευνα του ΙΝΕ ΓΣΕΕ, περισσότερες ώρες δουλειάς από αυτές που προβλέπονται στη σύμβασή τους αναγκάζονται να προσφέρουν οι εργαζόμενοι στις κατασκευές (70%), στα καταλύματα, στην εστίαση και στη μεταποίηση (50%), στο χονδρικό και στο λιανικό εμπόριο (48%), στην ενημέρωση και επικοινωνία, καθώς και στην υγεία και στην κοινωνική μέριμνα (44%).

Το 52% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι εργάζεται επιπλέον ώρες από αυτές που ορίζει η σύμβασή του. Το 15% ανέφερε πως εργάζεται 1-2 ώρες παραπάνω, το 14% επιπλέον 3-5 ώρες και ένα 9% απασχολείται υπερωριακά πάνω από 10 ώρες την εβδομάδα. Σχεδόν οι μισοί από εκείνους που συμμετείχαν στην έρευνα (49%) δήλωσαν ότι δεν αμείβονταν για τις επιπλέον ώρες εργασίας τους, ενώ το 16% έλαβε μόνο ένα μέρος από την προβλεπόμενη αμοιβή. Το 55% των ερωτηθέντων με μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο δήλωσε ότι εργάζεται πάνω από 10 ώρες ημερησίως τουλάχιστον μία φορά τον μήνα. Το 68% εξ αυτών δεν έλαβε καμία αμοιβή για την υπερεργασία του. Οι κλάδοι όπου οι εργαζόμενοι απασχολούνται επιπλέον πάνω από 10 ώρες την εβδομάδα, περισσότερες από δύο φορές τον μήνα, είναι: επιστημονικές, επαγγελματικές και τεχνικές δραστηριότητες (39%), μεταφορά και αποθήκευση (38%), κατασκευές (37%), δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος, υπηρεσίες εστίασης και εκπαίδευση (35%), μεταποίηση (32%).

Ανοδικά οι εξαγωγές με ώθηση από τα τρόφιμα

Με αύξηση κατά 7,6% για τις ελληνικές εξαγωγές, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, έκλεισε το α΄ τρίμηνο του 2025, καθώς και τον Μάρτιο συνεχίστηκε η ανοδική πορεία που καταγράφηκε τον Ιανουάριο (9,9%) και τον Φεβρουάριο (5,8%). Καθοριστικός ήταν ο ρόλος των εξαγωγών τροφίμων, οι οποίες κατέγραψαν αύξηση 14,1% στο α΄ τρίμηνο του 2025 σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα και ξεπέρασαν τα 2,25 δισ. ευρώ, από 1,97 δισ. ευρώ πέρυσι. Σημαντική επίσης αύξηση, 15,3%, κατέγραψαν οι

Ενισχύθηκαν κατά 7,6% στο πρώτο τρίμηνο, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών.

εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων και διαμορφώθηκαν σε 1,91 δισ. ευρώ από 1,66 δισ. ευρώ το α΄ τρίμηνο του 2024. Εάν, πάντως, συμπεριληφθούν τα πετρελαιοειδή, τότε το τρίμηνο έκλεισε με αύξηση των εξαγωγών κατά 1,7% και διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος κατά 3,6%.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), η συνολική αξία των εισαγωγών τον Μάρτιο του 2025 αυξήθηκε κατά 3,8% και διαμορφώθηκε σε 6,72 δισ. ευρώ. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών η αύξηση ήταν 4,8%. Η συνολική αξία των εξαγωγών τον Μάρτιο του 2025 υποχώρησε κατά 8,4% και διαμορφώθηκε σε 3,93 δισ. ευρώ, ενώ εάν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή προκύπτει αύξηση 6,7%. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, αυξήθηκε κατά 25,3%. Ωστόσο, εάν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή, το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αυξήθηκε κατά 2,3%.

Η συνολική αξία των εισαγωγών στο διάστημα Ιανουαρίου - Μαρτίου 2025 διαμορφώθηκε σε 20,42 δισ. ευρώ, αυξημένη κατά 0,4%. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 3,9%.

Οι εξαγωγές το ίδιο διάστημα διαμορφώθηκαν σε 12,13 δισ. ευρώ αυξημένες κατά 1,7%, ενώ εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών ενισχύθηκαν κατά 7,6% και διαμορφώθηκαν σε 9,29 δισ. ευρώ, από 8,63 δισ. ευρώ πέρυσι. Το εμπορικό έλλειμμα κατά το α΄ τρίμηνο του 2025 ανήλθε, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, σε 8,29 δισ. ευρώ.

Εκτός από τα τρόφιμα και τα βιομηχανικά προϊόντα, η πορεία των εξαγωγών στις άλλες μεγάλες κατηγορίες ήταν η ακόλουθη κατά το α΄ τρίμηνο του 2025 σε σύγκριση με το α΄ τρίμηνο του 2024: πετρελαιοειδή - καύσιμα (-18,4%), μηχανήματα (-2,1%), εμπιστευτικά προϊόντα (-81,1%), χημικά (1%), διάφορα βιομηχανικά (4,4%), πρώτες ύλες (3,7%), ποτά και καπνός (14,8%), λάδια (0,9%). Ειδικά τον Μάρτιο του 2025 σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2024 οι εξαγωγές τροφίμων αυξήθηκαν κατά 13,1%, των βιομηχανικών κατά 20,6%, ενώ των καυσίμων υποχώρησαν κατά 42%.

Αυξήσεις στις τιμές κατοικιών πυροδοτεί το «Σπίτι μου»

Τι δείχνει έρευνα για τις επιπτώσεις των προγραμμάτων στην αγορά ακινήτων

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Ακριβότερα και λιγότερα σε σύγκριση με τον πρώτο κύκλο του προγράμματος «Σπίτι μου» αποδεικνύονται τα επιλέξιμα ακίνητα του εν εξελίξει δεύτερου κύκλου, γεγονός που εξηγεί εν μέρει και τη «δυστοκία» που παρατηρείται στην απορρόφηση των διαθέσιμων κονδυλίων, ύψους 2 δισ. ευρώ. Σε ανάλυση της ReDataset, του τμήματος Data & Analytics της Resolute Cepal Greece (RCG), επιχειρείται μια σύγκριση των συνθηκών που διαμορφώθηκαν στην αγορά κατοικίας τόσο κατά το τρέχον όσο και κατά το προηγούμενο πρόγραμμα, για το πρώτο τετράμηνο λειτουργίας τους.

Με βάση τα ευρήματα της εταιρείας, η βασική ομοιότητα είναι ότι και στις δύο περιπτώσεις, οι τιμές πώλησης των επιλέξιμων ακινήτων αυξήθηκαν με ταχύτερο ρυθμό σε σχέση με την υπόλοιπη αγορά. Στον αντίποδα, και αυτό κρίνεται ως πιο σημαντικό ως εξέλιξη, είναι ότι ενώ κατά τον πρώτο κύκλο του προγράμματος σημειώθηκε μεγάλη αύξηση των διαθέσιμων προς πώληση ακινήτων, δεν συμβαίνει το ίδιο και σήμερα· το αντίθετο μάλιστα. Το στοιχείο αυτό καταδεικνύει την έλλειψη κατάλληλων ακινήτων, καθώς όπως φαίνεται εξαντλείται πλέον το διαθέσιμο απόθεμα στη συγκεκριμένη κατηγορία κατοικιών, αξίας έως 250.000 ευρώ δη-

Στο πρώτο πρόγραμμα «Σπίτι μου», οι τιμές των επιλέξιμων ακινήτων αυξήθηκαν κατά 4,7% πανελλαδικά, έναντι 2,6% του συνόλου της αγοράς.

λαδή, ιδίως στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Επισημαίνεται ότι η ReDataset βασίζει την ανάλυσή της σε ακίνητα τα οποία πληρούν τα κριτήρια και των δύο προγραμμάτων «Σπίτι μου» και αντιστοιχούν σε κατοικίες επιφανείας 30 έως 150 τ.μ., με έτος κατασκευής από το 1960 έως το 2007 για διαμερίσματα και μεζονέτες.Στο πλαίσιο αυτό, στο σύνολο της χώρας, για τους πρώτους τέσσερις μήνες του προγράμματος «Σπίτι μου 2» (Δεκέμβριος 2024 - Μάρτιος 2025), η μέση τιμή ανά τ.μ. αυξήθηκε κατά 1,8% στα 1.927 ευρώ/τ.μ., ενώ στο σύνολο της αγοράς η αύξηση την ίδια περίοδο ήταν 1,6%. Πάντως, η επίδραση στις τιμές φαίνεται πως είναι ηπιότερη σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του πρώτου κύκλου του προγράμματος, όταν οι τιμές των επιλέξιμων ακινήτων είχαν αυξηθεί κατά 2,3%, έναντι αύξησης 1,3% στο σύνολο της αγοράς. Αν όμως κρίνει κανείς από το σύνολο της περιόδου του πρώτου κύκλου του «Σπίτι μου», φαίνεται πως ο ρυθμός των αυξήσεων των τιμών θα επιταχυνθεί το επόμενο διάστημα, καθώς στο πρώτο πρόγραμμα οι τιμές των επιλέξιμων ακινήτων κατέγραψαν σωρευτική αύξηση κατά 4,7% πανελλαδικά, έναντι 2,6% του συνόλου της αγοράς. Στο «μέτωπο» της προσφοράς, το πρώτο τετράμηνο του δεύτερου κύκλου του προγράμματος διαπιστώνεται μια εμφανής «κόπωση» καθώς έχουν προστεθεί μόλις 6,6% περισσότερα ακίνητα, έναντι 7,2% στο σύνολο της αγοράς. Αντιθέτως, η αύξηση των προσφερόμενων επιλέξιμων ακινήτων κατά το πρώτο τετράμηνο του πρώτου κύκλου του «Σπίτι μου» είχε ανέλθει σε 30,7% και κατά 28,8% στο σύνολο της αγοράς.

Οσον αφορά το κέντρο της Αθήνας, το πρώτο τετράμηνο του τρέχοντος προγράμματος, οι τιμές έχουν καταγράψει άνοδο κατά 1,7%, έναντι 1,5% του συνόλου της αγοράς, ενώ η προσφορά έχει ενισχυθεί κατά 6,1% έναντι 6,4% του συνόλου της αγοράς. Στον πρώτο κύκλο του προγράμματος, το πρώτο τετράμηνο καταγράφηκαν αυξήσεις τιμών κατά 3,6%, που έφτασαν στο 6,6% για όλη τη διάρκειά του. Η δε προσφορά ενισχύθηκε κατά 20% το πρώτο τετράμηνο, δείγμα της κινητικότητας από αρκετούς ιδιοκτήτες, προκειμένου να επωφεληθούν της αυξημένης ζήτησης που προκλήθηκε.

Ερχονται παρεμβάσεις για ενίσχυση των Επαγγελματικών Ταμείων Ασφάλισης

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Νέες θεσμικές παρεμβάσεις, με στόχο την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, βιώσιμου και κοινωνικά δίκαιου πλαισίου επαγγελματικής ασφάλισης προανήγγειλε η υπουργός Εργασίας Νίκη Κεραμέως από το βήμα του 6ου συνεδρίου Επαγγελματικής Ασφάλισης. Την ανάγκη συμπλήρωσης του νόμου 5078/2023 –τον οποίο χαρακτήρισε «ορόσημο»– ώστε και οι ασφαλισμένοι μέσω ομαδικών ασφαλιστικών προϊόντων επαγγελματικής συνταξιοδότησης να έχουν τους ίδιους όρους κατοχύρωσης, θεμελίωσης και λήψης συνταξιοδοτικών παροχών με αυτούς που ισχύουν για τους ασφαλισμένους των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ), εξέφρασε και ο γενικός διευθυντής Προληπτικής Εποπτείας και Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος, Ιωάννης Τσικριπής. Είχε προηγηθεί μήνυμα του διοικητή της ΤτΕ Γιάννη Στουρνάρα, ο οποίος ως «επόπτης» του θεσμού από την 1η Ιανουαρίου 2025 κι εφεξής, επεσήμανε ότι η κεντρική τράπεζα θα σταθεί αρωγός στις προσπάθειες των ι-

Καταλύτης για την ανάπτυξη του θεσμού θεωρείται η ίδρυση πολυεργοδοτικών ΤΕΑ.

διων των διοικήσεων των ΤΕΑ να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν. Σε αυτό το πλαίσιο, ο κ. Στουρνάρας χαρακτήρισε ορόσημο τον νόμο 5078/2023, καθώς παρέχει σταθερή βάση για την οργάνωση και λειτουργία των ΤΕΑ, ενώ εισήγαγε και σημαντικές καινοτομίες, όπως η ίδρυση πολυεργοδοτικών ΤΕΑ, χωρίς την υποχρέωση να υπάρχει συναφής επαγγελματικός δεσμός μεταξύ των εργοδοτών. Ο ίδιος έθεσε την ανάγκη «η υφιστάμενη νομοθεσία να συμπληρωθεί από ορισμένες διατάξεις που θα δίδουν στα ΤΕΑ τη δυνατότητα να εισάγουν χωρίς επιμέρους εποπτικές εγκρίσεις, και με μεγαλύτερη ευελιξία, νέα προγράμματα συνταξιοδοτικών παροχών».

Ο κ. Τσικριπής φωτογράφισε κάποιες

Στο τραπέζι έχει τεθεί το ζήτημα να έχουν ίδιους όρους όσοι είναι ασφαλισμένοι μέσω ομαδικών ασφαλιστικών προϊόντων επαγγελματικής συνταξιοδότησης με αυτούς που ισχύουν για τους ασφαλισμένους των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ).

από τις πιθανές αλλαγές, σημειώνοντας για παράδειγμα ότι «οι επαγγελματικές συντάξεις των εργαζομένων, τις οποίες διαχειρίζονται ασφαλιστικές επιχειρήσεις, δεν απολαμβάνουν το δίκτυο προστασίας που ισχύει για τα μέλη των ΤΕΑ». Αναλυτικά, η υπουργός Εργασίας δήλωσε πως «τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης επιδέχονται περαιτέρω ανάπτυξη» για να συμπληρώσει ότι «οι εξελίξεις, οι διεθνείς πρακτικές αλλά και η εμπειρία λειτουργίας των ΤΕΑ στην Ελλάδα δείχνουν τον δρόμο για τις παρεμβάσεις που είναι απαραίτητο να γίνουν». Σε κάθε περίπτωση, η κ. Κεραμέως ξεκαθάρισε τον κρίσιμο ρόλο της ΤτΕ, σε συνεργασία με την οποία το υπουργείο επεξεργάζεται βελτιώσεις και κάλεσε σε διάλογο όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Ο πρόεδρος της Ελληνικής Ενωσης Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛΕΤΕΑ) Χρήστος Νούνης εκτίμησε ότι η εποπτεία της ΤτΕ θα προσδώσει θετικό πρόσημο στον θεσμό, χαρακτήρισε την ίδρυση πολυεργοδοτικών ΤΕΑ ως τον «game changer» παράγοντα και ζήτησε αυτό που στην πράξη ζητούσε και πριν από την ψήφιση του νόμου 5078/2023, τη θεραπεία των θεσμικών κενών που δημιουργεί, καθώς και την αλλαγή κάποιων μη λειτουργικών διατάξεων, προκειμένου να μειωθεί η γραφειοκρατία αλλά και το κόστος λειτουργίας των ΤΕΑ, μέσω φοροαπαλλαγών.

Σύμφωνα με τις προτάσεις των φορέων, του υπουργείου Εργασίας, της ΕΛΕΤΕΑ, της Τράπεζας της Ελλάδος αλλά και της Ενωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, που δεν είναι αντίθετα με νέες παρεμβάσεις στη λογική εξίσωση των όρων λειτουργίας ανάμεσα στα ΤΕΑ και τα ομαδικά ασφαλιστήρια, στον διάλογο που ήδη έχει ξεκινήσει, συζητούνται και θέματα όπως η διευκόλυνση της φορητότητας των ασφαλιστικών δικαιωμάτων μεταξύ των φορέων του 2ου Πυλώνα (ανταλλαγή ασφαλισμένων μεταξύ ΤΕΑ και ομαδικών συμβολαίων), η μείωση του κόστους λειτουργίας και διαχείρισης των ΤΕΑ μέσω ειδικών φοροαπαλλαγών, καθώς και η δημιουργία πλατφόρμας συνταξιοδοτικών πληροφοριών.

Λεφτά υπάρχουν, αλλά δεν κατανέμονται σωστά

Η λανθασμένη κατανομή πόρων έχει κοστίσει πολύ στην ελληνική οικονομία, όπως τονίζει σε έκθεσή του το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, κάνοντας μάλιστα λόγο για σημαντικές ευκαιρίες που χάθηκαν. Οπως επισημαίνει, η βασική αιτία της χαμηλής παραγωγικότητας της Ελλάδας –το μεγάλο «αγκάθι» της οικονομίας– δεν είναι η έλλειψη πόρων αλλά η κακή κατανομή τους, κάτι που έχει περιορίσει σημαντικά την ανάπτυξη.

Ειδικότερα, όπως σημειώνει το ΔΝΤ, από την κρίση του χρέους, και εν μέσω μεγάλης απομόχλευσης και χαμηλών επενδύσεων, η αύξηση της παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας έχει παραμείνει στάσιμη, τη στιγμή που στην Ευρωζώνη η συνολική παραγωγικότητα (TFP) αυξήθηκε κατά 9,7% το ίδιο διάστημα. Ο «κύριος ένοχος» πίσω από την υποτονική αύξηση της παραγωγικότητας στην Ελλάδα είναι η κακή κατανομή των πόρων, τονίζει το Ταμείο.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, έχουν εφαρμοστεί πολλές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της οικονομίας, ωστόσο ο πραγματικός αντίκτυπος αυτών των μεταρρυθμίσεων στην παραγωγικότητα ήταν μεικτός. Ερευνες δείχνουν ότι το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρουν το ρυθμιστικό περιβάλλον στην Ελλάδα ως σημαντικό εμπόδιο στις επενδύσεις είναι από τα υψηλότερα στην Ε.Ε., ενώ εμπειρικά στοιχεία του ΔΝΤ υποδεικνύουν ατελείς μεταρρυθμίσεις στην αγορά αγαθών. «Το πιο σημαντικό είναι ότι η συνολική παραγωγικότητα στην Ελλάδα εξακολουθεί να είναι περίπου 10% χαμηλότερη από ό,τι το 2009», σημειώνει το Ταμείο.

Το ΔΝΤ εξετάζει στοιχεία των ελληνικών επιχειρήσεων και διαπιστώνει ότι η κακή κατανομή των πόρων επιδεινώθηκε από το 2009 έως το 2020, ιδίως στους τομείς των μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών –δηλαδή στις κατασκευές, στις επαγγελματικές υπηρεσίες και στις υπηρεσίες εστίασης και διαμονής–, και μεταξύ των μικρότερων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ταμείου, οι πόροι δεν έχουν κατευθυνθεί προς πιο παραγωγικές επιχειρήσεις.

Παράλληλα, ενώ ένας σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων έχει γίνει πιο παραγωγικός και πολλές νέες επιχειρήσεις με υψηλό δυναμικό έχουν εισέλθει στην αγορά, δεν έχουν αναπτυχθεί αρκετά γρήγορα ώστε να αυξήσουν την παραγωγικότητα ολόκληρης της οικονομίας. Αυτό οφείλεται και στην έλλειψη τραπεζικής πίστωσης, ενώ πολλές επιχειρήσεις ενδέχεται να επιλέγουν να παραμένουν μικρές, καθώς η μεγέθυνσή τους απαιτεί περισσότερο έλεγχο από τις ρυθμιστικές αρχές. Οπως καταλήγει το ΔΝΤ, παρά τις τολμηρές μεταρρυθμίσεις που εφαρμόστηκαν από την κρίση δημόσιου χρέους της Ελλάδας, τα ρυθμιστικά βάρη εξακολουθούν να επιβαρύνουν σημαντικά τις αποφάσεις των επιχειρήσεων να επενδύσουν και η αύξηση της παραγωγικότητας έχει παραμείνει στάσιμη τα τελευταία 15 χρόνια, λειτουργώντας ως τροχοπέδη για την ανάπτυξη. Αυτή η υπερβολική ρύθμιση υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα και εμποδίζει την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, οδηγώντας σε σημαντικού μεγέθους παραοικονομία, ενώ μπορεί να προκαλέσει περιττό κόστος ή άλλες επιπτώσεις στην καινοτομία και στον ανταγωνισμό.

Η επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων του ρυθμιστικού περιβάλλοντος για την ενίσχυση του ανταγωνισμού θα βοηθούσε στη βελτίωση του δυναμισμού των επιχειρήσεων και, ως εκ τούτου, στην ενίσχυση της παραγωγικότητας και είναι συνεπώς «κλειδί» για τη βελτίωση της κατανομής των πόρων, τονίζει το Ταμείο. Σε αυτό το πλαίσιο, η χρηματοδότηση θα πρέπει να κατανέμεται με προτεραιότητα στους κλάδους με τις σημαντικότερες ρυθμιστικές στρεβλώσεις, όπως ο τομέας των μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών. Θα πρέπει να αποφεύγονται τα φορολογικά και ρυθμιστικά κίνητρα που βασίζονται στο μέγεθος της επιχείρησης, ενώ τα φορολογικά κίνητρα θα πρέπει να στοχεύουν στις επενδύσεις στην έρευνα και ανάπτυξη για την υποστήριξη νέων, καινοτόμων επιχειρήσεων.

Τροχοπέδη για ανάπτυξη το αργό δικαστικό σύστημα, λέει το ΔΝΤ

Υπερτριπλάσιος του ευρωπαϊκού μέσου όρου ο χρόνος εκδίκασης των υποθέσεων

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

«Στο εδώλιο» βάζει έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου το ελληνικό δικαστικό σύστημα, καθώς, παρά τις όποιες μεταρρυθμίσεις έγιναν στη χώρα, άλλες αναγκαστικά ως μνημονιακές υποχρεώσεις, άλλες κατ' επιλογήν, αυτό εξακολουθεί να είναι εξαιρετικά αργό, καθόλου σύγχρονο, λειτουργώντας ως τροχοπέδη για την ανάπτυξη και την προσέλκυση επενδύσεων. Ο χρόνος εκδίκασης των υποθέσεων είναι υπερτριπλάσιος του ευρωπαϊκού μέσου όρου, με συνέπεια ο αριθμός των υποθέσεων που τελεσιδικούν να είναι σταθερά χαμηλότερος από αυτός των υποθέσεων που εισάγονται στα ελληνικά δικαστήρια. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, ο χρόνος διεκπεραίωσης των αστικών υποθέσεων στα πρωτοδικεία στην Ελλάδα φτάνει τις 746 ημέρες, όταν ο μέσος όρος στις 46 χώρες του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι 239 ημέρες. Για να τελεσιδικήσει μια υπόθεση σε ένα ελληνικό διοικητικό δικαστήριο μπορεί να περάσουν 1.239 ημέρες, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 234 ημέρες.

«Αγκάθια» η περιορισμένη διείσδυση εξωδικαστικών μεθόδων επίλυσης διαφορών και ο χαμηλός βαθμός εκσυγχρονισμού.

Μήπως δεν επαρκούν οι δικαστές και για αυτό αργεί η εκδίκαση των υποθέσεων στα ελληνικά δικαστήρια; Κάθε άλλο. Σύμφωνα με την έκθεση του ΔΝΤ «Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος στην Ελλάδα: κατευθύνσεις και επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη», στη χώρα μας καταγράφεται μια από τις υψηλότερες αναλογίες δικαστών ανά κάτοικο, ενώ το 2022 σε σύγκριση με το 2012 ο αριθμός των δικαστών αυξήθηκε κατά 60% και πλέον, που αποτελεί μια από τις υψηλότερες αυξήσεις στην Ευρωπαϊκή Ενωση. Στην Ελλάδα το 2022 αναλογούσαν 37,3 δικαστές ανά 100.000 κατοίκους, από 23,3 δικαστές ανά 100.000 κατοίκους το 2012, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 17,6 δικαστές ανά 100.000 κατοίκους, όσο και το 2012.

Τι φταίει τότε; Η περιορισμένη διείσδυση εξωδικαστικών μεθόδων επίλυσης διαφορών, ο χαμηλός βαθμός εκσυγχρονισμού, όπως για παράδειγμα η χρήση ψηφιακών μέσων, των ελληνικών δικαστηρίων, ο μικρός αριθμός προσωπικού, πέραν των δικαστών, που απασχολούνται στα ελληνικά δικαστήρια, το σύστημα που δεν επιτρέπει την εξειδίκευση των δικαστών π.χ. στις πτωχεύσεις, αλλά και τα χαμηλά, συγκριτικά, παράβολα, που δεν λειτουργούν αποτρεπτικά για τους «δικομανείς» Ελληνες. Ακόμη και στις περιπτώσεις που υπάρχει βελτίωση της νομοθεσίας, όπως για παράδειγμα η βελτίωση του πτωχευτικού κώδικα, αυτός, σύμφωνα με την έκθεση του ΔΝΤ, παραμένει αναποτελεσματικός λόγω των ανεπαρκειών του δικαστικού συστήματος.

Καθοριστική για την επιβάρυνση των ελληνικών δικαστηρίων με μεγάλο όγκο υποθέσεων ήταν η περίοδος της οικονομικής κρίσης, καθώς τα δικαστήρια κλήθηκαν να χειριστούν πολλές υποθέσεις πτωχεύσεων επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων (νόμος Κατσέλη) αλλά και πολλές προσφυγές κατά μνημονιακών νόμων. Η αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων λόγω COVID-19 για πολλούς μήνες το 2020 και το 2021 επιδείνωσε περαιτέρω την κατάσταση.

Οσον αφορά ειδικά την εξωδικαστική επίλυση διαφορών, παρότι υπάρχει σχετική νομοθεσία στην Ελλάδα από το 2010, με τον νόμο 3898/2010 να εισάγει τον θεσμό της διαμεσολάβησης, αυτή ήταν αρκετά ελλιπής μέχρι την αναμόρφωσή της με νόμους του 2018 και του 2019. Η διαμεσολάβηση ακόμη και σήμερα αντιμετωπίζεται με αρκετή δυσπιστία. Πάντως, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης για το 2023, καταγράφηκαν 5.280 αιτήματα για Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία Διαμεσολάβησης (ΥΑΣΔ), ενώ συνολικά πραγματοποιήθηκαν 10.165 ΥΑΣΔ. Συνολικά, το 11,1% των υποθέσεων ΥΑΣΔ συνεχίστηκε με διαμεσολάβηση και το 7,7% κατέληξε σε συμφωνία, από 6% το 2022. Στην Ελλάδα υπάρχει επίσης ο εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης χρεών που στην αρχική του μορφή υπήρξε αρκετά αναποτελεσματικός, όμως πλέον, έπειτα από βελτιώσεις, έχει γίνει πιο ελκυστικός. Η εξωδικαστική επίλυση διαφορών θα μπορούσε να ελαφρύνει τον όγκο υποθέσεων στα δικαστήρια, τα οποία μάλιστα έχουν λίγο προσωπικό.

Σύμφωνα με την έκθεση του ΔΝΤ, το 2022 υπήρχαν 44,7 υπάλληλοι στα δικαστήρια ανά 100.000 κατοίκους έναντι 57,9/100.000 κατοίκους που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος. Μάλιστα ο αριθμός στην Ελλάδα –απόρροια των μνημονιακών νόμων σχετικά με τις προσλήψεις στο Δημόσιο– έχει μειωθεί σε σύγκριση με το 2012, όταν η αντίστοιχη αναλογία ήταν 48,2/100.000 κατοίκους (54,8/100.000 κατοίκους ο ευρωπαϊκός μέσος όρος).

Μεταρρυθμίσεις που έγιναν στην Πορτογαλία και αφορούσαν την αλλαγή της δομής των δικαστηρίων και την παροχή περισσότερων κινήτρων για τη χρήση της διαμεσολάβησης είχαν ως συνέπεια η διεκπεραίωση των υποθέσεων στα πρωτοδικεία να μειωθεί στις 200 ημέρες το 2019, από 400 ημέρες το 2013, ενώ αντίστοιχα αποτελέσματα είχαν οι μεταρρυθμίσεις στο δικαστικό σύστημα της Σλοβακίας.

Χρόνος εκδίκασης υποθέσεων στην Ελλάδα και στην Ευρώπη

Αφορά τον μέσο όρο 46 χωρών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης

	ΠΡΩΤΟΣ ΒΑΘΜΟΣ (σε ημέρες)		ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΒΑΘΜΟΣ (σε ημέρες)		ΑΝΩΤΑΤΟΣ ΒΑΘΜΟΣ (σε ημέρες)	
Αστικές	746	239	422	200	ΜΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	152
Ποινικές	223	133	294	110	304	101
Διοικητικές	464	292	661	215	1.239	234

ΠΗΓΗ: European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ), evaluation report 2024 (στοιχεία 2022)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Καθίζηση στην οικοδομή για 6 μήνες

Αβεβαιότητα μετά την κατάργηση μπόνους του ΝΟΚ, χωρίς να έχει ξεκαθαρισθεί τι επιτρέπεται να χτιστεί

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

«Πάγωμα» της οικοδομικής δραστηριότητας για περίοδο τουλάχιστον έξι μηνών προβλέπουν φορείς της αγοράς μετά την απόφαση του ΣτΕ για την κατάργηση των περισσότερων ευεργετημάτων του ΝΟΚ (Νέος Οικοδομικός Κανονισμός) στο τέλος του 2024, αλλά και την κωλυσιεργία που έχει μεσολαβήσει έκτοτε από την πλευρά της πολιτείας, καθώς δεν έχουν εκδοθεί οι απαιτούμενες διευκρινιστικές εγκύκλιοι ώστε να είναι ξεκάθαρο το τι επιτρέπεται να χτιστεί και με ποιο τρόπο.

Ήδη τα πρώτα στοιχεία από την πορεία της οικοδομικής δραστηριότητας τον φετινό Ιανουάριο είναι χαρακτηριστικά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ που αφορούν την ανέγερση νέων κατοικιών, στην Αττική σημειώθηκε πτώση του αριθμού των αδειών για νέα κτίρια κατοικιών κατά 66%, κατά 65% με βάση τον όγκο και κατά 65% με βάση την επιφάνεια. Ωστόσο, σε περιοχές έντονης ζήτησης και αγοραστικού ενδιαφέροντος η εικόνα είναι χειρότερη. Για παράδειγμα, στα νότια προάστια παρατηρείται ετήσια μείωση κατά 74,4% με βάση τον αριθμό των κατοικιών, καθώς εγκρίθηκαν μόλις 48 άδειες έναντι 188 τον αντίστοιχο μήνα του 2024. Η πτώση με βάση τον όγκο αγγίζει το 79,4% και με βάση την επιφάνεια το 77,8%.

Το πλαφόν για το νέο επίδομα έχει οριστεί στα 1.295 ευρώ, εφόσον ο άνεργος έχει πολλά χρόνια ασφάλισης και αυξημένες αποδοχές. Οσο λιγότερα είναι τα χρόνια ασφάλισης, τόσο χαμηλότερο θα είναι το επίδομα.

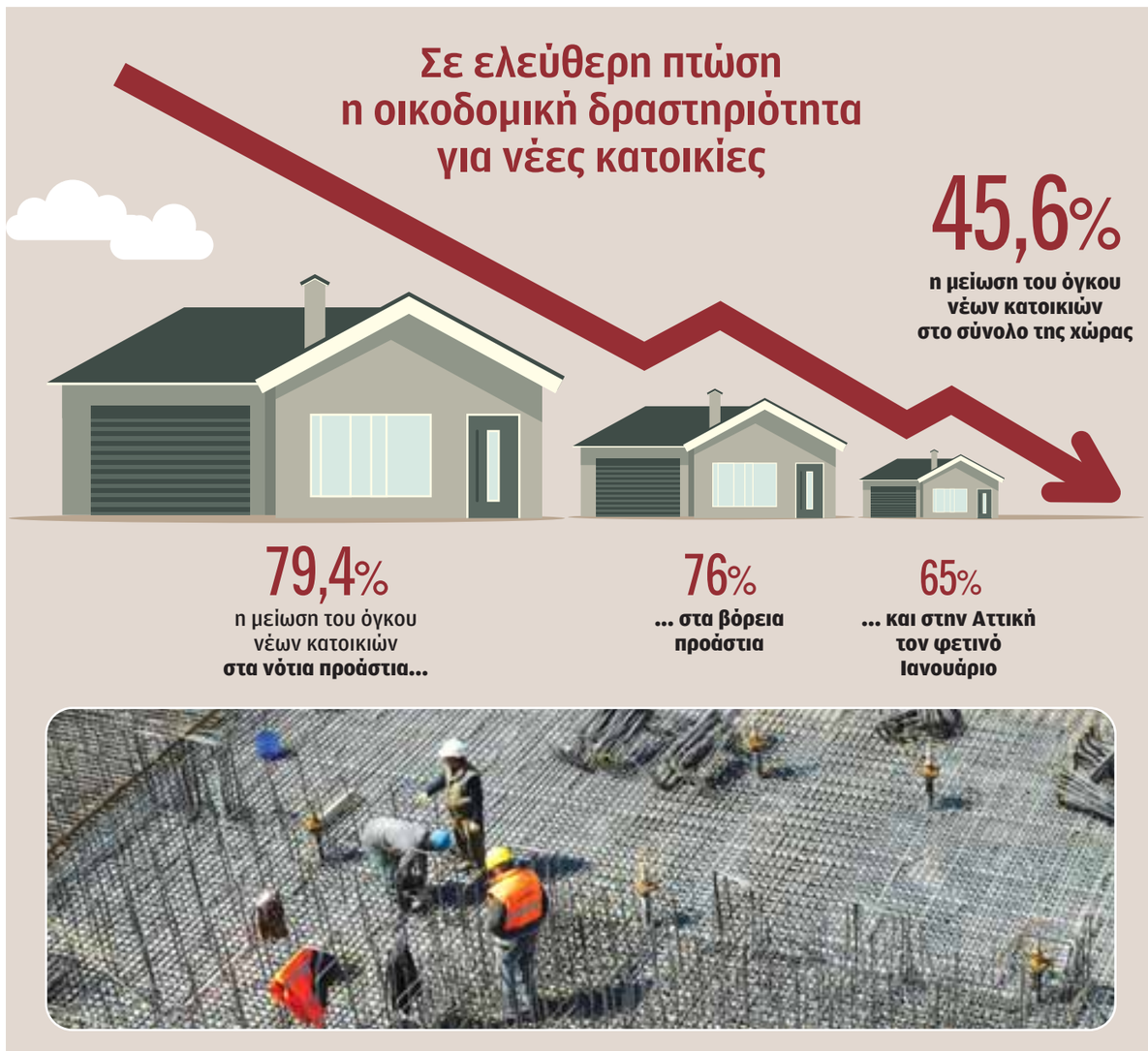

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αντιστοίχως, στα βόρεια προάστια καταγράφεται πτώση των αδειών για ανέγερση νέων κατοικιών κατά 75,35% με βάση τον αριθμό των αδειών, κατά 76% με βάση τον όγκο και κατά 76,5% με βάση την επιφάνεια. Στο κέντρο της Αθήνας η πτώση είναι ηπιότερη, πλην όμως παραμένει πολύ υψηλή. Συγκεκριμένα, καταγράφεται ετήσια μείωση κατά 53,8% με βάση τον αριθμό των αδειών και κατά 52,9% με βάση τον όγκο.

Οσον αφορά το σύνολο της χώρας, η μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας για κατοικίες αγγίζει το 47,5% με βάση τον αριθμό, κατά 46,5% με βάση τον όγκο και κατά 45,6% με βάση την επιφάνεια. Υπενθυμίζεται ότι το 2024 είχαν εκδοθεί άδειες για την ανέγερση σχεδόν 47.000 νέων κατοικιών έναντι 35.596 το 2023, μια αύξηση κατά 32% (και κατά 26% με βάση την επιφάνεια). Στην Αττική το αντίστοιχο μέγεθος ανήλθε σε 13.207 κατοικίες, συνολικής επιφάνειας 1,53 εκατ. τ.μ.

Ωστόσο, τα μεγέθη αυτά είναι απίθανο να επαναληφθούν φέτος. «Η εξέλιξη γύρω από τον ΝΟΚ ήρθε ως επιστέγασμα μιας σειράς ανατροπών στην πολεοδομική νομοθεσία κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, που ξεκίνησαν από το χάος με τους δασικούς χάρτες, για να ακολουθήσουν οι αποφάσεις αναθεώρησης του πλαισίου για την εκτός σχεδίου δόμηση και τώρα για τα μπόνους του ΝΟΚ.

Ουσιαστικά, κάθε 18-24 μήνες βιώνουμε ένα σημαντικό σοκ στην ανάπτυξη ακινήτων», αναφέρει στην «Κ» ο κ. Ερρίκος Αρρώνες, διευθύνων σύμβουλος της Hellenic Properties, εταιρείας ανάπτυξης ακινήτων. Σύμφωνα με τον ίδιο, αυτή η συνεχής ανατροπή των δεδομένων, χωρίς να παρέχεται κάποιο χρονικό περιθώριο για την ωρίμανση των επενδύσεων, έχει εδραιώσει ένα κλίμα ανασφάλειας σε όλη την αγορά ακινήτων, «παγώνοντας» τα επενδυτικά σχέδια έως ότου προκύψει κάποια λύση.

«Αυτό είναι και το χειρότερο και δύσκολα αντιμετωπίσιμο μετά και την απόφαση του ΣτΕ, το ότι δεν γνωρίζουμε ποια μορφή θα έχει αυτή η λύση και πότε θα έρθει. Ετσι, σήμερα βιώνουμε μια ανατροπή, καθώς το ρίσκο της αδειοδότησης εντός αστικού ιστού το θεωρούσαμε επί χρόνια σχεδόν μηδενικό, κάτι που δεν ισχύει πλέον», επισημαίνει ο κ. Αρρώνες.

Κατά τον ίδιο, «αυτό που βλέπουμε σήμερα είναι μια βραχυπρόθεσμη μεταβατική διαδικασία, από την ύπαρξη των μπόνους, στην απουσία τους. Μόλις χάσαμε περίπου 25% από το δυνητικό απόθεμα νέας προσφοράς με βάση την επιφάνεια λόγω της έλλειψης των μπόνους. Καθώς λοιπόν η ζήτηση εξακολουθεί να υφίσταται, οι τιμές αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω. Εμείς ήδη έχουμε σταματήσει τις εκπτώσεις στα έργα μας».

Από την πλευρά του, ο κ. Ηλίας Παπαγεωργιάδης, σύμβουλος και επενδυτής ακινήτων, επικεφαλής του ομίλου MORE Group, επισημαίνει ότι «οι νέες άδειες κατασκευής λογικά θα μειωθούν και θα κληθούμε όλοι οι επενδυτές να υπολογίσουμε εκ νέου την άσκηση, με βάση τα λιγότερα τετραγωνικά που θα μπορούμε να χτίσουμε στο οικόπεδο που είτε έχουμε είτε θέλουμε να αγοράσουμε». Κατά τον ίδιο, «το τοπίο παραμένει θολό και δεν αναμένεται να ξεκαθαρίσει γρήγορα, αν ξεκαθαρίσει κιόλας, καθώς ακόμα αναμένονται διευκρινιστικές εγκύκλιοι από το αρμόδιο υπουργείο, ενώ εκκρεμούν και οι αποφάσεις του ΣτΕ για δύο ακόμα άρθρα του ΝΟΚ, για τα υπόγεια και τις σοφίτες», καταλήγει ο κ. Παπαγεωργιάδης.

Ξεκινάει πιλοτικά το νέο επίδομα ανεργίας

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Σχεδόν 3.000 άνεργοι έχουν προεπιλεγεί και σχεδόν 2.300 αναμένεται να λάβουν το νέο επίδομα ανεργίας, το οποίο κατά την πρώτη αυτή φάση, της πιλοτικής εφαρμογής του, θα είναι ίσο ή και υψηλότερο από το ποσό που θα λάμβαναν οι δικαιούχοι - άνεργοι με το υφιστάμενο σύστημα επιδότησης. Στην οριστική βέβαια εφαρμογή του νέου τρόπου υπολογισμού αλλά και καταβολής του επιδόματος ανεργίας, οι δικαιούχοι ενδέχεται να λαμβάνουν και ποσό σημαντικά χαμηλότερο από το σημερινό (ανέρχεται σε 540,32 ευρώ μηνιαίως από την 1η Απριλίου 2025), αφού η νέα παροχή διασυνδέεται με τον εργασιακό βίο και τις αποδοχές κάθε δικαιούχου.

Στην πράξη, όταν το πρόγραμμα από πιλοτικό γίνει καθολικό, με ενδεχόμενες διαφοροποιήσεις βάσει των συμπερασμάτων που θα προκύψουν, το ύψος του μεταβλητού μέρους της επιδότησης θα αυξάνεται για όσους έχουν εργαστεί τουλάχιστον 4 χρόνια, ενισχύοντας τον ανταποδοτικό χαρακτήρα της ασφάλισης κατά της ανεργίας. Το πλαφόν για το νέο επίδομα έχει οριστεί στα 1.295 ευρώ, εφόσον ο άνεργος έχει πολλά χρόνια ασφάλισης και αυξημένες αποδοχές.

Οσο λιγότερα είναι τα χρόνια ασφάλισης, χαμηλότεροι οι μισθοί και συχνότερες οι περίοδοι ανεργίας, τόσο χαμηλότερο θα είναι το επίδομα.

Η πιλοτική φάση πάντως αφορά αποκλειστικά περίπου 15.000 ανέργους που έκαναν την εγγραφή τους στα μητρώα της ΔΥΠΑ από την Παρασκευή 27 Μαρτίου και στο εξής. Την προεπιλογή των δυνητικών δικαιούχων του νέου επιδόματος κάνει ειδικός αλγόριθμος που υπολογίζει αυτόματα το επίδομα, τόσο με τα σημερινά δεδομένα όσο και με το νέο καθεστώς. Μάλιστα, μία παράπλευρη... ωφέλεια του νέου πιλοτικού προγράμματος είναι η έκδοση του επιδόματος ανεργίας «με ένα κλικ».

Και αυτό, γιατί προκειμένου να γίνει η προεπιλογή των δικαιούχων έπρεπε να διαπιστωθεί το ύψος του επιδόματος με βάση τόσο το ισχύον σύστημα, όσο και το νέο. Εάν ο δικαιούχος βγαίνει κερδισμένος με το νέο σύστημα, ή έστω δεν έχει μείωση, μπαίνει στην ομάδα αυτών που θα τεθούν τελικά στην κλήρωση, ώστε να βγουν οι τελικοί δικαιούχοι. Για τον λόγο αυτό, η ΔΥΠΑ προχώρησε στην πλήρη μηχανοργάνωση της διαδικασίας, προκειμένου η σύγκριση να γίνεται ψηφιακά. Στη συνέχεια, γίνεται έλεγχος και από τους αρμόδιους υπαλλήλους, σε πολύ μικρότερο όμως χρονικό διάστημα.

Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», μέσα σε ένα μήνα, σχεδόν 3.000 άνεργοι έχουν προεπιλεγεί για το πιλοτικό σύστημα. Μεταξύ αυτών, για παράδειγμα, βρίσκεται γυναίκα 43 ετών, με προϋπηρεσία 12 ετών στον ιδιωτικό τομέα, η οποία ενώ με το ισχύον σύστημα θα λάμβανε συνολικά επίδομα ύψους 7.221,08 ευρώ, με το νέο, θα έχει όφελος 6.488,98 ευρώ, λαμβάνοντας σωρευτικά 13.710,06 ευρώ. Ανδρας 52 ετών, με 18 χρόνια προϋπηρεσία στον ιδιωτικό τομέα, ενώ με το ισχύον δι-καιούται επίδομα συνολικού ύψους 8.663,96 ευρώ, θα λάβει τελικά 16.291,39 ευρώ (όφελος 7.627,43 ευρώ).

Την προεπιλογή των δυνητικών δικαιούχων του νέου επιδόματος κάνει ειδικός αλγόριθμος που υπολογίζει αυτόματα το επίδομα, τόσο με τα σημερινά δεδομένα όσο και με το νέο καθεστώς.

Τέλος, άνδρας 52 ετών με 13 χρόνια ασφάλισης, θα λάβει με το νέο σύστημα 15.843,66 ευρώ, αντί 7.937,12 ευρώ (+7.906,54 ευρώ).

Οπως δηλώνει στην «Κ» ο διοικητής της ΔΥΠΑ Σπύρος Πρωτοψάλτης, συνεχίζεται με όλο και πιο εντατικούς ρυθμούς, με στόχο να ενταχθούν τουλάχιστον 15.000 δικαιούχοι ώστε να λάβουν ένα πιο ανταποδοτικό, πιο δίκαιο και πιο απλό επίδομα, που ενισχύει ακόμα περισσότερο όσους έχουν δουλέψει περισσότερα χρόνια και άρα έχουν πληρώσει περισσότερες ασφαλιστικές εισφορές ανεργίας.

Συνεχίστηκε το 2024 η ανοδική πορεία των τιμών πώλησης κατοικιών

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Σημαντική είναι η επιβράδυνση που κατέγραψε ο ρυθμός ανόδου των τιμών πώλησης κατά τη διάρκεια του 2024, σύμφωνα με την τελευταία ετήσια έρευνα τιμών του δικτύου μεσιτικών γραφείων RE/MAX Ελλάς, επιβεβαιώνοντας και την τάση που προκύπτει από τους δείκτες της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ). Συγκεκριμένα, η μέση ετήσια αύξηση των τιμών σε πανελλαδικό επίπεδο περιορίστηκε πέρυσι σε 6,5% από 12% που ήταν το 2023. Τα νεόδμητα ακίνητα (έως πέντε ετών) σημείωσαν αύξηση κατά 6,1% σε 3.000 ευρώ/τ.μ., έναντι αύξησης κατά 11%. Αντιστοίχως, τα παλιότερα ακίνητα (άνω των πέντε ετών) ολοκλήρωσαν το 2024 με αύξηση κατά 6,8% σε 2.000 ευρώ/τ.μ., έναντι ανόδου 13% το 2023.

Σύμφωνα με την ανάλυση της RE/MAX, «η ανοδική πορεία των τιμών συνεχίστηκε το 2024, όχι μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα, αλλά και σε δημοφιλείς τουριστικές περιοχές, καθώς η ζήτηση παρέμεινε έντονη και η προσφορά περιορισμένη. Με τη συνολική εικόνα της ελληνικής οικονομίας να παρουσιάζει βελτίωση και με τους πολίτες να αναζητούν σταθερές επενδυτικές επιλογές, τα ακίνητα εξακολούθησαν να αποτελούν ένα ασφαλές "καταφύγιο" για τους Ελληνες, είτε για ιδιοκατοίκηση είτε για επένδυση».

Η μέση ετήσια αύξηση σε πανελλαδικό επίπεδο κυμάνθηκε πέρυσι σε 6,5% από 12% που ήταν το 2023.

Ανάλογη εικόνα παρατηρείται πάντως και στην Αττική, όπου οι αυξήσεις είναι σαφώς μικρότερες εκείνων του 2023. Ειδικότερα, οι τιμές των παλαιότερων ακινήτων σημείωσαν άνοδο κατά 6,5% κατά μέσον όρο, από 13,1% το 2023, και διαμορφώθηκαν σε 2.460 ευρώ/τ.μ. από 2.300 ευρώ/τ.μ. Αντιστοίχως, τα νεόδμητα ακίνητα σημείωσαν αύξηση κατά 6%, από 10,6%, με τη μέση πωλούμενη τιμή να διαμορφώνεται σε 3.705 ευρώ/τ.μ. έναντι 3.470 ευρώ/τ.μ. που ήταν το 2023.

Στην Αττική, οι τιμές των παλιότερων ακινήτων σημείωσαν άνοδο 6,5% κατά μέσον όρο και διαμορφώθηκαν σε 2.460 ευρώ/τ.μ., ενώ τα νεόδμητα ακίνητα σημείωσαν αύξηση κατά 6%, με τη μέση πωλούμενη τιμή να διαμορφώνεται σε 3.705 ευρώ/τ.μ.

Στο κέντρο της Αθήνας καταγράφηκε αύξηση 6,3% στα ακίνητα ηλικίας πέντε ετών και άνω, με τη μέση τιμή πώλησης να διαμορφώνεται στα 2.443 ευρώ/τ.μ. από 2.300 ευρώ/τ.μ. και αύξηση κατά 9% που είχε σημειωθεί το 2023. Τη μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν περιοχές, όπως το Κουκάκι και ο Νέος Κόσμος, όπου παρατηρείται έντονη επενδυτική ζήτηση λόγω της άνθησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων. Περαιτέρω ώθηση έδωσε η ανακοίνωση της απαγόρευσης έκδοσης νέων ΑΜΑ (Αριθμός Μητρώου Ακινήτου) από τις αρχές του 2025, κάτι που επέσπευσε τις επενδυτικές αποφάσεις των ενδιαφερομένων κατά τους τελευταίους μήνες του 2024, ωθώντας τις τιμές προς τα πάνω. Ετσι, στο Κουκάκι η μέση πωλούμενη τιμή άγγιξε τα 2.930 ευρώ, σημειώνοντας άνοδο κατά 12,7% σε σχέση με πέρυσι, ενώ στον Νέο Κόσμο η αύξηση ήταν ακόμη μεγαλύτερη και ανήλθε σε 41,3% και στα 2.600 ευρώ/τ.μ., από 1.840 ευρώ/τ.μ. που ήταν το 2023. Σε ό,τι αφορά τις νέες κατασκευές στο κέντρο της Αθήνας, η μέση τιμή το 2024 ανήλθε σε 3.633 ευρώ/τ.μ., από 3.430 ευρώ/τ.μ., μια άνοδος κατά 5,7%, έναντι αύξησης 4,9% το 2023. Η ανοδική τάση ήταν αποτέλεσμα της αύξησης των τιμών σε όλες τις περιοχές του κέντρου, με τις μεγαλύτερες αυξήσεις να σημειώνονται στην Κυψέλη και του Ζωγράφου.

Υψηλές τιμές καταγράφονται και στα νότια προάστια, με τις αυξήσεις των τιμών στα παλαιότερα ακίνητα να αγγίζουν το 8,7%, σε 2.995 ευρώ/τ.μ., με τις περιοχές του Ελληνικού και της Νέας Σμύρνης να ξεχωρίζουν. Ωστόσο και πάλι, το 2023, η μέση αύξηση των μεταχειρισμένων κατοικιών στα νότια προάστια είχε διαμορφωθεί σε 17,2%. Στα νεόδμητα ακίνητα η μέση τιμή ανά τ.μ. ανήλθε σε 4.550 ευρώ/τ.μ., με αύξηση κατά μέσον όρο στο 6,9%, από 15,8% που ήταν το 2023, ενώ τη μεγαλύτερη αύξηση στην τιμή τετραγωνικού μέτρου παρουσίασαν οι περιοχές του Αλίμου και της Καλλιθέας.

ECOMMBX

ECOMMVERSE - Μια καινοτόμα ψηφιακή πλατφόρμα

Με την εξέλιξη της τεχνολογίας και τις απαιτήσεις για ταχύτητα, ευελιξία και λύσεις, δημιουργήθηκε η ανάγκη για νέες, εναλλακτικές μορφές χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Τα Ιδρύματα Ηλεκτρονικού Χρήματος (EMIs) ήρθαν να προσφέρουν ψηφιακές λύσεις που στοχεύουν στην άμεση και γρήγορη εξυπηρέτηση. Μέσα σε αυτό το νέο τοπίο, δημιουργήθηκε από την ECOMMBX μια καινοτόμα πλατφόρμα που θα μεταμορφώσει και θα καθορίσει το μέλλον του χρηματικού οικοσυστήματος, συγκεντρώνοντας όλα τα κομμάτια του σε έναν ενιαίο ψηφιακό χώρο: το ECOMMVERSE. Το ECOMMVERSE συγκεντρώνει σε ένα σύγχρονο περιβάλλον ασφάλειας και ταχύτητας τις λειτουργίες που απαιτούνται για τη διαχείριση κεφαλαίων, την εκτέλεση συναλλαγών και την κάλυψη σύνθετων επιχειρηματικών ή επενδυτικών αναγκών. Χτισμένο με την εμπειρία και τεχνογνωσία της ECOMMBX, το ECOMMVERSE έχει ως θεμέλιό του την ασφάλεια, ενσωματώνοντας τις πιο πρόσφατες και προηγμένες τεχνολογίες κυβερνοασφάλειας. Επιπλέον, συμμορφώνεται πλήρως με τα ευρωπαϊκά κανονιστικά πλαίσια, διασφαλίζοντας αξιοπιστία και διαφάνεια για όλους τους χρήστες του. Η πλατφόρμα συγκεντρώνει όλα όσα χρειάζεται ο ιδιώτης, ο επιχειρηματίας και ο επενδυτής.

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ

Συμπόρευση ανθρωπιάς και αλληλεγγύης

Ο υπουργός Υγείας Μιχάλης Δαμιανός κήρυξε την επίσημη έναρξη του Παγκύπριου Εράνου του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, ο οποίος διεξάγεται και φέτος με τη στήριξη της ΟΠΑΠ Κύπρου και ο οποίος θα διαρκέσει μέχρι τις 25 Μαΐου. Η σχετική τελετή έγινε στις εγκαταστάσεις του Ερυθρού Σταυρού, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για την Παγκόσμια Ημέρα Ερυθρού Σταυρού / Ερυθράς Ημισελήνου αλλά και τα 75 χρόνια δράσης του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού. Κηρύσσοντας την έναρξη του Εράνου, ο υπουργός Υγείας συνεχάρη την κυρία Φωτεινή Παπαδοπούλου, τα στελέχη αλλά και τους εθελοντές για το έργο που επιτελούν, τονίζοντας ότι «ο Κυπριακός Ερυθρός Σταυρός αποτελεί ένα φάρο ανθρωπιάς, αλληλεγγύης και προσφοράς, βαθιά ριζωμένος στη συλλογική μας συνείδηση. Από το 1950 και με ακόμη πιο θεσμικό ρόλο από το 1967, λειτουργεί ως ένα πολύτιμο συμπληρωματικό στήριγμα της πολιτείας σε ανθρωπιστικά θέματα».

Ο κύριος Δαμιανός αναφέρθηκε ιδιαίτερα στη λειτουργία του Θεραπευτικού Κέντρου Παιδιών Στέλλας Σουλιώτη, το οποίο, όπως είπε, με τη στήριξη του κράτους και της ΟΠΑΠ Κύπρου, βρίσκεται σε διαδικασία αναβάθμισης και μετεξέλιξης σε Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών. Το Θεραπευτικό Κέντρο στα Πολεμίδια πρόταξε στον χαιρετισμό της και η πρόεδρος του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, Φωτεινή Παπαδοπούλου, ανακοινώνοντας τη μετατροπή του Θεραπευτικού Κέντρου, σε ένα σύγχρονο Κέντρο Αποκατάστασης για παιδιά ηλικίας από μηνών μέχρι 20 ετών. «Είναι ένα τεράστιο έργο, η υλοποίηση του οποίου κατέστη δυνατή με τη συνεργασία του υπουργείου Υγείας και την οικονομική στήριξη της ΟΠΑΠ Κύπρου, τους οποίους ευχαριστώ και πάλι θερμά. Το κόστος για το έργο αυτό θα ανέλθει στα 5 εκατομμύρια ευρώ», όπως είπε η κυρία Παπαδοπούλου. Η κυρία Παπαδοπούλου ευχαρίστησε ιδιαίτερα την ΟΠΑΠ Κύπρου για την πολυσήμαντη στήριξη που παρέχει διαχρονικά στον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό, απονέμοντας ειδική τιμητική διάκριση στον διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας, Αλέξανδρο Ντάβο. Ο κύριος Ντάβος κατέθεσε τον σεβασμό του για τα 75 χρόνια της ωφέλιμης δράσης του Ερυθρού Σταυρού στην Κύπρο. «Δράση που έδωσε ανάσες ζωής στους δύσκολους καιρούς του τόπου, αλλά και που εξακολουθεί να δίνει στήριγμα σε χιλιάδες ανθρώπους, τόσο εδώ όσο και στο εξωτερικό», όπως χαρακτηριστικά είπε ο κύριος Ντάβος. Σημείωσε επίσης ότι «η ΟΠΑΠ Κύπρου έχοντας, στις πέντε και πλέον δεκαετίες της δικής της παρουσίας στη χώρα μας, τις ίδιες ανθρωποκεντρικές ευαισθησίες με τον Ερυθρό Σταυρό, πορεύεται μαζί σας τόσο ως ο μεγάλος χορηγός του Παγκύπριου Εράνου για ένατη χρονιά, όσο και ως δυνατός υποστηρικτής πολλών άλλων κοινωνικών σχεδιασμών σας».

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Στόχος η ευημερία και η ανάπτυξη των παιδιών

Η Τράπεζα Κύπρου και η Ομοσπονδία Συνδέσμων Γονέων Δημοτικών Σχολείων Λευκωσίας ανακοινώνουν με ενθουσιασμό την έναρξη στρατηγικής συνεργασίας με στόχο την προώθηση και ενίσχυση των κοινωνικών δράσεων και εκδηλώσεων που θα ωφελήσουν τα παιδιά της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μέσω αυτής της συνεργασίας, οι δύο οργανισμοί θα συνδυάσουν τους πόρους και τις ικανότητές τους για την υλοποίηση πρωτοβουλιών που θα συμβάλλουν στην ευημερία και την ανάπτυξη των παιδιών. Οι στόχοι της συνεργασίας περιλαμβάνουν τη βελτίωση των συνθηκών μάθησης και διδασκαλίας στα δημοτικά σχολεία της Λευκωσίας, την προώθηση της κοινωνικής ευαισθησίας και της αλληλεγγύης μεταξύ των μαθητών, την ενίσχυση των εκπαιδευτικών και εξωσχολικών δραστηριοτήτων που προάγουν την ομαδικότητα, τη δημιουργικότητα και την προσωπική ανάπτυξη των παιδιών, καθώς και την παροχή χρηματοδοτικής

στήριξης για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και έργων υποδομής. Στο πλαίσιο των εορτασμών των 60χρονων της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Γονέων Δημοτικών Σχολείων Λευκωσίας, συνδιοργανώθηκε με το υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας Ημερίδα με θέμα: «Συμπεριληπτικό σχολείο». Η Ημερίδα, που πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη, 15 Μαΐου 2025, στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, στη Λευκωσία, απευθυνόταν στα παιδιά των Ε΄ και Στ΄ τάξεων της πόλης και επαρχίας Λευκωσίας και αποσκοπούσε στην ευαισθητοποίηση των παιδιών στη διαφορετικότητα. Στόχοι της ημερίδας ήταν η ενδυνάμωση της αποδοχής, του σεβασμού, της συνεργασίας και της κοινωνικής συνοχής, προάγοντας την ισότιμη μεταχείριση και τις δημοκρατικές αξίες. Παράλληλα, στάληκαν μηνύματα για ενίσχυση της διαμόρφωσης θετικού σχολικού κλίματος και της ειρηνικής συνύπαρξης παιδιών με διαφορετικότητα. Κεντρική παρουσίαση της Ημερίδας ήταν ο Έλληνας, πρώην καλαθοσφαιριστής, Δημήτρης Παπανικολάου, ο οποίος βασισμένος σε προσωπικές του εμπειρίες επικεντρώθηκε στο θέμα του αυτισμού και της αποδοχής της διαφορετικότητας και μοιράστηκε τις προκλήσεις και τις επιτυχίες που έχει αντιμετωπίσει, προσφέροντας πολύτιμες πληροφορίες και έμπνευση στα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς. Η παρουσίαση αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα προς την κατανόηση και την αποδοχή των ατόμων με αυτισμό, ενισχύοντας την ευαισθητοποίηση και την υποστήριξη για την ένταξή τους στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον. Επίσης, στο πλαίσιο της ημερίδας, έγιναν παρουσιάσεις από Λειτουργούς της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας του υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, ενώ τα παιδιά είχαν τη ευκαιρία να κάνουν ερωτήσεις.

LIDL ΚΥΠΡΟΥ

Συμβάλλει στην οικονομική ενίσχυση των καταναλωτών

Η Lidl Κύπρου, με στόχο τη συνεχή βελτίωση της αγοραστικής εμπειρίας και την υποστήριξη του οικογενειακού προϋπολογισμού, επενδύει στην ψηφιακή καινοτομία μέσω του Lidl Plus – το πρόγραμμα πιστότητας που επιβραβεύει τους καταναλωτές της. Με το Lidl Plus, κάθε χρήστης έχει τη δυνατότητα να εξοικονομήσει έως και 1.700 ευρώ ετησίως, αξιοποιώντας το πλήρες εύρος των ψηφιακών κουπονιών, των daily savers και των άμεσων εκπτώσεων. Η μόνη προϋπόθεση είναι να έχει ενεργοποιήσει τα κουπόνια Lidl Plus και να σκανάρει την ψηφιακή κάρτα στο ταμείο σε κάθε αγορά. Το Lidl Plus έχει σχεδιαστεί για να είναι απλό, εύχρηστο και ουσιαστικά ωφέλιμο. Ανανεώνεται συνεχώς με νέες δυνατότητες, προσφέροντας μια πιο έξυπνη και οικονομική εμπειρία αγορών για όλους. Στην Lidl Κύπρου, επιβράβευση σημαίνει να στηρίζει τους πελάτες της καθημερινά, προσφέροντάς τους ουσιαστικό όφελος σε κάθε συναλλαγή. Κατεβάστε τώρα το Lidl Plus δωρεάν από το App Store, το Google Play ή το Huawei App Gallery, κάντε γρήγορα και εύκολα εγγραφή και ανακαλύψτε έναν νέο τρόπο να εξοικονομείτε κάθε μέρα.

Νέα κέρδη στο Χρηματιστήριο με ώθηση από τις τράπεζες

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 0,93% στις 1.827,51 μονάδες και τζίρο 203,71 εκατ.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Συνεχίστηκε η ανοδική κίνηση στο Χρηματιστήριο Αθηνών, εν μέσω θετικού διεθνούς κλίματος, με τον Γενικό Δείκτη να καταγράφει έτσι νέο ρεκόρ 15ετίας και να μειώνει κι άλλο την απόσταση από τις 2.000 μονάδες. Τα αποτελέσματα α΄ τριμήνου των εισηγμένων, σε συνδυασμό με την αυξημένη διάθεση των επενδυτών για τοποθετήσεις στις τραπεζικές μετοχές και σε επιλεγμένα blue chips, συντηρούν τα θετικά πρόσημα στη λεωφόρο Αθηνών, αν και το ράλι του Χ.Α. το οποίο ξεπερνάει το 24% φέτος, στέλνει «σήματα» προσοχής βραχυπρόθεσμα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Χ.Α. καταγράφει την τρίτη καλύτερη επίδοση διεθνώς φέτος, μετά τον πολωνικό δείκτη WIG20 (+27,7%) και τον ρωσικό RTSI (+24,9%). Στην τέταρτη θέση ακολουθεί ο ισπανικός IBEX 35 (+23,5%) και την πρώτη πεντάδα κλείνει το χρηματιστήριο της Βουδαπέστης με κέρδη 21,5%.

Στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.827,51 μονάδες με άνοδο 0,93%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 203,71 εκατ. ευρώ.

Η αγορά της Αθήνας καταγράφει στη μέχρι τώρα διάρκεια του έτους την τρίτη καλύτερη επίδοση διεθνώς.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 1,18% στις 4.543,61 μονάδες, ενώ οριακά κέρδη 0,13% σημείωσε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, κλείνοντας στις 2.682,41 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη άνω του 1% έκλεισαν οι ΟΠΑΠ, ΕΛΒΑΛ-Χαλκόρ και Cenergy, ενώ στον αντίποδα, πτώση 4,92% σημείωσε η Aegean, με απώλειες άνω του 2% έκλεισαν Ελλάκτωρ και Σαράντης, ενώ το 1% ξεπέρασε η πτώση σε ΕΥΔΑΠ και Lamda Development. Ο τραπεζικός δείκτης υπεραπέδωσε με άνοδο 2,66% και έκλεισε στις 1.783,43 μονάδες, με την Optima Bank να καταγράφει ράλι 5,65%, την Alpha Bank να ακολουθεί με ισχυρά κέρδη 3,96%, την Τράπεζα Πειραιώς να σημειώνει άνοδο 2,96%, και τη Eurobank να ενισχύεται κατά 2,42%, ενώ με κέρδη 1,47% έκλεισε η Εθνική Τράπεζα.

Το ελληνικό χρηματιστήριο ευνοείται από τη στροφή επενδυτικών κεφαλαίων προς την Ευρώπη, καθώς και από άλλους σημαντικούς καταλύτες, σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος Διοίκησης Κύκλος ΑΧΕΠΕΥ.

Πρώτον, όπως επισημαίνει, τόσο η Κομισιόν όσο και οι επενδυτικοί οίκοι συνομολογούν στην εκτίμηση ότι η αύξηση του ελληνικού ΑΕΠ για το 2025 θα φτάσει το 2,3% λόγω της επενδυτικής έκρηξης που θα προκύψει από την απορρόφηση των κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης, ενώ ο οίκος Fitch αναβάθμισε σε θετικές τις προοπτικές του ελληνικού αξιόχρεου. Παράλληλα, το πρωτογενές πλεόνασμα του πρώτου τετραμήνου ήταν πάνω από τα 5 δισ. ευρώ και προοιωνίζεται να ξεπεράσει τα 10 δισ. στο σύνολο του 2025.

Επίσης, τα αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου των εισηγμένων είναι ελπιδοφόρα, με τα μέχρι τώρα καθαρά κέρδη που έχουν ανακοινωθεί να προσεγγίζουν εκείνα του 2024, έτους που η κερδοφορία κατέγραψε ιστορικό ρεκόρ.

Οπως ωστόσο επισημαίνει ο κ. Τζάνας, αν και το Χ.Α. καταγράφει αλλεπάλληλα ρεκόρ 15ετίας κινούμενο πάνω από τις 1.800 μονάδες, παραμένει ζητούμενο η επέκταση του επενδυτικού ενδιαφέροντος σε περισσότερους τίτλους μεσαίας και μικρής κεφαλαιοποίησης, ενώ ουδείς πρέπει να θεωρεί ότι οι τρέχουσες αποδόσεις που ξεπερνούν το 24% είναι βέβαιο ότι θα διατηρηθούν ή θα αυξηθούν εν μέσω της συνεχιζόμενης γεωπολιτικής αβεβαιότητας.

Σε υψηλό 9 εβδομάδων οι ευρωπαϊκές αγορές

Στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων σχεδόν εννέα εβδομάδων έφτασαν χθες τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, με τις εταιρείες τηλεπικοινωνιών και τις εταιρείες κοινής ωφελείας να σημειώνουν τα μεγαλύτερα κέρδη και τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα ορισμένων εταιρειών να καλλιεργούν αισιοδοξία.

Οι επενδυτές περιμένουν τις νέες εμπορικές συμφωνίες που έχει υποσχεθεί πως θα συνάψει ο Αμερικανός πρόεδρος με τους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ, προτού επανέλθουν οι ανταποδοτικοί δασμοί στις αρχές Ιουλίου. Γενικότερα επικράτησε θετικό κλίμα χθες στις αγορές ανά τον κόσμο και η Wall Street ανέκαμψε, αναπληρώνοντας τις απώλειες που παρουσίασε στη συνεδρίαση της Δευτέρας μετά την υποβάθμιση των ΗΠΑ από τη Moody's. Εξάλλου η απόφαση της Kivas να μειώσει τα επιτόκια για να τονώσει την ανάπτυξη έδωσε ώθηση στις εταιρείες ειδών πολυτελείας που έχουν μεγάλη έκθεση στην κινεζική αγορά. Ο δείκτης που παρακολουθεί τις εταιρείες κοινής ωφελείας σημείωσε άνοδο 1,8%, με την πορτογαλική ενεργειακή EDP Renovaveis να καταγράφει άλμα 4,1% όταν η Deutsche Bank αναβάθμισε τη μετοχή της συνιστώντας στους επενδυτές να την αγοράσουν.

Η μετοχή της εταιρείας αιολικών πάρκων Oersted σημείωσε άλμα 14,5% και της Vestas Wind επίσης 4,8% όταν η κυβέρνηση Τραμπ ανακάλεσε την εντολή του για «πάγωμα» εργασιών σε υπεράκτιες εγκαταστάσεις της στις ακτές της Νέας Υόρκης. Ανάμεσα στις εταιρείες τηλεπικοινωνιών ξεχωρίζει ο κολοσσός της Vodafone, με άλμα 7,3% καθώς νωρίτερα είχε ανακοινώσει ότι προβλέπει

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx600 έκλεισεμε κέρδη 0,73%.

αύξηση εισροών στη διάρκεια του έτους. Σε ό,τι αφορά τις μετοχές των εταιρειών ειδών πολυτελείας, η μετοχή της LVMH παρουσίασε άνοδο 1,3%, του οίκου Burberry επίσης κατέγραψε κέρδη 3,7% και του Kering επίσης κέρδη 4%. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με κέρδη 0,73% έχοντας σημειώσει το υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων οκτώ εβδομάδων. Οσον αφορά τα εθνικά χρηματιστήρια, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με κέρδη 0,94%, ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με κέρδη 0,42%, ο CAC 40 του Παρισιού με κέρδη 0,75% και ο FTSE MIB του Μιλάνου με κέρδη 0,88%.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	153,74	-0,2595
ALCOA CORP	29,09	-0,7506
ALTRIA GROUP	59,8	0,5549
AMAZON COM	203,65	-1,2175
AMER EXPRESS C	295,75	-1,1861
AMER INTL GROU	84,16	-0,2134
AMGEN	275,66	-0,0689
APPLE INC	207,84	-0,4502
BANK OF AMERIC	44,8699	0,2231
BAXTER INTL IN	31,495	0,0794
BOEING CO	207,515	1,1035
BRISTOL MYERS	47,675	0,9636
CATERPILLAR IN	350,71	-0,5276
THE CIGNA GP O	323,47	0,469
CHEVRON	137,99	-0,361
CISCO SYSTEMS	63,49	-0,6727
CITIGROUP	75,925	-0,2693
CERVECERIAS	14,045	-0,8821
COCA-COLA CO	71,785	-0,2016
COLGATE PALMOL	91,6286	-0,1214
DANAOS CORP	85,75	-1,2552
DIANA SHIPPING	1,56	0
DOW INC	30,0722	-0,1255
DUPONT DE NMOU	68,92	0
GLBL X EM MR E	28	-0,4501
ENTERGY CP	84,16	1,3854
EXXON MOBIL	105,57	-0,8453
FEDEX CORP	223,06	-1,3533
FORD MOTOR CO	10,76	0,093
INTL BUS MACHI	267,15	-0,4694
GENERAL DYNAMI	282,05	0,2417
GE AEROSPACE O	235,125	-0,0701
GOLDM SACHS GR	608,77	-0,5765
HALLIBURTON CO	20,67	-0,9583
THE HTFD INS O	131,4	-0,2051
HP INC	29,425	1,1168
HOME DEPOT INC	378,9	-0,1265
INTEL CORP	21,375	-0,0234
JOHNSON JOHNSO	153,38	0,5836
JPMORGAN CHASE	266,39	0,5701
LAZARD INC ORD	45,345	-1,4882
MCDONALD'S COR	320,445	-0,2444
MERCK & CO	77,6598	0,5565
MICROSOFT CP	456,15	-0,5928
3M COMPANY	153,76	-0,2465
MORGAN STANLEY	129,43	-1,0777
NIKE INC CL B	62,84	1,2242
NORFOLK SOUTHE	244,67	0,3692
PFIZER INC	23,3966	1,7243
PROCTER & GAMB	165,68	0,5523
ROCKWELL AUTOM	307,54	-0,2141
SCHLUMBERGER L	34,605	-1,4383
SOUTHERN	90,11	0,7041
STEALTHGAS	5,5	-0,722
UNISYS CORP	5,21	-0,5725
UNITEDHEALTH G	319,18	1,0415
US BANCORP	44,625	-0,3684
VERIZON COMMS	44,345	0,079
WALT DISNEY CO	113	0,3018
WELLS FARGO &	75,565	-0,6508
WALMART INC	97,25	-0,8867

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	2090,5	1,402
A.B.FOOD	2092,416	2,012
ADMIRAL GRP	3318	0,545
ASHTEAD GRP.	4389	1,013
ANTOFAGASTA	1790	-0,556
AVIVA	605,8	2,636
ASTRAZENECA	10430	0,444
BABCOCK INTL	861	0,467
BAE SYS.	1787,5	1,097
BARCLAYS	329,9	1,197
BR.AMER.TOB.	3284	1,985
BERKELEY GP.HL	4270	1,329
BR.LAND	410,8	0,195
BUNZL	2490	-1,425
BP	364,55	0,055
BURBERRY GRP	1049	3,66
BT GROUP	169,892	1,341
COCACOLA HBC A	3962,532	0,405
CARNIVAL	1557,5	-0,701
CENTRICA	155,7	3,224
COMPASS GROUP	2670	1,637
CAPITA GROUP	221,8	2,024
CRH	7302	-0,274
DCC	4813,95	0,625
DIAGEO	2139	0,235
DIRECT LINE	298,4	2,529
EXPERIAN	3922	-0,406
EASYJET	568,8	0,714
FRESNILLO	1041	1,462
GLENCORE	270	2,749
GSK	1418	1,361
HIKMA	2074	0,29
HAMMERSON	268,8	0,299
HSBC HLDGS.UK	888,4	0,896
INTL CONSOL AI	335,6	1,116
INTERCON. HOTE	8938	-0,423
3I GRP.	4047,12	0,249
IMP.BRANDS	2818	2,286
INTERTEK GROUP	4956	0,283
ITV	79,6	1,536
JOHNSON MATTHE	1392	2,203
KINGFISHER	313,9	0,128
LAND SECS.	609,5	1,491
LEGAL&GEN.	241,6	0,789
LLOYDS GRP.	77,54	2,874
MARKS & SP.	2	1,8
MONDI	1222	1,201
NATIONAL GRID	1087,5	1,636
NEXT	12782,134	0,865
PRUDENTIAL	865,6	-0,369
PERSIMMON	1379,5	0,982
PEARSON	1215,5	1,207
RELX	4106	-0,17
RIO TINTO	4678	0,592
ROLLS-ROYCE HL	820,8	-0,195
SAINSBURY(J)	288,4	2,991
SCHRODERS	348,6	0,519
SAGE GRP.	1228	-0,122
ST.JAMES'S PLA	1085,543	0,368
SMITHS GROUP	2141,581	4,382
SMITH&NEPHEW	1103,5	1,518
SSE	1784	2,596
STAND.CHART.	1171	1,644
SEVERN TRENT	2713	0,481
TRAVIS PERKINS	639,5	0,709
TESCO	378	1,832
TAYLOR WIMPEY	119,55	1,817
UNILEVER	4713	1,397
UTD. UTILITIES	1130	0,891
VODAFONE GRP.	76,72	7,259
WPP	608,4	1,603
WHITBREAD	2900	2,041

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	47,84	0,65
RICHEMONT N	165,1	-0,3
GEBERIT N1	612,8	0,66
NOVARTIS N	93,29	1,9
ROCHE HOLDING	263,4	1,31
SGS N	87,74	-0,3
SWATCH GROUP I	150,05	1,49
ADECCO N	24,06	2,38
JULIUS BAER N	57,34	-0,83
GIVAUDAN N	4123	0,12
NESTLE SA	87,95	0,8
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	567	1,43
SWISS RE N	148,55	0,64
UBS GROUP N	27,09	-3,28
ZURICH INSURAN	586,2	-0,03

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	220,7	2,4
ALLIANZ SE	347,8	-3,8
BASF SE	43,36	-0,26
BAY MOT WERKE	79,3	1,74
BEIERSDORF	121,5	0,6
BAYER N AG	23,43	0,515
COMMERZBANK	25,92	0,31
CONTINENTAL AG	77,02	1,22
DEUTSCHE BANK	25,22	-0,055
DT BOERSE N	286	1,1
DT LUFTHANSA A	6,736	0,046
DT TELEKOM N	33,7	0,23
E.ON SE NA	15,28	0,25
FRESENIUS MEDI	53,66	2
FRESENIUS SE	44,03	0,71
HEIDELBERG MAT	185,6	-3,05
HENKEL AG&CO V	70,84	0,52
INFINEON TECH	33,89	0,4
K S NA	15,86	0,42
MERCK KGAA	117,2	2,2
MUENCH RUECK N	583	5,8
RWE AG	33,39	0,99
THYSSENKRUPP A	8,854	0,528
VOLKSWAGEN VZ	98,16	0,66
VONOVIA SE	29,45	0,39
SIEMENS N	222,25	0,45
SAP SE	265,1	-0,35

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	30,92	1,51
AEGON	6,252	0,81
ABN AMRO BANK	21,9	2,29
AKZO NOBEL	60,34	1,14
ARCELORMITTAL	27,62	0,25
ASML HOLDING	660	-0,36
GALAPAGOS	25,48	3,33
HEINEKEN	78,6	-0,3
ING GROEP	19,15	0,55
KPN KON	4,147	0,39
NN GROUP	55	1,36
IMCD	124,1	-1,43
RANDSTAD	38,16	0,85
RELX	48,68	-0,08
VOPAK	38,38	-0,52
WOLTERS KLUWER	160,5	0,53

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ENI	13,13	13,08
#N/A Invalid field.	4,923	1,28
MEDIOBANCA	20,33	20,33
RCS MEDIAGROUP	1,08	1,06
SNAM	5,22	5,16
TELECOM ITALIA	0,39	0,39
TENARIS	14,82	14,67
TERNA	8,82	8,72
UNICREDIT	57,83	1,1

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	3313	-0,21
ASAHI GROUP HL	1885	-2,43
ASTELLAS PHARM	1364,5	-0,73
BRIDGESTONE CO	6120	-0,24
CANON INC	4441	-0,91
CASIO COMPUTER	1049,5	-0,66
CITIZEN WATCH	866	0,23
CREDIT SAISON	3852	-0,49
DAIWA SEC GROU	937,2	-1,44
SUBARU	2651	0,93
FUJIFILM HOLDI	3188	-1,24
FUJITSU	3242	-2,5
HINO MOTORS	475,9	-1,92
HITACHI	3850	1,21
HONDA MOTOR	1422	0,78
IHI	12770	-0,62
ISUZU MOTORS	1909	0,69
KAWASAKI HVY I	8732	-2,23
KAJIMA CORP	3560	-0,28
KEIO	3513	-1,6
KOBE STEEL	1626,5	-0,64
KONICA MINOLTA	461	-1,64
JTEKT	1148,5	0,39
MITSUB UFJ FG	1974,5	0,25
MITSUBISHI COR	2899,5	-0,02
MITSUBISHI ELE	2940	0,56
MITSUBISHI MOT	429,8	1,2
NEC CORPORATIO	3635	-0,9
NIKKON HLDG	3143	1,16
NIKON CORP	1420,5	0,04
NISSUI CORP	1885	-2,97
NISSAN MOTOR C	359,4	-0,44
NOMURA HOLDING	861,8	0,37
NISSAN CHEMICA	4213	0,91
NIPPON PAPER I	1026	
OBAYASHI CORP	2148	-0,65
ODAKYU ELEC RA	1566	-1,85
OJI HOLDINGS	659	-0,71
OSAKA GAS	3582	-1,49
RICOH CO LTD	1521,5	-0,46
SECOM	5378	-0,32
SEVEN & I HLDG	2228,5	-1,15
SHARP CORP	759,9	-0,67
SHIMIZU CORP	1561	-1,58
SHISEIDO	2297,5	-1,54
SONY GROUP COR	3777	4,63
SMFG	3534	1,93
SUMITOMO CHEM	337,4	-0,91
SUZUKI	1708	-0,12
TAISEI CORP	7880	-0,99
TDK CORPORATIO	1558	0,19
TOBU RAILWAY	2562	-1,73
TOKIO MARINE H	5800	-0,85
TORAY INDUSTRI	965,3	-3,4
TREND MICRO	10860	1,59
TOPY INDS LTD	2199	0,5
TORAY INDUSTRI	965,3	-3,4
TOYOBO	871	-1,14
TOYOTA MOTOR C	2672,5	0,28
YAMAHA CORP	985,9	0,59

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	47,40	-0,27
AIR LIQUIDE	185,90	0,44
ALSTOM	19,01	1,36
AXA	41,61	-0,14
BNP PARIBAS	77,64	0,64
BOUYGUES	39,40	1,21
CAPGEMINI	148,65	0,75
CARREFOUR	14,68	2,26
CASINO GUICHAR	0,58	-7,02
CREDIT AGRICOL	17,65	1,47
DANONE	75,28	0,94
DASSAULT SYSTE	33,98	0,47
L'OREAL	381,05	0,66
L.V.M.H.	504,90	1,26
LAGARDERE	20,70	1,22
MICHELIN	35,30	2,29
PERNOD RICARD	95,00	0,87
KERING	182,60	3,97
PUBLICIS GROUP	96,70	0,9
RENAULT	49,32	1,11
SAINT-GOBAIN	101,40	0,05
SANOFI	93,52	1,37
SCHNEIDER ELEC	221,55	1,33
SOCIETE GENERA	49,24	0,61
SODEXO	58,95	1,99
TF1	8,93	0,51
THALES	254,50	1,68
VEOLIA ENVIRON	31,23	1

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	61	2,349
AENA SME	242,6	2,3629
ACERINOX	10,82	0,6512
ACCIONA	135,7	2,4924
AMADEUS	73,48	1,1842
BBVA	13,77	2,2651
BANKINTER	11,62	1,3519
CAIXABANK	7,682	2,8105
DSTR INT ALIME	24,85	1,636
ENDESA	27,15	2,4142
ENAGAS	13,66	1,2602
FERROVIAL	46,46	2,2222
FOMENTO DE CON	12,48	0,9709
GRIFOLS	9,37	2,2926
IBERDROLA	16,15	2,086
INT AIRLINES G	3,983	1,2713
INDRA SISTEMAS	33,28	4,7199
INDITEX	48,45	-0,1031
MAPFRE	3,488	0,4608
MERLIN PROP	10,66	0,566
ARCELORMITTAL	27,64	0,3631
REPSOL	11,81	0,8109
BCO DE SABADEL	2,825	1,9856
BANCO SANTANDE	7,044	1,4547
SACYR	3,53	0,9148
TELEFONICA	4,55	1,2011
TECNICAS REUN	17,87	-0,279

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1241	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,3444
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	162,59	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5683
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	8,1154
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,920	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,7968
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4595	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	18.461,54
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,84180	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,9670
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	402,65	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	96,1840
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,2488	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.567,69
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	5,0733	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	21,6729
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,8835	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,8325
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9366	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,9035
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	145,90	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	62,674
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,5955	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4568
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	43,6708	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	37,163
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,7538	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	20,2073

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, **η ΕΚΤ αποφάσισε** να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΜΑΪΟΣ 2025	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1415
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8579
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4658
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,9395

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	649,20	759,60
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	340,80	398,80
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 Kg)	87.500	102.400
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	87,50	102,40

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	648,92	760,45
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	648,92	760,45
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	648,92	760,45

Κάθε εβδομάδα,
Νέες ευκαιριες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy
Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Altamira
doValue Group

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.827,51	1.810,72	16,79	0,93%
FTSE/X.A. LARGE CAP	4.543,61	4.490,63	52,98	1,18%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	15.725,45	15.803,31	-77,86	-0,49%
FTSE/X.A.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.774,75	4.771,95	2,80	0,06%
FTSE/X.A. MID CAP	2.714,17	2.710,67	3,50	0,13%
FTSE/X.A. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.082,88	1.071,01	11,87	1,11%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	2.135,07	2.110,64	24,43	1,16%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.394,35	2.402,25	-7,90	-0,33%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	3.485,06	3.450,40	34,66	1,00%
FTSE/X.A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.783,43	1.737,18	46,25	2,66%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	6.319,56	6.345,98	-26,42	-0,42%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	8.357,14	8.142,65	214,49	2,63%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.873,02	4.860,79	12,23	0,25%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.985,78	5.992,29	-6,51	-0,11%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	8.715,95	8.736,52	-20,57	-0,24%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.759,65	7.723,04	36,61	0,47%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.471,22	5.448,04	23,18	0,43%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.880,35	5.883,41	-3,06	-0,05%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	122.375.299,06
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	10.491.233,48
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.899.215,34
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	7.523.756,23
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	7.201.683,39
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	6.356.604,27
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	6.312.656,52
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	6.064.303,63
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	4.095.123,50
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	4.039.703,30
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.831.253,20
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	2.374.451,05
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.311.700,44
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	1.741.432,09
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	1.489.964,90
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	1.453.716,96
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.191.750,11
ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	634.474,55
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	518.130,95
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	473.248,62
ΤΡΟΦΙΜΑ	363.993,41
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	360.322,70
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	359.468,30
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	313.669,74
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	300.768,65
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	296.011,42
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	273.123,65

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	2,700	10,20%	AUSTRIACARD HOLDINGS AG (KA)	5,620	-6,95%
MEVACO (KO)	5,250	5,85%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	12,360	-4,92%
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK A.E. (KO)	17,960	5,65%	ΕΥΡΩΠΗ HOLDINGS (KO)	1,730	-3,35%
UNIBIOS (KO)	1,680	5,33%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,284	-2,73%
ORILINA PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ)	0,818	4,87%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	1,860	-2,11%
ΚΤΗΜΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ (ΚΟ)	2,160	4,85%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	13,700	-2,00%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	2,680	3,96%	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	3,190	-1,85%
SPACE HELLAS (KO)	6,480	3,85%	ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	4,970	-1,78%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (KO)	5,700	2,96%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	1,115	-1,76%
ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	1,870	2,75%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	5,780	-1,70%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	37.686.943,46	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	3,94%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (KO)	32.762.408,15	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,08%
EUROBANK HOLDINGS (KO)	21.365.102,00	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,88%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	16.565.803,97	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	0,77%
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC (KO)	10.505.825,98	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,60%
METLEN ENERGY & METALS (KO)	10.491.233,48	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	0,57%
OTE (KO)	7.523.756,23	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (KO)	0,46%
JUMBO (KO)	6.356.604,27	UNIBIOS (KO)	0,45%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	6.312.656,52	AUSTRIACARD HOLDINGS AG (KA)	0,44%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	6.144.838,00	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	0,37%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΕΕΕ	46,98	0,26%
ΕΤΕ	10,35	1,47%
ΠΕΙΡ	5,70	2,96%
ΑΛΦΑ	2,68	3,96%
ΕΥΡΩΒ	2,663	2,42%
ΜΥΤΙΛ	43,9	-0,09%
ΟΠΑΠ	20,4	1,69%
ΜΠΕΛΑ	28,5	-0,90%
ΟΤΕ	16,88	-0,59%
ΔΕΗ	13,77	0,07%
TITC	41,95	0,96%
ΜΟΗ	22,84	0,18%
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	19,36	0,31%
ΟΡΤΙΜΑ	17,96	5,65%
ΕΛΠΕ	7,685	-0,84%
CENER	9,32	1,41%
ΔΑΑ	9,66	-0,92%
ΛΑΜΔΑ	6,54	-1,36%
ΑΡΑΙΓ	12,36	-4,92%
ΣΑΡ	13,7	-2,00%
AKTR	5,39	0,75%
ΒΙΟ	5,79	-0,17%
ΕΥΔΑΠ	5,78	-1,70%
ΕΛΧΑ	2,18	1,87%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	1,284	-2,73%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	**171**	438	7.478
FTSE/X.A. Τράπεζες	**1**	1	1.919
FTSE/X.A. Large Cap	**170**	437	5.559
MSCI GREECE REBASED	**0**	0	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	**1.779**	55.807	551.933
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	**25**	287	15.973
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	**39**	314	2.022
AKTOR A.E. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	**12**	12.113	33.560
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	**521**	19.616	111.359
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	**5**	32	468
AUTOHELLAS (KO)	**0**	0	123
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	**5**	15	2.476
BANK OF CYPRUS (KO)	**7**	36	732
COCA-COLA HBC AG (KO)	**2**	6	125
CENERGY HOLDINGS (KA)	**33**	189	7.511
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	**12**	79	1.845
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	**19**	81	4.558
EUROBANK HOLDINGS (KO)	**115**	3.121	28.183
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	**3**	7	6.069
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	**3**	12	695
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	**30**	323	11.521
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	**9**	32	2.029
HELLENiQ ENERGY (KO)	**8**	16	4.725
INTRACOM HOLDINGS (KO)	**22**	148	8.681
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	**37**	5.687	184.922
JUMBO (KO)	**1**	2	479
LAMDA DEVELOPMENT(KO)	**15**	86	7.142
METLEN ENERGY & METALS (KO)	**40**	122	5.601
MIG (KO)	**48**	86	255
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	**11**	45	5.417
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**194**	1.830	12.082
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	**2**	4	814
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (KO)	**4**	6	105
ΟΤΕ (ΚΟ)	**9**	27	2.271
ΟΛΠ (ΚΟ)	**1**	3	118
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (KO)	**404**	10.867	61.568
ΔΕΗ (ΚΟ)	**113**	488	22.717
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	**0**	0	172
TITAN CEMENT (KA)	**4**	5	420
VIOHALCO SA/NV (KA)	**26**	122	5.195
Δικαιώματα σε Δείκτες	**19**	201	974
FTSE/X.A. Large Cap	**19**	201	974
Δικαιώματα σε Μετοχές	**6**	30	507
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	**0**	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**0**	0	202
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	**1**	5	120
ΟΤΕ (ΚΟ)	**5**	25	125
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (KO)	**0**	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	**0**	0	60
Συνολική Δραστηριότητα	**1.975**	56.476	560.892

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 20 Μαΐου 2025

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD (AN)						4,8000	4,8400		
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	6,4400	6,6200	6,5434	19,2120	126.371	6,6000	6,6200	6,6200	2,80
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	1,6000	1,6400	1,6161	2,8890	115.733	1,6250	1,6400	1,6350	2,83
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,1540	0,1540	0,1540	1,4480	100	0,0000	0,1540	0,1540	8,45
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0720	0,0725	0,0722	0,1940	47.000	0,0710	0,0730	0,0725	1,40
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,9600	3,9600	3,9600	5,8850	2.900	3,9200	3,9600	3,9600	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2,4000	2,5600	2,4208	1,4840	79.500	2,4000	2,4200	2,4000	0,00
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,2920	0,3280		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0275	0,0290		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0570	0,0615		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (EM)	0,0160	0,0160	0,0160	0,0000	60.000	0,0145	0,0160	0,0160	0,00
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0000	0,0495		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,4240	0,4720		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (EM, Σ)						0,0000	0,0355		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0315	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0030	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0035	0,0040		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0000	0,0175		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						0,0000	2,9000		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1760	0,1830	0,1800	2,6980	41.500	0,1610	0,1830	0,1810	8,38
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0900	0,0950	0,0929	0,2800	17.400	0,0900	0,0950	0,0950	-1,04
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,8050	0,8300		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,2020	0,2460		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0450		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0125	0,0000		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						1,1500	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,9600	1,0200	0,9711	3,0800	27.800	0,9800	1,0200	0,9950	5,85
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	0,3520	0,3840	0,3545	0,5130	650	0,3400	0,3840	0,3840	9,09
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						4,1400	4,2800		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)	0,0455	0,0455	0,0455	0,4000	4.500	0,0375	0,0455	0,0455	9,64
ΚΕΟ	KEO PLC	2,7600	2,7600	2,7600	25,1160	20	0,0000	2,6800	2,7600	0,00
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,7750		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	1,3000	1,3800	1,3214	0,1410	3.110	1,3100	1,3800	1,3300	0,76
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,4260	0,4280	0,4266	0,6630	3.400	0,4200	0,4280	0,4280	1,90
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC (Σ)						0,0000	1,1500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0,1700	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,3120	0,3380		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0785	0,0855	0,0811	0,2290	48.900	0,0800	0,0855	0,0855	9,62
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,1580		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0000	1,0100	1,0000	0,4940	28.960	1,0000	1,0100	1,0000	0,00
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,2080		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)	0,0050	0,0050	0,0050	-0,5000	100	0,0050	0,0110	0,0050	-44,44
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC						0,0185	0,0200		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (AN)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)	0,2820	0,2820	0,2820	0,0010	688	0,2800	0,3100	0,2820	0,00
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)	0,2880	0,2880	0,2880	1,0000	365	0,2560	0,2860	0,2880	3,60
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΜΤΝ0130	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 01/2030						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ0132	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 01/2032						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ0140	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 01/2040						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ0226	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 02/2026						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ0234	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 02/2034						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ0427	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 04/2027						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ0433	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 04/2033						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ0450	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 04/2050						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ0549	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 05/2049						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ0631	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 06/2031						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ0928	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 09/2028						0,0000	0,0000		
ΕΜΤΝ1125	Ευρωπαϊκό Μεσοπρόθεσμο Ομόλογο Λήξης 11/2025						0,0000	0,0000		
ΚΧ101Α15	ΚΟΧΑ 4,00%(1ης Σειράς 2015, Λήξης 2025)						0,0000	0,0000		
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ										
ΓΔ13Β25	Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 2η Έκδοση 2025 (28/02/2025 – 30/05/2025)						0,0000	0,0000		
ΓΔ13Γ25	Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 3η Έκδοση 2025 (21/03/2025 – 20/06/2025)						0,0000	0,0000		
ΓΔ13Δ25	Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 4η Έκδοση 2025 (25/04/2025 – 25/07/2025)						0,0000	0,0000		
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ										
Παράβαση σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.6 (ΚΔΠ 379/2014)										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ									
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD									
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC									
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC									
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD									
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ									
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ									
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD									
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD									
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD									
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD									
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC									
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC									
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD									
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD									
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD									
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD									
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD									
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC									
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ									
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD									
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD									
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ									
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD									
ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD									
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD									
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD									
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ									
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD									
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΕ ΜΕΡΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΧΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔ.ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ									
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD									
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD									
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc									
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC									
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ									
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD									
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD									

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.

** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.

Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εχεγγύων προς τους επενδυτές.

Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι επιπτώσεις της κρίσης μεταξύ Ινδίας και Πακιστάν

Συμπληρώνεται σήμερα μία εβδομάδα από την ημέρα που η Ινδία και το Πακιστάν συμφώνησαν σε κατάπαυση του πυρός, σε συνέχεια της πιο έντονης διασυνοριακής σύγκρουσης που έχει παρατηρηθεί εδώ και δεκαετίες. Οι εχθροπραξίες σηματοδότησαν μια επικίνδυνη κλιμάκωση ανάμεσα σε δύο γειτονικές χώρες που αμφότερες διαθέτουν πυρηνικά όπλα. Η συμφωνία κατάπαυσης του πυρός, που επιτεύχθηκε χάρη και στη συμβολή των ΗΠΑ, αξιολογείται ευρέως ως προσωρινή εκεχειρία και όχι ως μακροπρόθεσμη λύση. Αναφορές για παραβιάσεις της συμφωνίας εμφανίστηκαν λίγο μετά την ανακοίνωσή της, υπογραμμίζοντας την εύθραυστη φύση της συμφωνίας. Το βασικό ζήτημα –οι εδαφικές διεκδικήσεις στο Κασμίρ– παραμένει άλυτο, ενώ η εκτίμηση ότι η επίλυσή του θα παραμείνει δύσκολη και στο εγγύς μέλλον κερδίζει έδαφος ολοένα και περισσότερο ανάμεσα σε σχετικούς αναλυτές. Μια βασική, και με οικονομικό αποτύπωμα, μακροπρόθεσμη εξέλιξη είναι η αναστολή από την Ινδία της Συνθήκης για τα Ύδατα του Ινδού Ποταμού, μιας συμφωνίας του 1960 που ρυθμίζει τη ροή των ποταμών από την Ινδία στο Πακιστάν. Αν και η Ινδία δεν μπορεί να περιορίσει άμεσα τη ροή του νερού λόγω των υψιστάμενων όρων της συνθήκης και των περιορισμών στις υποδομές, η κίνηση αυτή σηματοδοτεί την πρόθεση αξιοποίησης της πρόσβασης στο νερό ως στρατηγικό εργαλείο. Με την πάροδο του χρόνου η Ινδία θα μπορούσε να επιδιώξει την κατασκευή φραγμάτων και υδροηλεκτρικών σταθμών για να αλλάξει τις ροές, προκαλώντας περαιτέρω κλιμάκωση. Η σύγκρουση προσθέτει επιπλέον πίεση στην ήδη εύθραυστη οικονομία του Πακιστάν, που αντιμετωπίζει υψηλό δημόσιο χρέος, πτώση του βιοτικού επιπέδου και πολιτική κρίση.

Η σύγκρουση μεταξύ Ινδίας και Πακιστάν ενέχει και μία ακόμη παράμετρο, συναρτώμενη με την αμυντική βιομηχανία και ειδικότερα τον στρατιωτικό εξοπλισμό που χρησιμοποιεί κάθε χώρα. Το Πακιστάν βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε εξοπλισμό κινεζικής κατασκευής, ενώ η Ινδία χρησιμοποιεί ένα συνδυασμό γαλλικών, ρωσικών και εγχώριων συστημάτων. Η συγκριτική απόδοση του κινεζικού έναντι του δυτικού εξοπλισμού ενδεχομένως να έχει στρατηγικές επιπτώσεις που εκτείνονται πέραν της Νότιας Ασίας – συμπεριλαμβανομένων των μελλοντικών αμυντικών δαπανών σε κοντινά σημεία ανάφλεξης, όπως η Ταϊβάν. Κοιτάζοντας τη μεγάλη εικόνα, είναι ευνόητο ότι η σύγκρουση μεταξύ Ινδίας και Πακιστάν αποσπά την προσοχή της διεθνούς διπλωματίας από άλλα, χρονίζοντα πλέον και πιεστικά μέτωπα, όπως ο πόλεμος στην Ουκρανία, με την προσθήκη ενός ακόμη παράγοντα γεωπολιτικής αστάθειας να αποδυναμώνει την ικανότητα των παγκόσμιων θεσμών να δράσουν συνεκτικά.

EUROBANK RESEARCH

Απομακρύνεται ο εφιάλτης των τόκων

Με την πρόωρη αποπληρωμή δανείων 31,6 δισ. ευρώ του πρώτου μνημονίου

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Σημαντικό μέρος του ελληνικού χρέους, 31,6 δισ. ευρώ, αναμένεται να αποπληρωθεί πρόωρα – τουλάχιστον μια δεκαετία (και πλέον) νωρίτερα της κανονικής του λήξης. Σκοπός είναι να σταλεί ένα μήνυμα στους οίκους αξιολόγησης και τη διεθνή επενδυτική κοινότητα ότι το χρέος είναι απόλυτα βιώσιμο με καλύτερες προοπτικές από άλλες χώρες της Ευρωζώνης και ότι η Ελλάδα κινείται με προνοητικότητα και διορατικότητα προκειμένου να μειώσει περαιτέρω τις ετήσιες χρηματοδοτικές ανάγκες και μετά το 2032. Πρόκειται για μια περίοδο η οποία έχει χαρακτηρισθεί συχνά «ανησυχητική», καθώς ξεκινάει η πληρωμή τόκων για το δάνειο που έλαβε η Ελλάδα από τον EFSF κατά το δεύτερο πρόγραμμα διάσωσης, επιβαρύνοντας το κόστος εξυπηρέτησης.

Και το μήνυμα ήδη ελήφθη: αναλυτές και οικονομολόγοι εκτιμούν μιλώντας στην «Κ» ότι το πρώτο μνημόνιο θα έχει αποπληρωθεί άνετα, όχι απλά μέχρι το 2031 αντί του 2041, αλλά και έως το 2030. Η Ελλάδα ήδη από τα τέλη του 2027 δεν θα είναι η πιο υπερχρεωμένη χώρα στην Ευρώπη και έως το 2030 θα είναι σε καλύτερη θέση ακόμη και από τις ΗΠΑ, ενώ η αξιολόγηση της χώρας θα έχει ανέβει έως τότε στην κατηγορία «Α», ίσως και στην «Α+» (τέσσερα σκαλοπάτια υψηλότερα από την τρέχουσα πιο υψηλή αξιολόγηση), επιστρέφοντας πλήρως έτσι στην κανονικότητα προ κρίσης.

Μήνυμα στους οίκους αξιολόγησης και στη διεθνή επενδυτική κοινότητα ότι το χρέος είναι απολύτως βιώσιμο και με καλύτερες προοπτικές από άλλες χώρες της Ευρωζώνης.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το οικονομικό επιτελείο έχει θέσει προτεραιότητα μέσα στα επόμενα έξι χρόνια να «σβηστούν» σημαντικές εκκρεμότητες με το παρελθόν, ελαφρύνοντας το βάρος του χρέους σε μακροπρόθεσμη βάση.

Μια τέτοια κίνηση έχει ήδη γίνει και ολοκληρώνεται στις 14 Μαΐου. Ο ΟΔΔΗΧ την επόμενη εβδομάδα προχωράει στην επαναγορά των τίτλων ΑΕΠ (GDP-linked securities) που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του PSI τον Μάρτιο του 2012. Τα ομόλογα αυτά, με λήξη το 2042, τα οποία είχαν ρήτρα συγκεκριμένων επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας (ΑΕΠ πάνω από 265 δισ. ευρώ και ανάπτυξη άνω του 2%) κινδύνευαν να «ενεργοποιηθούν» το 2027 υποχρεώνοντας το ελληνικό Δημόσιο να πληρώνει 300-400 εκατ. ευρώ επιπλέον σε τόκους μέχρι και το 2042. Ο ΟΔΔΗΧ, ασκώντας το δικαίωμα επαναγοράς, κλείνει το «θέμα» καταβάλλοντας ένα ποσό της τάξης των 160 εκατ. ευρώ.

Η άλλη κίνηση αφορά τα δάνεια του πρώτου μνημονίου. Αυτά τα δάνεια (GLF) συνολικού ύψους 52,9 δισ. ευρώ δόθηκαν στη χώρα μας από χώρες της Ευρωζώνης στο πλαίσιο του πρώτου προγράμματος διάσωσης τον Μάιο του 2010, το οποίο περιελάμβανε και δάνεια 20,1 δισ. ευρώ από το ΔΝΤ που η Ελλάδα εξόφλησε πλήρως πριν από τη λήξη τους, το 2022. Οι δόσεις των GLF επεκτείνονται έως και το 2041, ενώ έχουν ήδη αποπληρωθεί 21,3 δισ. ευρώ, κυρίως με πρόωρες πληρωμές που έχουν «καλύψει» τις δόσεις έως και το 2028 και το υπολειπόμενο ποσό (δόσεις 2029-2041) ανέρχεται σε 31,6 δισ. ευρώ.

Το ελληνικό Δημόσιο θα ξεκινήσει από φέτος τον Δεκέμβριο να αποπληρώνει πρόωρα τα GLF που λήγουν από το 2033 έως το 2041, περίπου 21 δισ. ευρώ, καταβάλλοντας 5,3 δισ. ευρώ κάθε χρόνο. Οι ετήσιες αυτές πληρωμές θα καλύπτουν αναλογικά (pro rata) μέρος του συνολικού υπολοίπου του δανείου, ενώ αναμένεται τα επόμενα χρόνια να διατεθεί πρόσθετο ποσό (πέραν των 5,3 δισ. ευρώ ετησίως) ώστε να αποπληρωθούν και οι νωρίτερες λήξεις (του 2029-2032).

Με αυτές τις κινήσεις, έως το 2031 ή και έναν χρόνο νωρίτερα κατά τους αναλυτές (2030), θα έχει «σβήσει» ουσιαστικά το πρώτο μνημόνιο – αντί του 2041.

Και ο λόγος που δίνεται προτεραιότητα στις δόσεις μετά το 2032 έχει να κάνει με το γεγονός ότι από το 2033 η χώρα θα πληρώνει αυξημένα τοκοχρεολύσια. Εκείνη τη χρονιά θα πρέπει να γίνει πληρωμή τόσο των τόκων που τρέχουν όσο και των τόκων του δανείου του EFSF του 2013, των οποίων είχε αναβληθεί η πληρωμή μέχρι το 2032, καθώς τελειώνει η 20ετής περίοδος χάριτος που είχε λάβει η χώρα μας σαν μέτρο ελάφρυνσης χρέους με βάση δύο αποφάσεις του Eurogroup (2013, 2018).

Ετσι, ενώ έως το 2032 τα χρεολύσια σε μέσο όρο είναι περίπου στα 10 δισ. ευρώ ετησίως, ξαφνικά το 2033 εκτινάσσονται πάνω από τα 17 δισ. ευρώ.

Αν και θεωρείται πως θα είναι μία απόλυτα διαχειρίσιμη κατάσταση, καθώς το 2033 η ελληνική οικονομία θα είναι μεγαλύτερη, με το ΑΕΠ να ξεπερνάει τα 300 δισ. ευρώ, η πιστοληπτική της αξιολόγηση θα είναι στην κατηγορία «Α» και συνεπώς θα μπορεί άνετα να αντλήσει από τις αγορές υπερδιπλάσια ποσά από τα 8-10 δισ. ευρώ που αντλεί ετησίως τα τελευταία χρόνια, ωστόσο το οικονομικό επιτελείο θέλει να «σβήσει» ακόμη και αυτή τη μη βάσιμη αλλά υπαρκτή ανησυχία.

Την επόμενη πενταετία ο ελληνικός δείκτης χρέους θα είναι χαμηλότερος και από αυτόν της Γαλλίας (128,4%), του Βελγίου (125,6%), αλλά και των ΗΠΑ (128,2%).

Σημειώνεται πως το «ξεπάγωμα» αυτών των τόκων του EFSF δημιουργεί πρόσθετη υποχρέωση ύψους περίπου 25 δισ. ευρώ, ωστόσο αυτό το ποσό δεν θα πληρωθεί ολόκληρο το 2033 αλλά σταδιακά, κατά 1-1,5 δισ. ευρώ κάθε έτος για τα 20 έτη που θα ακολουθήσουν.

Με βάση τα παραπάνω, στόχος είναι ο δείκτης του χρέους από το 145,7% που θα μειωθεί φέτος, το 2027 να είναι στο 140% και το 2030 στο 120%, αν και δεν αποκλείονται ακόμη καλύτερες επιδόσεις.

Αυτό σημαίνει πως σε δύο χρόνια θα είναι χαμηλότερος από αυτόν της Ιταλίας, ενώ στα επόμενα πέντε χρόνια εκτός από τον ιταλικό (137,7%), ο ελληνικός δείκτης χρέους θα είναι χαμηλότερος και από αυτόν της Γαλλίας (128,4%), του Βελγίου (125,6%), αλλά και των ΗΠΑ (128,2%), αν λάβουμε υπόψη τις προβλέψεις του ΔΝΤ.

Ο Γενικός Δείκτης ανήλθε στις 252,46 μονάδες, παρουσιάζοντας σημαντικά κέρδη 1,68%

Σημαντική άνοδος στο ΧΑΚ εν μέσω αυξημένου όγκου συναλλαγών

Σημαντική άνοδο, εν μέσω αυξημένου όγκου συναλλαγών, ο οποίος ξεπέρασε το ένα εκατομμύριο ευρώ, κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης ανήλθε στις 252,46 μονάδες, παρουσιάζοντας σημαντικά κέρδη 1,68%.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 152,73 μονάδες, καταγράφοντας άνοδο 1,70%. Η αξία των συναλλαγών εκτινάχθηκε στο €1.297.606, εκ των οποίων οι €826.897 αφορούσαν συναλλαγές για τη μετοχή της Τράπεζας Κύπρου. Ανοδικά κινήθηκαν και όλοι οι επιμέρους δείκτες, με την Κύρια Αγορά να παρουσιάζει σημαντικά κέρδη σε ποσοστό 1,73%, την Εναλλακτική Αγορά να ενισχύεται κατά 1,56%, τα Ξενοδοχεία να σημειώνουν κέρδη σε ποσοστό 1,62% και οι Επενδυτικές Εταιρείες να καταγράφουν σημαντική αύξηση κατά 2,77%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον συγκέντρωσε η μετοχή της Τράπεζας Κύπρου, με όγκο συναλλαγών αξίας 826.897 ευρώ (άνοδος 2,80% - τιμή κλεισίματος €6,62), ακολουθούμενη από τη μετοχή της Atlantic Insurance με όγκο 192.456 ευρώ (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €2,40), τη μετοχή της Δήμητρα Επενδυτική με όγκο 187.039 ευρώ (άνοδος 2,83% - τιμή κλεισίματος €1,635), τη μετοχή της Petrolina με όγκο 28.960 ευρώ (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1) και τη μετοχή της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμέντων με όγκο 26.997 ευρώ (άνοδος 5,85% - τιμή κλεισίματος €0,995). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 12 κινήθηκαν ανοδικά, 2 πτωτικά και 6 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 289.

Σήμα για επιστροφή στην πρώτη κατηγορία

Διεθνείς αναλυτές και οίκοι αξιολόγησης θεωρούν πως αυτή η στρατηγική διαχείρισης χρέους που έχει χαράξει ο ΟΔΔΗΧ είναι απόλυτα θετική για τις δημοσιονομικές προοπτικές της χώρας, κάτι που ακόμη δεν έχουν προσέξει οι αγορές και αναμένεται να αποτυπωθεί και στην αξιολόγησή της. «Είναι πολύ θετικό ότι η Ελλάδα θα αποπληρώσει τα GLF δέκα χρόνια νωρίτερα από τη λήξη τους και αυτό είναι κάτι που ακόμη δεν έχει μπει στο ραντάρ των αγορών. Δημιουργείται έτσι ένα ισχυρό story αξιολόγησης, καθώς αυτή τη στιγμή η Ελλάδα βρίσκεται δύο μόλις βαθμίδες από την κατηγορία "Α" και δεδομένων των τρεχουσών προσδοκιών, στα επόμενα έξι χρόνια θα μπορεί άνετα να ανακτήσει αυτό το ορόσημο», σχολιάζει στην «Κ» ο Τζενς Πίτερ Σόρενσεν, επικεφαλής αναλυτής της Danske Bank.

Κατά τον οίκο αξιολόγησης Morningstar DBRS, η συνέχιση της προπληρωμής του χρέους αποτελεί ένδειξη ισχυρής δέσμευσης της κυβέρνησης για τη διατήρηση του χρέους σε καθοδική τροχιά, παραμένοντας παράλληλα προνοητική για τον περιορισμό του κινδύνου αναχρηματοδότησης του χρέους μακροπρόθεσμα.

«Τα τελευταία χρόνια ο ΟΔΔΗΧ έχει σημειώσει μεγάλη επιτυχία στις πρόωρες αποπληρωμές χρέους και αυτή η νέα δέσμευση θα ενισχύσει περαιτέρω τη δημοσιονομική αξιοπιστία της κυβέρνησης. Τα υψηλά ταμειακά διαθέσιμα σε συνδυασμό με την υπεραπόδοση στα δημοσιονομικά έσοδα, δίνουν στον ΟΔΔΗΧ περιθώριο ελιγμών στη διαχείριση του χρέους, οδηγώντας όχι μόνο τον δείκτη του χρέους χαμηλότερα αλλά και το χρέος σε απόλυτα επίπεδα», όπως σημειώνει μιλώντας στην «Κ» ο Κάρλο Καπουάνο, επικεφαλής αναλυτής για την Ελλάδα στην DBRS.

Η εμπροσθοβαρής εξόφληση των δανείων και η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων βελτιώνει συνεχώς το πιστωτικό προφίλ της χώρας.

Η Ελλάδα βρίσκεται δύο μόλις βαθμίδες από την κατηγορία «Α» και βάσει των σημερινών δεδομένων μέχρι το 2031 θα μπορεί άνετα να ανακτήσει αυτό το ορόσημο.

Σημειώνεται πως, σύμφωνα με τη στρατηγική του ΟΔΔΗΧ, το ελληνικό χρέος, από 364,9 δισ. ευρώ το 2024, φέτος αναμένεται να μειωθεί στα 362-363 δισ. ευρώ, ενώ στόχος είναι η μείωσή του κατά 1 δισ. ευρώ τουλάχιστον, ετησίως, τα επόμενα χρόνια. Οπως προβλέπει ο Καπουάνο, με «όπλο» και τα υψηλά ταμειακά αποθέματα, η Ελλάδα θα μπορούσε γρήγορα να δει τον δείκτη χρέους να μην είναι ο υψηλότερος στην Ευρώπη πολύ νωρίτερα από το 2029. «Αυτό, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη εφαρμογή μεταρρυθμίσεων, που θα οδηγήσει σε υψηλότερη διαρθρωτική ανάπτυξη, θα βελτιώσει το πιστωτικό προφίλ της Ελλάδας», προσθέτει ο αναλυτής.

Υψηλά ταμειακά διαθέσιμα

Η στρατηγική της πρόωρης αποπληρωμής του χρέους είναι τολμηρή, αλλά είναι σίγουρα εφικτή, όπως σημειώνει στην «Κ» και ο Πάολο Γκρινιάνι, οικονομολόγος της Oxford Economics, ο οποίος βρέθηκε στην Αθήνα την προηγούμενη εβδομάδα για συναντήσεις με θεσμούς και τράπεζες, τονίζοντας πως το κλίμα απέναντι στην Ελλάδα είναι πολύ θετικό.

«Η κυβέρνηση διαθέτει άφθονα ταμειακά διαθέσιμα και υψηλό πρωτογενές πλεόνασμα, επομένως θα είναι σχετικά εύκολη η αποπληρωμή 31,6 δισ. ευρώ έως το 2031 χωρίς να ασκηθεί πίεση». Κατά τον οικονομολόγο, η ανάκτηση της βαθμίδας «Α», αν και δύσκολο να προβλεφθεί, είναι εφικτή και η μείωση του χρέους θα βοηθήσει σ' αυτή την κατεύθυνση. Ωστόσο, το χρέος δεν είναι ο μόνος παράγοντας, το σταθερό πολιτικό περιβάλλον είναι εξίσου σημαντικό, όπως επισημαίνει. Η επιτάχυνση της αποπληρωμής του πρώτου μνημονίου ενισχύει την εμπιστοσύνη των επενδυτών, σημειώνει από την πλευρά του ο οίκος αξιολόγησης Scope Ratings. «Οι στόχοι για τη μείωση του χρέους –με τον δείκτη χρέους να υποχωρεί κοντά στο 120% έως το 2030– είναι φιλόδοξοι αλλά εφικτοί, υπό την προϋπόθεση ότι τα πρωτογενή πλεονάσματα θα διατηρηθούν, η οικονομική ανάπτυξη θα παραμείνει ισχυρή και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις θα συνεχιστούν», σχολιάζει στην «Κ» ο Τζέικομπ Σουάλσκι, γενικός διευθυντής της Scope και επικεφαλής αναλυτής για την Ελλάδα. Κατά τον αναλυτή, η περαιτέρω βελτίωση του πιστωτικού προφίλ της Ελλάδας θα εξαρτηθεί και από τη διατήρηση της μακροοικονομικής σταθερότητας, των ισχυρών θεσμών και της σταθερής προόδου στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.